

T.C. KALKINMA BAKANLIĞI GÜNEYDOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI

2015

Performans Programı

Siyasi, askeri zaferler ne kadar büyük olurlarsa olsunlar ekonomik zaferlerle taçlandırılmazlarsa meydana gelen zaferler devamlı olamaz, az zamanda söner.

K. Atatürk

İÇİNDEKİLER

BAKANIN SUNUŞU.....	1
GAP İDARESİ BAŞKANIN SUNUŞU.....	2
I- GENEL BİLGİLER.....	3
A- Misyon ve Vizyon.....	3
B- Yetki, Görev ve Sorumluluklar.....	3
C- Teşkilat Yapısı.....	5
D- Fiziksel Kaynaklar.....	8
E- İnsan Kaynakları.....	10
II- PERFORMANS BİLGİLERİ.....	13
A- Temel Politika ve Öncelikler.....	13
B- Amaç ve Hedefler.....	17
C- Performans Hedef ve Göstergeleri ile Faaliyetler.....	18
D- İdarenin Toplam Kaynak İhtiyacı.....	110
III- EKLER.....	111
Ek 1:İdarenin Toplam Kaynak İhtiyacı.....	111
Ek 2:İdarenin Performans Tablosu.....	112
Ek 3:Harcama Birimlerinin 2013-2014-2015 Yılı Gerçekleşmeleri.....	113
Ek 4:Stratejik Plan ve Buna Bağlı Stratejik Performans Programı Çerçevesinde Yatırım Programında Yılı İtibariyle Biten Projeler İle Artan Ödenekler Çerçevesinde Devam Eden Projeler.....	116

Son yıllarda gerek dünyada gerekse ülkemizde hızlı bir değişim ve dönüşüm yaşanmakta, kamu idarelerinin sunmuş olduğu hizmetlerden yararlanan vatandaşların ihtiyaçlarını dikkate alan bir yönetim anlayışı öne çıkmaktadır.

Bu yaklaşım paralelinde mali yönetim sistemimizi yeniden düzenleyen 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu 24.12.2003 tarih ve 25326 sayılı

Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Bu Kanun ile kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılmasının, hesap verebilirliğin ve malî saydamlığı sağlanması, kamu malî yönetiminin yapısı, işleyişi, kamu bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, tüm mali işlemlerin muhasebeleştirilmesi, raporlanması ve mali kontrolün düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Anılan Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmelik ile Performans Programı Hazırlama Rehberine uygun olarak İdarenin 2013-2017 Stratejik Planına göre hazırladık. Bu program ile kamu kaynaklarının öncelikli amaç ve hedeflere tahsisini, bu hedeflere ulaşmayı sağlayacak faaliyetlerin gerçekleştirilmesini, mali saydamlığın ve hesap verebilirliğin sağlanmasını ve kamuoyunun zamanında bilgilendirilmesini amaçladık.

Hazırlanan Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının 2015 yılı Performans Programının başarı ile uygulanacağını temenni ediyor ve bu vesile ile programın hazırlanmasında emeği geçen Başkanlık çalışanlarına değerli katkıları ve hizmetleri için teşekkür ediyorum.

Cevdet YILMAZ
Devlet Bakanı

GAP İDARESİ BAŞKANININ SUNUŞU

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu ile kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanması, mali saydamlık ve hesap verme sorumluluğu çerçevesinde sonuç odaklı bir yaklaşımla performans esasına dayalı bir bütçeleme anlayışı öngörülmüştür.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde kalkınmayı hızlandırmak, yatırımların eşgüdüm içerisinde gerçekleşmesini sağlamak üzere kurulmuş olan GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı bölge halkının gelir düzeyini, ve hayat standardını yükseltmek, yeni istihdam imkânları yaratmak ve rekabet gücünü geliştirecek yenilikçi yaklaşımları da içeren vizyoner bir bakış açısıyla hedeflerini belirlemiş ve tüm çalışmalarını bu hedefleri gerçekleştirmeye odaklanmıştır.

İdaremizin 2013–2017 Stratejik Planında yer alan amaç ve hedeflerimizden öncelikli olanlarının tespit edilerek 2015 yılı performans hedefleri ve göstergelerinin, yürütülecek faaliyet-projelerin açıklandığı Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı 2015 yılı Performans Programının ülkemiz ve bölgemiz için hayırlı olmasını diler, bu vesile ile çalışmalarda yoğun mesailerini ve katkılarını esirgemeyen İdaremiz çalışanlarına sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Sadrettin KARAHOCAGİL
GAP İdaresi Başkanı

I. GENEL BİLGİLER

A. Misyon ve Vizyon

GAP İdaresi Misyonu

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, insan odaklı sürdürülebilir bölgesel kalkınmayı sağlamak için katılımcılık ilkesi doğrultusunda, bölgesel kalkınma planı ve programlarının yapılmasını, uygulanmasını koordine eden, izleyen ve değerlendiren, uygulamalar için fon yaratan, model olabilecek yenilikçi projeler geliştiren, yerel kapasiteyi güçlendiren, bilgi birikimini ulusal ve uluslar arası alanda aktaran bir bölgesel kalkınma kuruluşudur

GAP İdaresi Vizyonu

Sürdürülebilir bölgesel kalkınma konusunda, ulusal alanda lider ve uluslararası alanda örnek bir kuruluş olmaktır.

B. Yetki Görev ve Sorumluluklar

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatının kurulması; 12 Mart 1986 tarihli ve 3268 sayılı, 9 Nisan 1987 tarihli ve 3479 sayılı, 1 Haziran 1989 tarihli ve 3569 sayılı kanunların verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulu'nca 27 Ekim 1989 tarihinde kararlaştırılmış ve 6 Kasım 1989 tarih ve 20334 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan **GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki 388 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK)** ile gerçekleştirilmiştir.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı, 388 sayılı KHK'da (yapılan değişiklikler dahil) "Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamına giren yörelerin – Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa ve Şırnak – süratle kalkındırılması, yatırımların gerçekleştirilmesi için plan, altyapı, ruhsat, konut, sanayi, maden, tarım, enerji, ulaştırma ve diğer hizmetleri yapmak veya yaptırmak, yöre halkının eğitim düzeyini yükseltmek için gerekli tedbiri almak veya aldırarak, kurum ve kuruluşlar arasındaki koordinasyonu sağlamak" üzere 15 yıllık bir süre için kurulmuştur. GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatının görevleri 2. maddede aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

- a) Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Mardin, Siirt ve Şanlıurfa illerini içine alan GAP Bölgesi (Batman, Kilis ve Şırnak da il statüsünü kazandıktan sonra buraya dahil olmuştur) için gerekli araştırma ve uygulama projelerini yapmak ve yaptırmak,
- b) Bölge içindeki faaliyetleri yönlendirmek, uygulamasını değerlendirmek ve takip etmek,
- c) Bölge'de uzun vadeli planlar ve programlar muvacehesinde süratle kalkınmayı sağlamak için tarım madencilik, imalat sanayi, enerji, ulaştırma, haberleşme, inşaat, turizm gibi kamu hizmetleri, beşeri kaynaklar, sosyal ekonomi, bilim araştırma, geliştirme ve teknoloji, çevre ve şehircilik, bölge geliştirme ve kültür sektörlerinde yapılacak yatırımlar konusunda çalışmalarda bulunmak, çalışmalarını yönlendirmek, koordinasyonu ve uygulamaların gerçekleşmesini sağlamak,

- d) Bölge'de sektörler arası entegrasyonu sağlayacak şekilde bölge planlamasını gerçekleştirmek,
- e) Bölge'de kaynakların kullanılması, dış ekonomik ilişkiler, finansman dengesi, krediler, bankalar, fiyatlar ve sermaye piyasası konularında gerekli çalışmaları yapmak,
- f) Nazım ve uygulama imar planları ile revizyonların tamamını veya bir kısmını plan değişikliği dahil ada ve parsel bazına kadar yapmak veya yaptırmak (Değişiklik: 25.01.2006 - 5449/30 md: Nazım ve uygulama imar planlarını yapmak veya yaptırmak),
- g) Yol, su, elektrik, kanalizasyon ile konut, sanayi ve ulaştırma hizmetlerini yürütmek,
- h) Kamu kurum ve kuruluşlarına ait her türlü bina ve tesislerin yapılmasında koordinasyonu sağlamak,
- ı) Milli Eğitim Bakanlığı ve ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları ile koordine edilerek, halkın tarımsal alan dahil her konuda eğitim düzeyinin yükseltilmesini ve her derecedeki eğitim kurumlarının açılmasını sağlamak,
- i) (Ek: 25.01.2006-5449/30 md.; Değişik: 08.08.2011-KHK-649/56 md.) Bölge planlarının tamamlayıcılığını ve bütünlüğünü gözeterek, Kalkınma Ajanslarının ortak ve daha etkili çalışmalarına yardımcı olmak ve bu konularda görüş ve öneriler geliştirmek,
- j) Başbakanlıkça bu konuda verilecek diğer görevleri yapmak,

1997 yılından sonra 388 sayılı KHK'da yer alan bazı maddeler değiştirilmiş, bazı maddeler çıkarılmış veya eklenmiştir.

✚ 388 sayılı KHK'nın 9'uncu maddesi, 11 Aralık 1997 tarih ve 4314 sayılı Kanun ile değiştirilerek İdare'nin gelirleri;

- a) Başbakanlık bütçesine konulacak ödenekler,
- b) Her türlü yardım, kredi, hibe ve bağışlar,
- c) Faiz, hizmet, kira gelirleri ile sair gelirler şeklinde belirlenmiştir.

✚ GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatının görev süresi 11 Kasım 2004 tarih ve 25640 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5254 sayılı Kanun ile 3 yıl uzatılmıştır.

✚ 1 Haziran 2007 tarih ve 25539 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5670 sayılı Kanun ile İdarenin süresi 5 yıl uzatılarak 388 sayılı KHK'da aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır:

- KHK'nın 1'inci maddesinde yer alan "hükmi şahsiyeti haiz ve 18 yıl" ibaresi "tüzel kişiliğe sahip ve 23 yıl" şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddeye "Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatının görev süresini uzatmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir" ibaresi eklenmiştir.
- Ek md 1 - GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, milli savunma ve milli güvenliğe ilişkin hususlar saklı kalmak kaydıyla görevleri ile ilgili olarak gerekli gördüğü bilgileri bütün kamu kurum ve kuruluşlarından ve diğer gerçek ve tüzel kişilerden doğrudan istemeye yetkilidir. Kendilerinden bilgi istenen bütün kamu kurum ve kuruluşları ile diğer gerçek ve tüzel kişiler bu bilgileri zamanında vermekle yükümlüdür.

Bu şekilde elde edilen bilgilerden ticari sır niteliğinde olanların gizliliğine uyulur.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, GAP ile ilgili her konuda bilgi toplamada, planların hazırlanmasında ve uygulamanın izlenmesinde, bakanlıklar, kamu kurum ve

kuruluşları, kamu iktisadi teşebbüsleri ve kamu kurumu niteliğindeki kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşları ile yakın işbirliği içinde bulunur.

✚ 3 Ağustos 2012 tarih ve 28373 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2012/3354 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 5 yıl daha uzatılmıştır. Böylece İdarenin görev süresi 28 yıl olmuştur.

18 Haziran 2008 tarih ve 26910 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2008/11 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile uygulamaya konulan **GAP Eylem Planı**’nın izlenmesi, değerlendirilmesi ve koordinasyonundan sorumlu kuruluş olarak da GAP Bölge Kalkınma İdaresi belirlenmiştir. Ayrıca oluşturulan “GAP Eylem Planı İzleme ve Yönlendirme Komitesi”nin başkanlığı ve sekretarya hizmetleri de GAP İdaresi tarafından yürütülmektedir.

15 Ocak 2009 tarih ve 27111 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2008/14535 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı’nın Ankara’da bulunan merkezi 2 Mart 2009 tarihinde Şanlıurfa’ya taşınmıştır.

Kuruluşundan bu yana Başbakanlığa bağlı olarak çalışan GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, 3046 sayılı Kanuna 3/6/2011 tarih ve 643 sayılı KHK ile eklenen 19/A maddesi uyarınca hazırlanan ve 8 Temmuz 2011 tarih ve 27988 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı makamı onayına istinaden Kalkınma Bakanlığına bağlanmıştır.

C. Teşkilat Yapısı

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (GAP İdaresi)

GAP İdaresi, bir başkan ve iki başkan yardımcısı ile yeterli sayıda uzman ve memurdan oluşur. Merkez (Başkanlık) teşkilatı ve taşra (Bölge Müdürlüğü) teşkilatı Şanlıurfa’da örgütlenmiştir. Ankara’da ise bir irtibat ofisi bulunmaktadır.

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, ilgili Kalkınma Bakanlığına bağlı olarak, Bölge kalkınmasına dair planlama, araştırma ve uygulama çalışmalarını yürütmekle görevlidir.

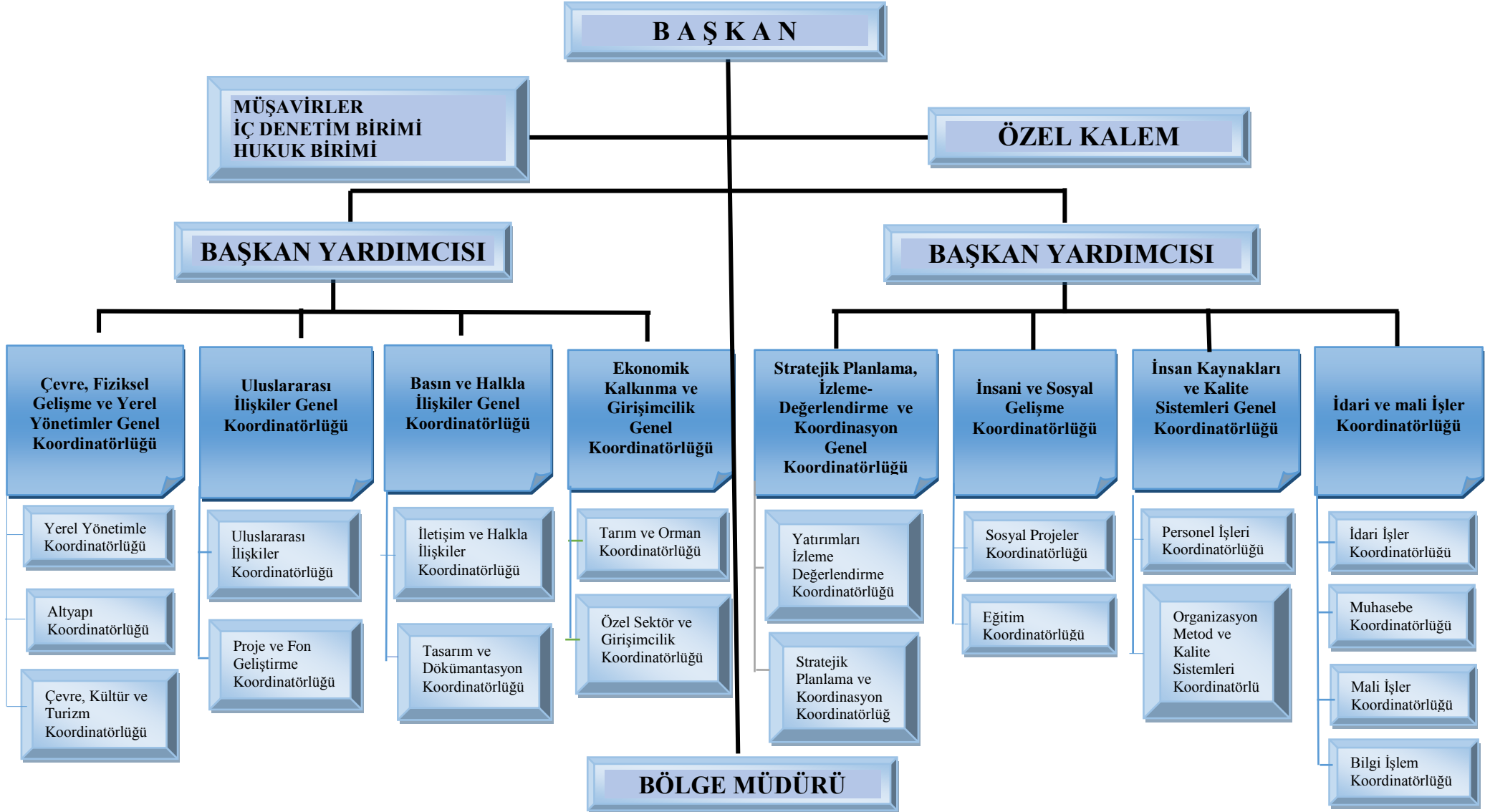
388 sayılı KHK’ye göre Şanlıurfa’da örgütlenen GAP İdaresi Bölge Müdürlüğü ise GAP Bölgesi’nde uygulama ve araştırma çalışmalarını yürütmektedir.

GAP İdaresi’nin kuruluş yasası olan 388 sayılı KHK’da GAP İdaresi’nin 1 Başkan, 2 Başkan Yardımcısı, 3 müşavir (17 Ağustos 2011 tarih ve 28028 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 649 sayılı KHK’nın ekli cetvel) ve yeterli sayıda uzmandan oluşacağı ifade edilmiştir. Bu çerçevede 1989 yılında matris sisteme dayanan bir organizasyon yapısı oluşmuştur. İdare’nin 2001/39 sayılı Başbakanlık Genelgesi doğrultusunda Merkez ve Bölge teşkilatında bulunan tüm birimlerle birlikte “norm kadro” çalışmalarını tamamlaması ile bugünkü organizasyon yapısının temeli oluşturulmuştur.

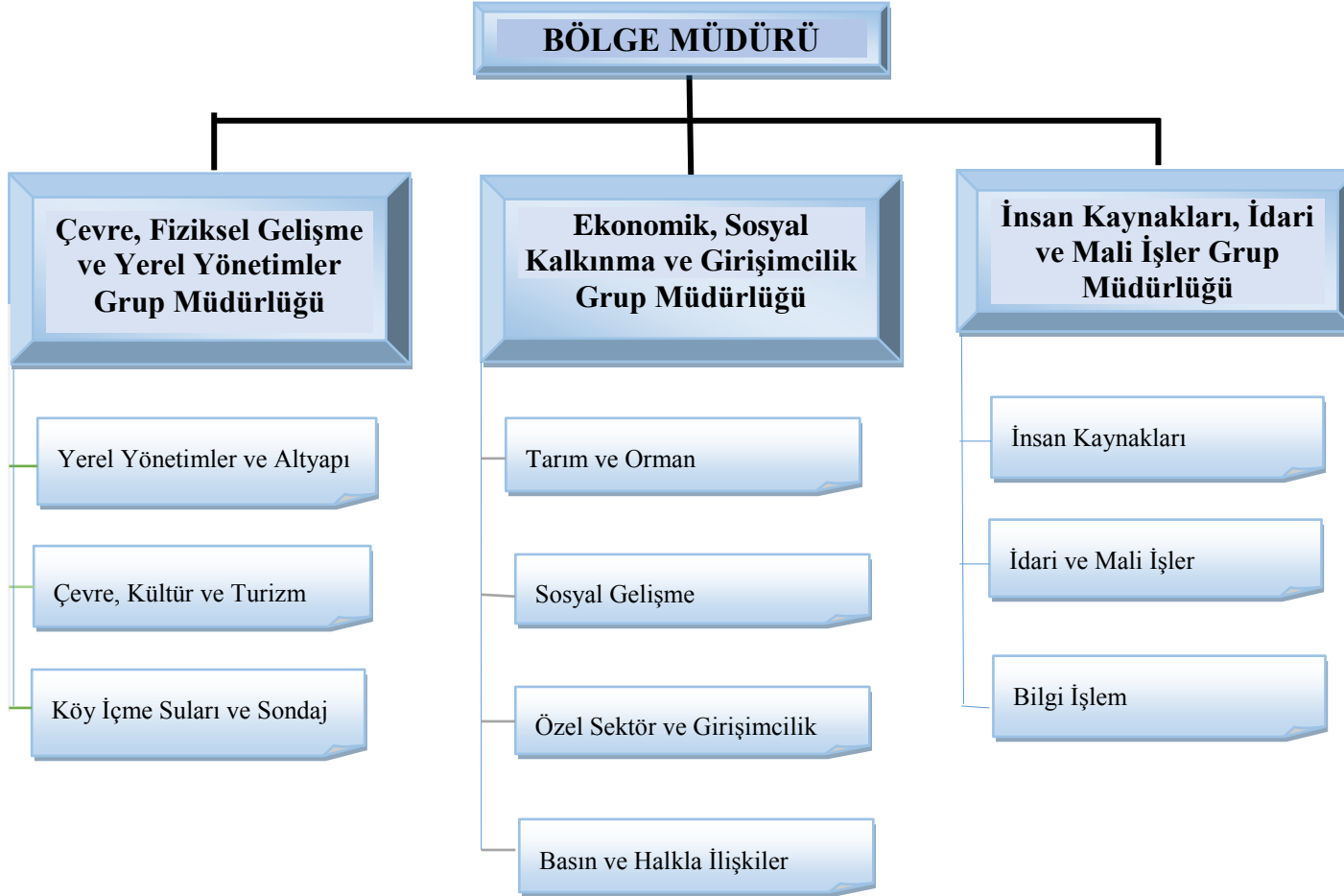
2015 yılındaki son düzenlemelerle Merkez ve Bölge Müdürlüğü’nün organizasyon şeması aşağıdaki son halini almıştır:

ŞEKİL 1: GAP İDARESİ MERKEZ TEŞKİLATI ORGANİZASYON ŞEMASI

ŞEKİL 2: GAP İDARESİ BÖLGE TEŞKİLATI ORGANİZASYON ŞEMASI

D. Fiziksel Kaynaklar

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının Merkezi ve Bölge Müdürlüğü Şanlıurfa'dadır. Ankara'da ise bir irtibat ofisi bulunmaktadır.

Bölgede ve Merkezde bulunan hizmet binaları ile irtibat ofisi binası kiralanmıştır. Şanlıurfa'da yer alan merkez hizmet binası 10 katlı olup teras katında yemekhanesi bulunmaktadır. Yine Şanlıurfa'daki Bölge Müdürlüğü, Devlet Su İşleri (DSİ) Genel Müdürlüğüne ait ve DSİ ile ortak kullanımdaki bir kampus içinde yer almakta olup; iki katlı ve her katta iki daire bulunan 3 adet ofis ve 2 adet lojman, ikisi lojman olmak üzere 4 adet tek katlı A1 tipi bina, 1 adet Yemekhane, 1 adet iki katlı tek odalı konutlar binası, 1 adet Konferans Salonu ve 1 adet de Arşiv ve Eğitim Salonu olmak üzere toplam 13 binadan oluşmaktadır. Ankara'daki irtibat ofisi ise 4 katlı bir apartmanda bulunmaktadır.

Taşıtlar

Başkanlıkta toplam 9 kiralık binek araç, Bölge Müdürlüğünde 5 kiralık binek araç, 2 traktör, 2 Pikap ve 1 binek hizmet aracı bulunmaktadır.

Bilgi Teknolojileri Altyapısı

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının bilişim altyapısı 2013-2014 yılları içinde yürütülmekte olan “**Bilişim Altyapısının İyileştirilmesi Projesi**” kapsamında yenilenmiştir. Bu kapsamda;

- Sunucu sistemlerin sanallaştırılması ve yedekleme altyapısının oluşturulması.
- Network altyapısı yenilenerek kablolu ve kablosuz bağlantılar için VLAN yapısının yeniden oluşturulması.
- İdaremiz Merkez ve Bölge Müdürlüğü'nün yüksek hızlı fiber internet (Metro) bağlantısının güçlendirilmesi.
- Merkez ve Bölge Müdürlüğü ve İrtibat Ofisi (Ankara) arasında VPN bağlantısı sağlanması.
- Sistem odasının İklimlendirme, kesintisiz güç kaynağı ve güvenliğinin sağlanması,
- İnternet ve ağ güvenliğini sağlayan donanım ve yazılımların güçlendirilmesi,
- Son kullanıcı bilgisayar sistemlerinin yenilenmesi,
- Yazılım lisanslama ve Sertifikasyon işlemleri,
- Yazıcı, tarayıcı, fotokopi vb. baskı sistemlerinin yenilenmesi,
- Brifing ve toplantı salonlarının tefrişatı yapılarak; ses, sunum ve görüntü sistemlerinin yenilenmesi işleri tespit edilen ihtiyaç kapsamında gerçekleştirilmiştir.

***E-Dönüşüm (İnternet, Intranet olanakları, web sayfaları, portal çalışmaları vb.)**

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının bünyesinde çalışan veri tabanı ve web hizmetleri;

- Kurumsal web sayfası ve proje bazlı web hizmetleri.
- Kurumsal E-Posta Sistemi
- Elektronik belge yönetim sistemi (EBYS)
- Döküman yönetim sistemi (DBAS)
- Proje bazında çalışan İzleme Bilgi Sistemleri (İBS)

Arşiv sayısallaştırma çalışmaları, E-Yazışma, Kayıtlı Elektronik Posta (KEP), E-İmza entegrasyonu ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.

2015 yılı GAP İdaresi bilişim altyapısı envanteri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo: Bilişim Sistemleri

GAP İdaresi –Başkanlık*				GAP İdaresi – Bölge Müdürlüğü			
Yazılım	Adet	Donanım	Adet	Yazılım	Adet	Donanım	Adet
WIN 7 64 bit Pro	150	PC	137	WIN 7 64 bit Pro	45	PC	48
Ms Office 2013	145	Laptop Pc	30	Ms Office 2013	45	Laptop PC	6
VMware vSphere Essentials Plus	2	Yazıcı	60	VMware vSphere Essentials Plus	1	Yazıcı	30
Eset End Point Protection	150	Tarayıcı	10	Windows Server Standart 2012 R2	1	Tarayıcı	3
Linux Ubuntu	3	Server	5	Eset End Point Protection	50	Server	1
Windows Server Standart 2012	5	Switch	25	Adobe Acrobat XI Pro	2	Switch	6
Windows Server Data Center 2012	1	Firewall-UTM	2			Firewall-UTM	1
Share Point Server 2012	1	Projeksiyon cihazı	6			Projeksiyon cihazı	4
SQL Server Standart	2	WIFI Controler Console	1			NAS Storage	1
Adobe Master Collections	3	Tablet PC	20			Tablet PC	2
Adobe Acrobat XI Pro	8						
Corel Draw	3						

*İrtibat Ofisi de dahildir.

E. İnsan Kaynakları

02 Eylül 2015 tarihi itibarıyla GAP İdaresi'nde 1 Başkan (kadro karşılığı sözleşmeli), 2 Başkan Yardımcısı olmak üzere toplam 76 memur, 388 KHK uyarınca 24 sözleşmeli uzman ve bilgisayar işletmeni, 26 sürekli işçi, 47 geçici işçi, 1 diğer şekilde görevli (hizmet sözleşmeli) olmak üzere toplam 174 kişi görev yapmaktadır.

Tablo: GAP İdaresi'nde Çalışanların Yıllara Göre Dağılımı

Yıllar	388 KHK Sözleşmeli	657 Memur	4/B Sözleşmeli	Sürekli İşçi	Geçici İşçi	Proje Bazında Çalışan	Diğer	TOPLAM
1990	52	-	-	-	-	-	-	52
1991	57	1	-	-	-	-	-	58
1992	67	2	-	-	82	-	-	151
1993	68	3	-	-	100	-	-	171
1994	60	8	-	-	85	-	-	153
1995	55	15	-	-	79	-	-	149
1996	60	12	-	-	73	-	-	145
1997	66	14	-	-	113	-	-	193
1998	82	17	-	-	134	-	17	250
1999	87	17	-	-	134	-	17	255
2000	82	18	-	-	141	-	16	257
2001	77	23	-	-	141	15	23	279
2002	74	27	-	-	142	35	27	305
2003	72	24	-	-	143	33	10	282
2004	65	22	-	-	140	32	4	263
2005	66	17	-	-	132	32	7	254
2006	65	20	-	-	144	31	4	264
2007	61	20	16	40	84	31	4	256
2008	59	19	16	38	77	45	5	259
2009	58	17	14	37	71	45	2	244
2010	64	21	10	36	64	43	3	241
2011	63	33	-	36	61	42	3	238
2012	60	34	-	34	53	41	4	226
2013	26	78	-	30	51	29	3	217
2014	26	71	-	28	47	31	2	205
2015	24	76	-	26	47	-	1	174

*Başkanlık ve Bölge Müdürlüğünde 29 kişi proje bazında (hizmet alım yoluyla) çalışmaktadır.

GAP İdaresi'nde çalışan personel; 657 sayılı DMK, 388 sayılı KHK, 4857 sayılı İş Kanunu ve Toplu İş Sözleşmesi esaslarına göre görev yapmaktadır.

Tablo: GAP İdaresi'nde Çalışanların Dağılımı*

Üniteler	Memur	Sözleşmeli	Geçici İşçi	Sürekli İşçi	Toplam
A- Merkez teşkilatı:					
1- Başkanlık (Özel Kalem ve Sekreter)	8	2	3	-	13
2- Çevre, Fiziksel Geliş.ve Yer.Yön.Gen.Koord.	4	1	2	-	7
3- Uluslararası İlişkiler Gen.Koord.	2	1	1	-	4
4- Basın ve Halkla İlişkiler Gen. Koord.	3	-	3	-	6
5- Stratejik Plan.İzleme-Değ.ve Koord. Gen.Koord.	4	2	2	-	8
6- Ekonomik Kalkınma Genel Koordinatörlüğü	7	1	2	-	10
7- İnsani ve Sosyal Gelişme Genel Koordinatörlüğü	2	3	1	-	6
8- İnsan Kaynakları ve Kalite Sistemleri Gen.Koord.	5	1	2	-	8
9- İdari ve Mali İşler Genel Koordinatörlüğü	9	4	9	6	28
10- Bölge Kadrosunda Olup Merkezde Çalışan Prs.	9	2	4	1	16
11- Başbakanlıkta Görevli	-	1	10	3	14
12- Kalkınma Bakanlığı ve Diğer Kurumlarda Görevli	4	-	1	1	6
Toplam (A)	57	18	40	11	126
B-Taşra teşkilatı:					
1- Bölge Müdürü	-	-	-	-	-
2- Çevre,Fiz. Gelişme Yerel Yön. Grup Müdürlüğü	2	1	4	-	8
3- Ekonomik, Sos. Kalkınma ve Girişimcilik Grup Müd.	8	5	-	-	13
4- İnsan Kaynakları, İdari ve Mali İşler Grup Müd.	6	-	2	11	19
5-Merkez Kadrosunda Olup Bölgede Çalışan Prs.	2	-	1	1	4
6- Diğer İllerde Projelerde (ÇATOM-GİDEM) Çalışan Prs.	-	-	-	3	3
7- Diğer Kurumlarda Görevli	1	-	-	-	1
Toplam (B)	19	6	7	15	47
Toplam (A+B)	76	24	47	26	173

* Hizmet sözleşmeli olarak çalışan 1 kişi toplama dahil edilmemiştir.

Tablo: GAP İdaresi Personel Durumu *

	Memur	Sözleşmeli	Geçici İşçi	Sürekli İşçi	Toplam
Yüksek Öğrenim	66	22	28	-	116
Lise	9	2	18	9	38
İlköğretim	1	-	1	17	19
Toplam	76	24	47	26	173

* Hizmet sözleşmeli olarak çalışan 1 kişi toplama dahil edilmemiştir.

GAP İdaresi'nde Eylül 2015 tarihi itibarıyla 116 yüksek öğrenim, 38 lise, 19 ilköğretim mezunu olmak üzere toplam 173 kişi çalışmaktadır. (1 hizmet sözleşmeli toplama dahil edilmemiştir.)

Tablo: Yüksek Öğrenim Mezunu Personelin Dağılımı

	Sayı
Mühendis	32
Şehir Plancısı – Mimar	7
Sosyal Bilimler	55
Diğer Bölümler	8
Yüksek Okul (2 Yıllık)	14
Toplam	116

Yüksek öğrenim yapmış olanların 32'si mühendis, 7'si şehir plancısı ve mimar; 55'i sosyal bilimler, 8'i diğer bölümler ve 14'ü meslek yüksekokul (2 yıllık) mezunudur.

II. PERFORMANS BİLGİLERİ

A. Temel Politika ve Öncelikler

A.1. Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018)

2014-2018 dönemini kapsayan Onuncu Kalkınma Planı (06/07/2013 tarihli ve 28699 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.) Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından onaylanmıştır.

Planın politika ve hedefleri;

- ✓ Nitelikli İnsan, Güçlü Toplum
- ✓ Yenilikçi Üretim, İstikrarlı Yüksek Büyüme
- ✓ Yaşanabilir Mekanlar, Sürdürülebilir Çevre
- ✓ Kalkınma İçin Uluslararası İşbirliği başlıklarından oluşmaktadır.

Planda yer alan hedef ve politikalar İdaremizin görev alanı çerçevesinde derlenerek aşağıda sunulmuştur.

Türkiye’nin ulusal düzeyde ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmesinin sağlanması amacıyla hazırlanan kalkınma planlarında, bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılmasına ve bölgesel gelişmenin sağlanmasına yönelik strateji ve politikaların oluşturulması her zaman öncelik ve önem taşımıştır. Planlı dönemin başlangıcından beri bölgesel ve yerel kalkınmanın hızlandırılması, sürdürülebilir dengeli bir gelişmenin sağlanması ve bütün bölgelerin ulusal kalkınmaya katkılarının artırılması için bölgesel gelişme planları hazırlanmış ve uygulamaya konulmuştur.

Son yıllardaki uygulamalar sonucunda bölgesel gelişme alanında önemli ilerlemeler kaydedilmekle birlikte, bölgesel dengesizliklerin azaltılmasına olan ihtiyaç devam etmektedir. Dokuzuncu Kalkınma Planı’nda stratejik gelişme eksenleri arasında özel bir konuma sahip olan “Bölgesel Gelişiminin Sağlanması”, Onuncu Kalkınma Planı’nda “Yaşanabilir Mekânlar ve Sürdürülebilir Çevre” başlığı ile yerini almıştır. Bu başlık altında çevreye duyarlı yaklaşımların sosyal ve ekonomik faydalarının artırılması, şehirlerde ve kırsal alanlarda yaşam kalitesinin sürdürülebilir bir şekilde yükseltilmesi ile bölgesel gelişimin sağlanmasına yönelik hedef ve politikalar yer almaktadır.

Özellikle 2008 yılında hazırlanan Eylem Planı vasıtasıyla bölgesinin sosyo-ekonomik gelişimine önemli katkılar sunan GAP Bölge Kalkınma İdaresi’nin tecrübelerinden de yararlanılarak, 2011 yılında 642 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Doğu Anadolu Projesi (DAP BKİ), Doğu Karadeniz Projesi (DOKAP BKİ) ve Konya Ovası Projesi (KOP BKİ) Bölge Kalkınma İdareleri kurulmuştur. İdareler, bölgelerin kalkınması yönünde kamu yatırımlarının koordinasyonunu sağlamak, ağırlığı kamu yatırım, proje ve faaliyetlerinde olmak üzere kalkınma ajanslarıyla işbirliği içinde eylem planlarını hazırlamakla görevlendirilmiştir. Bu eylem planlarının temelini oluşturan ana unsurlardan birisi de bölge planlarıdır. Kalkınma ajanslarının koordinasyonunda hazırlanan bölge planlarında belirlenen sorun, durum tespiti, amaç ve stratejiler hazırlanan eylem planlarına temel teşkil etmiştir.

Bölgesel gelişme politikalarının bütünlüğünü ve koordinasyonunu sağlamak, merkezi politikalar ile bölgesel gelişme politikaları arasında planlama, uygulama ve izleme bakımından bağdaşıklığı ve koordinasyonu sağlamak üzere Bölgesel Gelişme Yüksek Kurulu ve Bölgesel Gelişme Komitesi oluşturulmuştur.

Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018) döneminde bölgesel farkların azaltılması, bölgesel gelişmenin öncelikli amacı olmaya devam etmektedir. Plan'da; bölgelerin içsel potansiyelini harekete geçirerek, rekabet gücünü artırmak, böylece ulusal kalkınmaya katkılarını azami düzeye çıkartmak ise bölgesel gelişmenin ikincil amacı olup, Dokuzuncu Kalkınma Planı'na (2007-2013) göre daha fazla vurgulanmaktadır. Ayrıca, bölgeler arasında ekonomik ve sosyal uyumun güçlendirilmesi ve diğer ülkelerle ilişkilerin geliştirilmesi bölgesel gelişme politikasının katkı sağlayacağı önemli hususlar olarak belirtilmiştir.

Avrupa Birliği Müktesebatı

Avrupa Birliği Müktesebatına Uyum Programı kapsamında “Bölgesel Politika ve Yapısal Araçların Koordinasyonu” başlıklı 22. faslın Kasım 2013'te müzakereye açılması ile birlikte ülkemizin AB Bölgesel Politikasına uyumu ve bunun en önemli aracı olan Uyum Politikası fonlarının kullanımına yönelik hazırlık çalışmaları hız kazanmıştır. Fasl kapsamında Uyum Politikası fonlarının etkili bir şekilde kullanılmasını temin edecek idari ve hukuki düzenlemelerin yapılması ve uygulama mekanizmalarının oluşturulması öngörülmektedir. Bu kapsamda yürütülecek çalışmalar özellikle bölgesel ve yerel düzeyde AB Fonları'nın kullanımına yönelik kurumsal kapasitenin geliştirilmesini ve ülkemizin fonları hazmetme kapasitesinin artırılmasını sağlayacaktır. Bunun yanı sıra, Uyum Politikası uygulamaları için hazırlık niteliği taşıyan Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) kapsamında ekonomik ve sosyal uyum alanında finanse edilecek projeler bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması ve ülkemizin dengeli kalkınma hedefine ulaşmasına katkı sağlayacaktır.

A.2. 62. Hükümet Programı

62. Cumhuriyet Hükümeti Programında; Türkiye genelinde ortaya çıkan gelir ve refahın tüm bölgelerimize dengeli bir şekilde dağılması temel amaç ve öncelik olarak kabul edilmiştir. Bu amaçla, bölgesel kalkınmanın; vizyonu, kurumsal altyapısı, politika ve araçları yeniden tanımlanmıştır.

Önümüzdeki dönemde bölgesel kalkınmada, sosyal adaleti ve insanı merkeze koyan dengeli kalkınma ve rekabet edebilirliği güçlendirme yaklaşımının devam edileceği vurgulanmış, bölgesel kalkınmanın yeni organizasyon yapısı ve politika araçları kullanılarak, yurdun her yerinde bölgesel gelişmenin hızlandırılmasına yönelik program ve projelerin güçlendirilmesi ve yaygınlaştırılması öngörülmüştür.

Ayrıca her bir kentimizi üretim, yatırım ve istihdam üssü haline getirecek, uluslararası düzeyde rekabet gücüne sahip marka şehir sayının artırılacağı vurgulanmış ve bu bağlamda bölgesel kalkınma konusunda GAP Projesi'nin dışında, DAP, KOP ve DOKAP için, bölgelerimizde ve merkezde gerçekleştirilen geniş katılımlı ve detaylı çalışmalar neticesinde 2014-2018 dönemine ilişkin eylem planlarının ilan edileceği ve eylem planları kapsamında uygulama takvimi ve finansmanını da ortaya koyarak geliştirilecek projeler ile süratle halkımıza iş, aş ve refah sunar duruma getirileceği Hükümet Programının önemli amaçları arasında yer almaktadır.

GAP EP uygulamaları ile Bölge’de sulama altyapısının temelini oluşturan ana kanal inşaatları başta olmak üzere ulaştırma, sanayi, kırsal ve kentsel altyapı, kültür-turizm gibi kamu yatırımlarının büyük bir bölümü tamamlanma aşamasına gelmiş, eğitim ve sağlık göstergelerinde dikkate değer bir iyileşme sağlanmıştır.

Ekonomik, sosyal ve altyapı yatırımlarının büyük bir bölümü bitirilmiş olmasına rağmen, plan döneminde başlanmış ve plan hedefleri açısından önemli sonuçlar doğuracak olan bazı projeler henüz tamamlanamamıştır. Ayrıca, geçen beş yıllık süre içerisinde bölgede yaşanan değişimler, bölgesel gelişmede öne çıkan yeni yaklaşımlar, yapılan araştırmalar sonucunda gündeme gelen yeni yatırımlar planın gözden geçirilerek yenilenmesini gerekli kılmıştır.

GAP EP (2014-2018); öncelikle birinci EP kapsamında devam eden yatırımları tamamlamak, yapılan yatırımlarla doğan potansiyeli ekonomik, sosyal ve kültürel gelişimin hızlandırılması yönünde tam olarak kullanmak, Bölge’nin rekabet gücünü artırmak ve GAP’ı daha ileriye taşımak amacıyla hazırlanmıştır. Eylem Planı’nda insanı hedef alan, yenilikçi, sürdürülebilir, gelir eşitsizliğini giderici, dezavantajlı alanları ve grupları önceleyen ve yaşanabilir mekânlar oluşturan proje ve programlara yer verilmiştir. Bölgesel gelişmeye ivme kazandıracak, eğitilmiş ve nitelikli insan gücüne dayalı, istihdamı artıran, doğal kaynakları, kültürel mirası ve çevreyi koruyan, teknolojik gelişmeleri ön plana alan, sulama, ulaşım ve sanayi altyapısının tamamlanmasını amaçlayan proje ve programlar planın temel eylemleri arasındadır.

Son yıllarda büyümenin odağına şehirleşmenin taşınması, dünyada şehir ekonomileri ve yaşam tarzının hâkim olmaya başlaması, küresel rekabet ortamına katılmakta bilgiye dayalı ekonomi, finansal ve ihtisaslaşmış hizmetler, nitelikli işgücü, AR-GE ve yenilik kapasitesinin yoğunlaştığı şehirlerin önemli bir rol oynaması gibi gelişmeler yaşanmaktadır. Bu gelişmeler dikkate alınarak GAP EP (2014-2018)’de yaşam kalitesi yüksek yerleşimlerin oluşturulmasına yönelik eylemleri kapsayan “Şehirlerde Yaşanabilirliğin Artırılması” yeni bir eksen olarak yer almıştır.

GAP Eylem Planı’nda orta vadede bu projeyi tamamlamaya yönelik politika, strateji ve eylemler yer almaktadır.

A.3. Orta Vadeli Program (2015-2017)

Orta Vadeli Program (OVP) çerçevesinde;

- ✓ Yeni bir kalkınma hamlesi için ülkemizin ihtiyaç duyduğu yapısal reformlar OVP döneminde hayata geçirilecektir. Bu kapsamda, Onuncu Kalkınma Planında yer alan öncelikli dönüşüm programları çerçevesinde hazırlanan eylem planları uygulamaya konulacaktır. Bu eylem planlarının düzenli takibiyle gerçekleştirme düzeyi artırılacaktır.
- ✓ Yatırım ortamının iyileştirilmesi ve bölgesel gelişme alanlarında başlatılan yapısal dönüşüm ve reformların tamamlanması sağlanacaktır.
- ✓ İnsani kalkınma perspektifinde gelir dağılımını iyileştirmeye yönelik olarak izlenen politikalara ve projelere devam edilecektir.
- ✓ Bölgeler arası gelişmişlik farkları azaltılacak, tüm bölgelerin potansiyeli değerlendirilerek bölgesel rekabet güçleri artırılacak ve büyümeye katkıları azami seviyeye çıkarılacaktır.
- ✓ GAP, DAP, KOP ve DOKAP bölgelerinde eylem planları kapsamında özel sektör yatırımlarını destekleyecek ekonomik ve sosyal altyapı ile beşeri kaynakların geliştirilmesine yönelik projelerin gerçekleştirilmesine devam edilecektir.

- ✓ Kamu kurum ve kuruluşlarının stratejik planlarının Kalkınma Planında yer alan politikalarla uyumu gözetilecek, stratejik plan ve performans programlarında yer alan öncelik ve faaliyetler bütçe hazırlık ve uygulama sürecine daha etkin yansıtılacaktır.

A.4. Orta Vadeli Mali Plan (2015-2017)

2015-2017 dönemi Orta Vadeli Mali Planı, Orta Vadeli Programla uyumlu olmak üzere gelecek üç yıla ilişkin merkezi yönetim bütçesi toplam gelir ve gider tahminleriyle birlikte hedef açık ve borçlanma durumu ile kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarını içerecek şekilde Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak Yüksek Planlama Kurulu tarafından karara bağlanmıştır.

2015-2017 döneminde ekonomi politikasının temel amacı enflasyonla mücadeleye kararlılıkla devam etmek ve cari işlemler açığını tedricen düşürerek büyümeyi artırmak olarak belirlenmiştir. Bu amaca yönelik olarak, para ve maliye politikalarında sıkı duruş devam ettirilecek, gelir politikasıyla da bu duruş desteklenecek ve özellikle yapısal reformlara hız verilecektir.

Mali Plan döneminde maliye politikası bu amaç ve önceliklerle uyumlu olarak ekonomik istikrarın desteklenmesi, yurtiçi tasarrufların artırılarak cari açığın kontrol altında tutulması, enflasyonla mücadele edilmesi ve büyüme potansiyelinin yukarı çekilmesine yardımcı olacak şekilde uygulanacaktır. 2015-2017 döneminde kamu kesimi borçlanma gereğinin ve faiz dışı harcamaların kontrol altında tutulması suretiyle mali disiplin sürdürülecek, kamu maliyesi alanında elde edilen kazanımların gelecek dönemde de korunması sağlanacaktır.

Orta Vadeli Mali Plana dayalı olarak hazırlanacak 2015-2017 yılları merkezi yönetim bütçesi, kaynakların belirlenmiş temel politika öncelikleri doğrultusunda tahsisini ve kamu harcamalarının etkililiğinin artırılmasını amaçlamaktadır.

GAP İdaresi Başkanlığı, Orta Vadeli Program ile Orta Vadeli Mali Planda yer alan politika önceliklerini, makroekonomik göstergeleri ve ödenek tavanlarını esas almak suretiyle, çok yıllık bütçeleme anlayışına uygun olarak kurumsal önceliklerini belirlemiş ve 2015, 2016 ve 2017 yılları için bütçe tekliflerini sunmuş bulunmaktadır.

A.5. 2015 Yılı Programı

2015 Yılı Programının temel makroekonomik amaçları Onuncu Kalkınma Planında yer alan öncelikli dönüşüm programları kapsamında hazırlanan eylem planları ve bu eylem planlarına bağlı olarak geliştirilen ve GAP Bölgesi' için öncelik arz eden projeleri uygulamaya koymaktır.

Bölgesel gelişme politikası, bölgelerdeki verimliliği artırarak ulusal kalkınmanın sağlanması, rekabet gücünün yükseltilmesi, istihdamın artırılması, bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması ve refahın yurt sathına dengeli bir şekilde yayılması amacına hizmet edecektir.

B. Amaç ve Hedefler

2013-2017 dönemini kapsayan stratejik planda GAP İdaresi'nin Stratejik Amaçları ve bu amaca ulaşılmasına yönelik aşağıda yer alan hedefler belirlenmiştir.

Stratejik Amaç 1: GAP Bölgesi'nin ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmesine ivme kazandırmak amacıyla Bölge'nin “marka” değerini artırmak.

Hedef 1.1. Plan döneminde GAP Bölgesi'nde beş ilin turizm değerini artıracak en az bir proje gerçekleştirilecektir.

Hedef 1.2. GAP Bölgesi'nde markalaşma gücüne sahip ürünlerin desteklenmesine yönelik en az üç proje uygulanacaktır.

Stratejik Amaç 2: Uluslararası gelişmelerin ve sosyo-ekonomik eğilimlerin izlenerek Bölge'nin rekabet gücünü artıracak katılımcı veya “yenilikçi” pilot projeler geliştirmek

Hedef 2.1. Plan döneminde GAP Bölgesi'nde çevrenin korunması ve doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı, yoksulluğun önlenmesi ve insani gelişmenin sağlanmasına yönelik olarak yedi adet yenilikçi pilot proje geliştirilecektir.

Hedef 2.2. Bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılarak dengeli bir kalkınma sağlamak amacıyla doğal, ekonomik ve beşeri kaynakların geliştirilmesine yönelik projeler etkinleştirilecektir.

Stratejik Amaç 3: Bölgesel kalkınma alanında kazanılan bilgi ve deneyimin ulusal ve uluslararası platformda paylaşılmasını sağlamak.

Hedef 3.1. Plan dönemi sonunda kurulacak olan “Eğitim Platformu”nun kurumsal altyapısı oluşturacaktır.

Hedef 3.2. Plan dönemi boyunca GAP'tan elde edilen bilgi ve deneyimlerin ulusal ve uluslararası platformlarda paylaşılmasına yönelik etkinlikler düzenlenecektir.

C. Performans, Hedef ve Göstergeleri ile Faaliyetler

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU

İdare Adı	GAP İDARESİ BAŞKANLIĞI
Amaç 1	GAP Bölgesi'nin ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmesine ivme kazandırmak amacıyla Bölge'nin " marka " değerini artırmak.
Hedef 1.1	2015 yılında GAP Bölgesi'nin turizm değerinin artırılmasına katkı sağlanacaktır.

Performans Hedefi	2015 yılında GAP Bölgesi'nde turizm odaklı tanıtım ve markalaşma projeleri geliştirilecek ve uygulanacaktır.
Açıklamalar	GAP Bölgesi Turizm Odaklı Tanıtım ve Markalaşma Projesi; Harran (Şanlıurfa) ve Savur (Mardin) Yönetim Planları ile Tanıtım ve Markalaşma Ofisi teknik destek ekibi tarafından yürütülen çalışmalar olmak üzere iki alt başlık altında yürütülmektedir. Yönetim Planı çalışmaları, İller Bankası ve Başkanlığımız arasında; 08.10.2013 tarihinde imzalanan "Turizm Amaçlı İşbirliği Protokolü" kapsamında devam etmekte olup, ihale süreci İller Bankası tarafından yapılmıştır. Çalışmalar, GAP İdaresi Başkanlığı ve İller Bankası tarafından izlenmekte ve değerlendirilmektedir. Başkanlığımızca 2014 yılında, Şanlıurfa'da, Tanıtım ve Marka Ofisi oluşturularak Hizmet Alımı İhalesi yapılmış ve ihaleyi alan firma tarafından sunulan özgeçmişler doğrultusunda Teknik Destek Ekibi oluşturulmuştur. Ofis tarafından, Teknik Şartnamede belirtilen kriterler çerçevesinde faaliyetlere devam edilmektedir. Çalışmalar, GAP İdaresi tarafından yürütülmekte, izlenmekte ve değerlendirilmektedir.

Performans Göstergeleri		Ölçü Birimi	2013	2014	2015
1	Harran (Şanlıurfa) ve Savur (Mardin) yönetim planının hazırlanması	Adet			2
2	GAP Bölgesi "Turizm Odaklı Tanıtım ve Markalaşma Eylem Planı"nın hazırlanması	Adet			1
Faaliyetler		Kaynak İhtiyacı (TL)			
		Bütçe	Bütçe Dışı	Toplam	
1.1.	Genel değerlendirme raporunun (1. Etap) hazırlanması				
1.1.1.	Genel çevre özellikleri, coğrafi, fiziksel yapı				
Açıklamalar: Coğrafi konum, planlama alanının kent içinde ki yeri, kent ve doğal çevre ile etkileşimi, mevcut arazi kullanımı ve planlama öngörülere, ulaşım, altyapı, turizm istatistikleri, tanıtım ve markalaşma potansiyellerini içeren alt başlıklardan oluşmaktadır.					
1.1.2.	Tarihi araştırma				
Açıklamalar: Planlama alanının tarihsel gelişimi ve kentsel tasarım özellikleri, yerleşimin oluşumunda etkili doğal, çevresel ve fiziki özellikler, kültürel değerler ve alanda yer alan mimari eserler, kazı çalışmaları ve arkeolojik buluntuları içeren alt başlıklarından oluşmaktadır.					
1.1.3.	Yönetimsel yapı				
Açıklamalar: Yönetimsel/hukuki yapı, sınırlar (yönetim planı ve sit sınırları), mülkiyeti içeren alt başlıklardan oluşmaktadır.					
1.1.4.	Sosyo-ekonomik yapı				
Açıklamalar: Nüfus yapısı ve değişimi, istihdam oranı ve sektörel dağılımları, temel ekonomik faaliyetler, somut olmayan kültürel değerler, yerel topluma ilişkin temel veri ve eğilimler ile alana bağımlılıkları, ziyaretçi profili ve istatistikleri, ziyaretçilerin alan üzerindeki etkileri, alanla ilişkili ünlü şahsiyetler veya kente ilişkin ürün vermiş önemli sanatçıları içeren alt başlıklardan oluşmaktadır.					
1.1.5.	Mevcut plan, proje ve koruma uygulamaları ile etkilerine ilişkin				

	araştırmalar			
Açıklamalar: Mevcut üst ölçekli planlama çalışmaları ve strateji belgeleri, alan kullanımı, mekana ve mülkiyet yapısına ilişkin dönüşüm stratejileri, alanda gerçekleştirilmiş diğer koruma proje ve uygulamaları, ilgili Koruma Bölge Kurulunun alana ilişkin kararları, alanla ilgili çalışma yapan kurumlar ve çalışmalarını içeren alt başlıklardan oluşmaktadır.				
1.1.6.	Yönetim planı süreci			
Açıklamalar: GFTZ analizi, sorun analizi, alan taşıma kapasitesi analizi, koruma sürecinin geliştirilmesine ilişkin değerlendirmeler, paydaş analizini içeren alt başlıklardan oluşmaktadır.				
1.2.	Taslak yönetim planı raporunun (2. Etap) hazırlanması			
1.2.1.	Vizyon, politika ve hedefler			
1.2.2.	Yönetim planı ilkeleri			
1.2.3.	Yönetim planı politika, hedef ve faaliyetleri			
1.2.4.	Yönetim planı projeleri			
Açıklamalar: Kültürel değerler, koruma ve planlama, ulaşılabilirlik, fiziki ve teknik altyapı, turizm odaklı tanıtım ve markalaşma, turizm hizmet altyapısı ve etkin ziyaretçi yönetimi, eğitim-bilinçlendirme-katılım, afet, acil durum ve risk yönetimi, yönetim-işleme-değerlendirmeyi içeren alt başlıklardan oluşmaktadır.				
1.2.5.	Yönetim planı uygulama süreci			
Açıklamalar: Uygulamadan sorumlu kurum ve kuruluşlar, finansal kaynaklar, bütçe, çalışma programı ve zamanlama, raporlama ve denetim, eğitim programları, alan yönetim modelini içeren alt başlıklardan oluşmaktadır.				
1.2.6.	Yönetim planı izleme ve değerlendirme süreci			
1.2.7.	Yönetim planı değerlendirme, gözden geçirme ve güncelleme süreci			
Faaliyetler		Kaynak İhtiyacı (TL)		
		Bütçe	Bütçe Dışı	Toplam
2.1.	Teknik destek ekibi tarafından “Eylem Planı”nın hazırlanması			
2.1.1.	GAP Bölgesi Turizm Odaklı Tanıtım ve Markalaşma Eylem Planı’na Altlık Teşkil Eden Tespitler			
Açıklamalar: Ulusal planlama çalışmalarında markalaşma ve kalkınma ilişkisi, ulusal ve bölgesel turizm odaklı planlama çalışmalarında GAP Bölgesi, Bölgenin turizm eğilimleri, Bölgede tanıtım ve markalaşma girişimlerdeki eğilimleri, tanıtım ve markalaşma stratejisini geliştirmek için durum tespitini (GZFT Analizi) içeren alt başlıklardan oluşmaktadır.				
2.1.2.	Eylem planı vizyon kavramları, ürün tanıtımı ve marka yaklaşımı			
Açıklamalar: Vizyon kavramları; 1)Yer, sürdürülebilirlik ve bütüncül yaklaşım, 2)Yorumlama ve deneyimleme ile marka geliştirme, pazarlama, iletişim ve yönetimini içeren alt başlıklardan oluşmaktadır.				
2.1.3.	Eylem Planı’nın amacı, hedefleri, stratejileri ve eylemleri			
2.1.4.	Eylem Planı yönetim modeli ve çalışma takvimi			
2.2.	Eylem Planı doğrultusunda uygulama çalışmalarının başlatılması			
2.2.1.	GAP Tanıtım ve markalaşma ofisinin kurumsal kimliğinin oluşturulması			
Açıklamalar: www.gapmarka.com adlı internet sitesi alınmıştır. Site yayımlanma aşamasındadır.				
2.2.2.	Markanın logosunun ve mottolarının oluşturulması			
Açıklamalar: Teknik şartname hazırlanarak, GAP İdaresi tarafından Hizmet Alımı İhalesi yapılmıştır. Çalışmaların 03/08/2015-01/12/2015 tarihleri arasında tamamlanması öngörülmektedir. Bu ihalenin içeriğini “marka logosu, mottolar, iletişim stratejisi ve web sayfalarının tasarımı” oluşturmaktadır.				
2.2.3.	Web için isterler hazırlanması, yurtdışı muadil uygulamaların incelenmesi			
2.2.4.	Web için ihtiyaçların belirlenmesi, içerik formlarının			

	oluşturulması, portal özelliklerinin, portal mimarisinin ve güvenlik tedbirlerinin belirlenmesi			
Açıklamalar: Web sitesi, interaktif harita ve portal yazılımı olmak üzere 2 ana bölümden/iř paketinden oluşmaktadır. İnteraktif harita kapsamında, web sitesiyle ilgili tüm altlıklar belirlenerek, veri giriş formları hazırlanmış ve dijital veri girişleri yapılmaya başlanmıştır. Proje ekibi tarafından iskeleti hazırlanan Portalin dinamik hale getirilmesi modüllerinin yazılması ve bileşenlerinin geliştirilmesi için GAP İdaresi tarafından hizmet alımı ihalesi yapılmıştır. Çalışmaların 03/08/2015-02/11/2015 tarihleri arasında tamamlanması öngörülmektedir.				
2.2.5.	GAP illerinde “Turizm Destinasyon Platformları” oluşumlarının ve koordinasyonunun sağlanmasına yönelik ön görüşmelerin yapılması			
2.2.6.	Bölgeleme çalışması ve alt marka değerlerinin belirlenmesi			
2.2.7.	Tematik rotaların oluşturulması çalışmalarına başlanması			
2.2.8.	Marka şehirlerden bölgeye, bölgeden marka şehirlere paket turlarının oluşturulması çalışmalarına başlanması			
2.2.9.	Belirlenen destinasyon merkezleri, rotalar ve marka şehirlerde önceliklendirmeler yapılarak belirlenen alan /sit /kentlerde turizm fiziki altyapısının iyileştirilmesi			
Açıklamalar: Olası projeler belirlenmeye başlanmıştır.				
GENEL TOPLAM				3 500 000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı	GAP İDARESİ BAŞKANLIĞI
Performans Hedefi	2015 yılında GAP Bölgesi'nde turizm odaklı tanıtım ve markalaşma projeleri geliştirilecek ve uygulanacaktır.
Faaliyet Adı	-Genel değerlendirme raporunun (1. Etap) hazırlanması -Taslak yönetim planı raporunun (2. Etap) hazırlanması -Teknik destek ekibi tarafından "Eylem Planı"nın hazırlanması -Eylem Planı doğrultusunda uygulama çalışmalarının başlatılması
Sorumlu Harcama Birimi veya Birimleri	Çevre Fiziksel Gelişme ve Yerel Yönetimler Genel Koordinatörlüğü

Ekonomik Kod		Ödenek TL
1	Personel Giderleri	88 880
2	SGK Devlet Primi Giderleri	17 480
3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	357 080
4	Faiz Giderleri	0
5	Cari Transferler	280
6	Sermaye Giderleri	3 500 000
7	Sermaye Transferleri	0
8	Borç verme	0
Toplam Bütçe Kaynak İhtiyacı		3 963 720
Bütçe Dışı Kaynak	Döner Sermaye	0
	Diğer Yurt İçi	0
	Yurt Dışı	0
Toplam Bütçe Kaynak İhtiyacı		0
Toplam Kaynak İhtiyacı		3 963 720

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU

İdare Adı	GAP İDARESİ BAŞKANLIĞI
Amaç 1	GAP Bölgesi'nin ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmesine ivme kazandırmak amacıyla Bölge'nin " marka " değerini artırmak.
Hedef 1.2	2015 yılında markalaşma gücünü sahip ürünlerin desteklenmesine yönelik proje geliştirilecektir.

Performans Hedefi	2015 yılında "Sözleşmeli Kilis Keçisi Damızlık İşletmeleri Projesi" çerçevesinde elde edilen sütün mamul, yarımamul ürünlerin markalaşması için çalışmalara destek verilecektir.
Açıklamalar	2010 yılında GAP Kırsal Kalkınma Projeleri Destekleme Programı kapsamında Kilis İli Musabeyli Kaymakamlığının sunmuş olduğu Damızlık İşletmelerinin Kurulması ve Mevcutlarının Geliştirilmesi (Çınar Kilis Keçiciliği) Projesi'nin hayata geçirilmesi için protokol imzalanmış gerekli kaynak aktararak uygulamaya geçilmiştir.

Performans Göstergeleri		Ölçü Birimi	2013	2014	2015
1	Damızlık keçi yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılması	Adet			
2	Damızlık "Kilis Keçisi İşletmesi"nin kurulması	Adet	1		
3	Elde edilen sütün mamul ve yarı mamul ürünlerin markalaştırılması				
Faaliyetler		Kaynak İhtiyacı (TL)			
		Bütçe	Bütçe Dışı	Toplam	
1.1.	Damızlık "Kilis Keçisi" yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılması				
1.1.1.	Yem bitkisi üretiminin teşvik edilecek				
1.1.2.	Veterinerim Projesinin hayata geçirilecek				
Açıklamalar: Damızlık Kilis Keçisi Yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılması çalışmalarına devam edilmektedir. Bu çerçevede 2010 yılından bugüne kadar; - Çiftçilerle yapılan sözleşme çerçevesinde 56 aileye 1.825 damızlık Kilis keçisi dağıtılmıştır. - Yem bitkilerinin desteklenmesine de başlanmış ve 131 ton kesif yem desteği verilmiştir. - Söz konusu projeler kapsamında elde edilen ürünleri değerlendirmek üzere Kilis Modern Canlı Hayvan Pazarı Projesi ve Kilis "0(348)8131069 Alo Veterinerim Projesi" desteklenmiştir.					
Faaliyetler		Kaynak İhtiyacı (TL)			
		Bütçe	Bütçe Dışı	Toplam	
1.2.	Süt işleme tesisinin kurulması				
1.2.1.	Tesisin kurulması				
1.2.2.	Tesisin işler hale getirilmesi				
Açıklamalar: Kilis keçisi yetiştiricilerinin üretmiş olduğu sütün toplanarak işlenmesi ve paketlenmesi ile ilgili 5 ton gün kapasiteli süt işleme tesisinin yapımı, S.S Çakallıpınarı Tarımsal Koop. Kilis Keçisi Süt İşleme Tesisi Projesi hayata geçirilmiştir.					
Faaliyetler		Kaynak İhtiyacı (TL)			
		Bütçe	Bütçe Dışı	Toplam	
3.1.	İşlenen süt ve süt ürünlerinin markalaştırılması				
3.1.1.	Süt üretiminin artırılması				
3.1.2.	Pazar olanaklarının araştırılması				
3.1.3.	Ürünlerin pazara hazır hale getirilmesi				
3.1.4.	Ürünün "markalaşması"nın sağlanması				
Açıklamalar: 2016 yılında Özellikle Pazar ve markalaşma konusunda çalışmalara ağırlık verilecektir.					
GENEL TOPLAM					

Not: 2015 yılı için gereken bütçe "Hayvancılık Altyapısının Geliştirilmesi" projesinden karşılanacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU

İdare Adı	GAP İDARESİ BAŞKANLIĞI
Amaç 1	GAP Bölgesi'nin ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmesine ivme kazandırmak amacıyla Bölge'nin " marka " değerini artırmak.
Hedef 1.2	2015 yılında markalaşma gücünü sahip ürünlerin desteklenmesine yönelik proje geliştirilecektir.

Performans Hedefi	2015 yılında "Organik Tarım Küme Geliştirme Projesi" çerçevesinde Bölge'nin uluslararası pazarda zeytinyağında rekabet edilebilirliği ve markalaşması sağlanacaktır.
Açıklamalar	<p>Proje kapsamında Kilis Kocabeyli Köyü'nde Kilis Organik Zeytin Üreticileri Birliği'nin mülkiyetinde olan 12.000 m²'lik bir alan üzerine 600 m² kapalı alana sahip bir Organik Zeytin İşleme, Paketleme ve Depolama Tesisi'nin kurulması öngörülmüştür.</p> <p>Dolayısıyla proje, altyapı, üst yapı ve teknik destek olmak üzere üç ana ekseninde ve bütüncül bir çerçevede modellenmiştir.</p> <p>Proje'nin toplam tutarı yaklaşık olarak 1.2 Milyon ABD Dolarıdır. Proje; GAP İdaresi Başkanlığı, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği ve Birliğin finansal katkıları ile yapılmaktadır. Birlik ayrıca, İpekyolu Kalkınma Ajansı'na sunduğu proje ile de günlük 80 ton zeytin işleyecek sürekli sistem zeytin sıkma makinesi desteği almaya hak kazanmıştır. Böylece organik zeytinin organik müteşebbis sertifikasına sahip, modern bir işletmede işlenmesi, depolanması, paketlenmesi ve pazarlanması mümkün olabilecektir.</p>

Performans Göstergeleri		Ölçü Birimi	2013	2014	2015
1	Zeytin işleme tesisinin kurulması	Adet		1	
2	Tesis işler hale getirilecek	Adet			
Faaliyetler		Kaynak İhtiyacı (TL)			
		Bütçe	Bütçe Dışı	Toplam	
1.1.	Organik zeytin işleme, paketleme ve depolama tesisinin kurulması				
1.1.1.	İnşaata başlanması				
1.1.2.	İnşaata tamamlanması				
Açıklamalar: Kilis pilot projesinde bina için mimari tasarım tamamlanmış, metraj ve teknik şartnameler hazırlanarak bina inşası ve depolama ekipmanları ihalesi yapılmış ihaleyi alan firma inşaata başlamıştır. Mayıs 2014 tarihinde de yerel paydaşlar ile birlikte tesisin temel atma töreni gerçekleştirilmiştir. Tesis Kasım 2014 tarihi ile tamamlanmıştır.					
Faaliyetler		Kaynak İhtiyacı (TL)			
		Bütçe	Bütçe Dışı	Toplam	
1.2.	Tesisin üretime geçmesi				
1.2.1.	Paketleme hatlarının kurulması				
1.2.2.	Üretime geçilmesi				
Açıklamalar: Paketleme (şişe ve teneke dolmuş) hatları da kurulmuş deneme üretimlerine başlanmıştır.					
1.2.3.	Proje izleme, yönlendirme çalışmalarının yapılması				
Açıklamalar: Projenin her aşamasında izleme, değerlendirme çalışmaları yapılmaktadır.					
GENEL TOPLAM					

Not: 2015 yılı için gerekli olan bütçe "Organik Tarım Küme Geliştirme" projesinden karşılanacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU

İdare Adı	GAP İDARESİ BAŞKANLIĞI
Amaç 1	GAP Bölgesi'nin ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmesine ivme kazandırmak amacıyla Bölge'nin " marka " değerini artırmak.
Hedef 1.2	2015 yılında markalaşma gücünü sahip ürünlerin desteklenmesine yönelik proje geliştirilecektir.

Performans Hedefi	2015 yılında "Tarımsal Eğitim Yayım Modeli" oluşturmaya yönelik çalışmalar yapılacak ve modelin markalaşması sağlanacaktır.
Açıklamalar	Proje kapsamında GAP-Yayım Modeli Raporu 2013 Aralık ayında hazırlanmıştır. Hazırlanan modelin 2014 yılından itibaren 5 yıllık bir süre içerisinde 40 çiftçi örgütünde uygulanması planlanmıştır. Proje kapsamında, 2014 yılı itibariyle sürdürülebilir bir tarımsal yayım ve danışmanlık modeli olan "Çiftçi Örgütleri Merkezli Çoğulcu Yayım Modeli" geliştirilmiş ve uygulamaya konulmuştur.

Performans Göstergeleri		Ölçü Birimi	2013	2014	2015
1	Proje ön hazırlık çalışmalarının yürütülmesi ve modelin oluşturulması	Adet		1 model	
2	Modelin uygulamaya geçirilmesi	Çiftçi Sayısı		11.780	22.885
Faaliyetler		Kaynak İhtiyacı (TL)			
		Bütçe	Bütçe Dışı	Toplam	
1.1.	Ön çalışmaların yapılması ve modelin oluşturulması				
1.1.1.	Saha analiz raporlarının hazırlanması.				
1.1.2.	Raporların değerlendirilmesi				
1.1.3.	Uygulanacak modelin belirlenmesi				
Açıklamalar: 2014 yılı itibariyle sürdürülebilir bir tarımsal yayım ve danışmanlık modeli olan "Çiftçi Örgütleri Merkezli Çoğulcu Yayım Modeli" geliştirilmiş ve uygulamaya konulmuştur. Modelle beraber; başta sulamaya açılmış ve açılacak alanlar olmak üzere çiftçilerin ihtiyaç duydukları eğitim yayım hizmetlerinin verilmesi konusunda çiftçi örgütlerinin harekete geçirilmesi, çiftçi örgütlerinin idari ve teknik açıdan geliştirilip güçlendirilerek sürdürülebilir bir yapı oluşturulması ve tarımsal örgütlenme ve grup oluşturma konularında farkındalık sağlanarak, model amaç ve hedeflerine uygun yeni oluşumların teşvik edilmesi amaçlanmıştır.					
1.1.4.	Modeli uygulayacak çiftçi örgütlerinin belirlenmesi.				
1.1.5.	Çiftçi örgütleriyle protokollerin imzalanması				
Açıklamalar: Oluşturulan model çerçevesinde çiftçi örgütü belirlenmiş ve protokoller imzalanmıştır.					
Faaliyetler		Kaynak İhtiyacı (TL)			
		Bütçe	Bütçe Dışı	Toplam	
2.1.	Modelin uygulamaya aktarılması				
2.1.1.	Model kapsamında "Tarımsal Eğitim ve Yayım Koordinasyon Birimi (TEYKOB)" oluşturulması				
2.1.2.	Model kapsamında "Merkez Danışma Kurulunun (MEDAK)" oluşturulması				
2.1.3.	Model kapsamında Bölge Danışma Kurulu (BÖDAK) oluşturulması				
2.1.4.	Model kapsamında İl/İlçe Koordinasyon Birimleri (İKOB) oluşturulması				
Açıklamalar: Merkez Danışma Kurulu (MEDAK), 7 kişiden, Bölge Danışma Kurulu (BÖDAK) ise 19					

kişiden oluşmuştur.			
2.1.5.	Çalışma alanlarının ve konularının belirlenmesi		
2.1.6.	Çalışma alanlarına ve konularına ilişkin eylem planlarının hazırlanması		
Açıklamalar:			
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Örgütlenme ve grup oluşturma konusunda Bölge'deki potansiyel çalışma konuları ve alanları belirlenerek, örgütlenme eylem planı hazırlanmıştır. ✓ Bölge'de sulamaya açılmış ve açılacak alanlarla ilgili veri çalışmaları tamamlanmış ve bu alanlara yönelik eylem planları hazırlanmıştır. ✓ Model çalışma alanları, hedef ve hedef gruplar belirlenmiştir. ✓ 09.07.2014 tarihinde Şanlıurfa Haliliye Ziraat Odası ile işbirliği protokolü imzalanmış ve Haliliye Ziraat Odası'na destek sağlanmıştır. ✓ Samsat sulama sahası için eylem planı hazırlanmış ve çalışmalar gerçekleştirilmiştir. ✓ Nizip-Belkıs Sulama Sahası Sorunları ve Çözüm Önerileri Çalıştayı" gerçekleştirilmiştir. 			
2.1.7.	Modelin çiftçiler ile paylaşılması ve eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi		
Açıklamalar: Belirlenen eğitimler çerçevesinde 9 ilde görevli Model Uygulama Birimi (MUB) uzmanları tarafından eğitimler gerçekleştirilmiştir.			
2.1.8.	Demonstrasyonların kurulması		
2.1.9.	Modelin izleme ve değerlendirilmesi		
Açıklamalar: GAP TEYAP Yayım Modeli kapsamında 8 ziraat odası, 6 üretici birlik, 1 sulama kooperatifi, 1 sulama birliği, 5 yetiştirici birliği, 2 yeni kurulacak örgüt sahası, 4 sulamaya açılmış alan ve 3 sulamaya açılacak alan olmak üzere toplam 30 çalışma alanında faaliyetler gerçekleştirilmektedir.			
2015 yılı Eylül ayı itibariyle 1.431 faaliyet uygulanmış, 3.205 teknik elemana ve 22.821 çiftçiye ulaşılmıştır. 3 yeni çiftçi örgütü kurulmuş, 62 tarım danışmanı istihdam edilmiş, 6 çiftçi örgütü ile 1 sulama birliği danışmanlık yetki belgesi alınmıştır. GAP TEYAP Final Raporu hazırlanmış, basımı ve dağıtımı tamamlanmıştır. GAP TEYAP Dergi' sinin 1. ve 2. sayısı hazırlanmış, basımı ve dağıtımı tamamlanmıştır. 3. dergi ise tamamlanma aşamasındadır.			
GENEL TOPLAM			5 470 000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı	GAP İDARESİ BAŞKANLIĞI
Performans Hedefi	<p>1)Sözleşmeli Kilis Keçisi Damızlık İşletmeleri Projesi çerçevesinde elde edilen sütün mamul, yarımamul ürünlerin markalaşması için çalışmalar yapılacaktır.</p> <p>2)Organik Tarım Küme Geliştirme Projesi çerçevesinde Bölge'nin uluslararası pazarda zeytinyağında rekabet edilebilirliği ve markalaşması sağlanacaktır.</p> <p>3)Tarımsal Eğitim Yayım modeli oluşturmaya yönelik çalışmalar yapılacak ve modelin markalaşması sağlanacaktır.</p>
Faaliyet Adı	<p>1.1)Damızlık “Kilis Keçisi” yetiştiriciliği yaygınlaştırılacak</p> <p>1.2)Süt işleme tesisi kurulacak</p> <p>1.3)İşlenen süt ve süt ürünleri markalaştırılması</p> <p>2.1)Organik zeytin işleme, paketlenme ve depolama tesisinin kurulması</p> <p>2.2)Tesisin üretime geçmesi</p> <p>3.1)Ön çalışmaların yapılması ve modelin oluşturulması</p> <p>3.2)Modelin uygulanması</p>
Sorumlu Harcama Birimi veya Birimleri	Ekonomik Kalkınma ve Girişimcilik Genel Koordinatörlüğü

Ekonomik Kod		Ödenek TL
1	Personel Giderleri	88 880
2	SGK Devlet Primi Giderleri	17 480
3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	357 080
4	Faiz Giderleri	0
5	Cari Transferler	280
6	Sermaye Giderleri	5 470 000
7	Sermaye Transferleri	0
8	Borç verme	0
Toplam Bütçe Kaynak İhtiyacı		5 933 720
Bütçe Dışı Kaynak	Döner Sermaye	0
	Diğer Yurt İçi	0
	Yurt Dışı	0
Toplam Bütçe Kaynak İhtiyacı		
Toplam Kaynak İhtiyacı		5 933 720

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU

İdare Adı	GAP İDARESİ BAŞKANLIĞI
Amaç 2	Uluslararası gelişmelerin ve sosyo-ekonomik eğilimlerin izlenerek Bölge'nin rekabet gücünü artıracak katılımcı veya " yenilikçi " pilot projeler geliştirmek
Hedef 2.1	Plan döneminde GAP Bölgesi'nde çevrenin korunması ve doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı, yoksulluğun önlenmesi ve insani gelişmenin sağlanmasına yönelik olarak altı adet yenilikçi pilot proje geliştirilecektir.

Performans Hedefi	2015 yılında "Hassas Tarım (Precision Farming) Projesi" çerçevesinde Bölge'deki tarımsal üretim işletmelerinin rekabet gücünü ve verimliliğini artırmaya yönelik çalışmalar yapılacaktır.
--------------------------	---

Performans Göstergeleri		Ölçü Birimi	2013	2014	2015
1	Yol haritasının hazırlanması	Adet			
2	Hasas tarım alanında teknoloji ve öz bilgi üreten bir merkezin oluşturulması	Adet			
Faaliyetler		Kaynak İhtiyacı (TL)			
		Bütçe	Bütçe Dışı	Toplam	
1.1.	Yol haritasının belirlenmesi				
1.1.1.	Çalışma grubunun oluşturulması				
Açıklamalar: : Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın ilgili genel müdürlükleri (Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü, Tarım Reformu Genel Müdürlüğü, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü) başta olmak üzere; üniversiteler ve Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) gibi kurumların yer aldığı bir çalışma grubu oluşturulmuştur.					
1.1.2.	Ortak çalışılacak kurumlarla protokollerin yapılması				
Açıklamalar: TÜBİTAK UZAY Teknolojileri Araştırma Enstitüsü arasında 12 Aralık 2014 tarihinde "GAP Bölgesinde Hassas Tarım ve Sürdürülebilir Uygulamaların Yaygınlaştırılması Projesi" kapsamında işbirliği protokolü ve sözleşmesi imzalanmıştır.					
1.1.3.	Mevcut bitki deseninin belirlenmesi				
Açıklamalar: Mevcut bitki deseninin belirlenmesi çalışmaları devam edilmektedir. Pilot alan bitki deseni için hava fotoğrafları alınmasına yönelik alt yüklenici belirlenmiş ve sözleşme imzalanmıştır.					
1.1.4.	Spektral imza alımı				
Açıklamalar: Spektral imza alımları için hazırlık çalışmaları yapılmıştır. Ayrıca Pilot alan bitki deseni için hava fotoğrafları alınmasına yönelik alt yüklenici belirlenmiş ve sözleşme imzalanmıştır.					
1.1.5.	Demonstrasyon alanlarının belirlenmesi ve demonstrasyonların yapılması				
Açıklamalar: Pilot bölge seçimi için yapılan analiz çalışmaları sonucunda 10 potansiyel bölge belirlenmiştir. Belirlenen bölgeler içinde öncelik kriterleri puanlanmış ve en yüksek puanı alan Cullap Sulama Birliği alanı pilot bölge olarak belirlenmiş ve çalışmaları başlanmıştır.					
Faaliyetler		Kaynak İhtiyacı (TL)			
		Bütçe	Bütçe Dışı	Toplam	
2.1.	Merkezin kurulması				
Açıklamalar: Proje Uygulama Planına göre merkezin kurulacağı yer belirlenip çalışmaları başlanacaktır. Bu çerçevede gerekli yazılım programları, donanım ve fiziki ortam sağlanması ile ilgili çalışmalar yapılacaktır.					
2.1.1.	Uygun yerin belirlenmesi ile yazılım ve donanım ihtiyaçlarının karşılanması				
2.1.2.	Merkezin işler hale getirilmesi				
2.1.3.	İzleme yönlendirme çalışmalarının yapılması				
GENEL TOPLAM				1 785 000	

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU

İdare Adı	GAP İDARESİ BAŞKANLIĞI
Amaç 2	Uluslararası gelişmelerin ve sosyo-ekonomik eğilimlerin izlenerek Bölge'nin rekabet gücünü artıracak katılımcı veya "yenilikçi" pilot projeler geliştirmek
Hedef 2.1	Plan döneminde GAP Bölgesi'nde çevrenin korunması ve doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı, yoksulluğun önlenmesi ve insani gelişmenin sağlanmasına yönelik olarak altı adet yenilikçi pilot proje geliştirilecektir.

Performans Hedefi	2015 yılında "Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının ve Enerji Verimliliğinin Artırılması" projesi çerçevesinde çalışmalar yapılacaktır (II Faz).
Açıklamalar	Bölge'nin sosyoekonomik gelişimine hizmet etmeyi amaçlayan Proje kapsamında yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği alanında ilerleme sağlanabilecek alanların tespitine yönelik çalışmalar Proje'nin birinci fazında "Başlangıç raporu, Eylem Planı ve Stratejik Eylem Planı" hazırlamışlardır. Ekonomik ve teknik uygulanabilirlik ölçütleri göz önünde bulundurularak ve dünyadaki uygulamalar dikkate alınarak, GAP Bölgesi'nin gelişimini ve rekabet edebilirliğini artıracak öncelikli projeler belirlenmiştir. 2012 yılında projenin 2. fazına geçilmiş ve yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği konusunda bir dizi entegre pilot proje geliştirilmiş, fizibiliteyi tamamlanmış ve uygulamalara başlanmıştır.

Performans Göstergeleri		Ölçü Birimi	2013	2014	2015
1	Yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği konusunda projelerin belirlenmesi	Adet	1 EP		
2	Uygulamaya geçilmesi				
Faaliyetler		Kaynak İhtiyacı (TL)			
		Bütçe	Bütçe Dışı	Toplam	
1.1.	Projelerin belirlenmesi				
1.1.1.	Ön hazırlık çalışmalarının yapılması				
Açıklamalar: Proje bileşenleri çerçevesinde yapılan analiz ve saha çalışmaları sonucunda pilot projeler için ön hazırlıklar yapılmıştır.					
1.1.2.	Projelerin değerlendirilmesi ve kabulü				
Açıklamalar: Yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği konusunda bir dizi entegre pilot proje geliştirilmiş, fizibiliteyi tamamlanmış Kalkınma Bakanlığından onay alınmış ve uygulamalara başlanmıştır.					
Faaliyetler		Kaynak İhtiyacı (TL)			
		Bütçe	Bütçe Dışı	Toplam	
2.1.	Projelerin uygulanması				
2.1.1.	Çalışma çerçevesinde paydaşların belirlenmesi ve protokollerin imzalanması				
Açıklamalar: İdarenin koordinasyonunda yürüyecek projeler çerçevesinde UNDP ile protokol imzalanmıştır. "Sanayi Sektörlerinde Verimlilik Potansiyelinin Tespit Edilmesi ve Pilot Uygulama Modellerinin Belirlenmesi" kapsamında, bölge kalkınma ajansları ile ortak mali destek programı geliştirme çalışmaları tamamlanmış ve işbirliği protokolleri imzalanmıştır. S.S. Bismil Bitkisel Pellet Üretim ve Pazarlama Kooperatifi'nin makine-ekipman ile desteklenmesi pilot projesi kapsamında, Diyarbakır Valiliği, Bismil Kaymakamlığı ve Kooperatif ile bir işbirliği protokolü imzalanmıştır. Gaziantep Sanayi Odası ve Gaziantep Üniversitesi ile GAP Enerji Verimliliği Danışmanlık ve Kuluçka Merkezi'nin devrine ilişkin bir ek protokol imzalanmıştır.					
2.1.2.	Uygulamaya geçilmesi				

Açıklamalar: "Güneş Enerjili Mikro Sulama Sistemlerine İlişkin Demonstratif Çalışmalar" kapsamında, dört lokasyonda farklı teknik özelliklere sahip mikro ölçekli sulama sistemleri kurulmuştur. Bu istasyonların üç tanesine yerleştirilen ölçme ve izleme sistemleri ile performans verileri izlenmeye başlamıştır. "Mevcut Sulama Pompalarında Enerji Verimliliği Analizi" çalışması kapsamında, 20 sulama pompasında yapılan ölçümlerle bir ön teknik değerlendirme raporu hazırlanmıştır. Halihazırda daha geniş ölçekli bir örneklem kümesi üzerinde ölçüm çalışmaları yürütülmektedir. "Eko-Turizm ve Karbon Nötr Oteller" proje bileşeni kapsamında, 12 adet konaklama tesisi ziyaret edilmiş ve bu tesislerin enerji verimliliğinden yenilenebilir enerji kaynakları kullanımına dek geniş bir aralıkta yer alan potansiyel kazanımlarına ilişkin bir ön etüt raporu oluşturulmuştur. "Bölge'deki Kurumlarda Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Konularında Kapasite Arttırıcı Faaliyetlerin Düzenlenmesi" kapsamında, Bölge'deki kamu kurumu temsilcilerine yönelik eğitim ve çalıştaylar düzenlenmiştir. "Yeşil Enerji Endüstri İhtisas Bölgeleri" fizibilite analizi ile ilgili planlama çalışmaları sürmektedir.

GENEL TOPLAM			4 500 000
---------------------	--	--	------------------

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU

İdare Adı	GAP İDARESİ BAŞKANLIĞI
Amaç 2	Uluslararası gelişmelerin ve sosyo-ekonomik eğilimlerin izlenerek Bölge'nin rekabet gücünü artıracak katılımcı veya "yenilikçi" pilot projeler geliştirmek
Hedef 2.1	Plan döneminde GAP Bölgesi'nde çevrenin korunması ve doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı, yoksulluğun önlenmesi ve insani gelişmenin sağlanmasına yönelik olarak altı adet yenilikçi pilot proje geliştirilecektir.

Performans Hedefi	2015 yılında "Kadının Güçlendirilmesinde Yenilikler Projesi II. Faz (UNDP ve İsveç Kalkınma Ajansı)" çerçevesinde çalışmalar yapılacaktır.
--------------------------	--

Performans Göstergeleri		Ölçü Birimi	2013	2014	2015
1	Kadınların sosyal ve yönetsel becerileri arttırarak üyesi oldukları topluluklar içerisinde güçlendirilmelerinin desteklenmesi	Adet	5 işletme	5 İşletme	5 İşletme
2	Kadınların istihdam ve gelir elde etme olanaklarının artırılması ve güçlü pazarlama bağlantılarının kurulması				
3	Bölgesel hazır giyim markası "Argande" aracılığı ile üretime katılan en az 30 kadının istihdamının sağlanması, kadınların elde ettikleri gelirin artırılması ve kamu-özel sektör işbirliğinin güçlü bir örneğinin uygulamaya konması	Adet	30 Kadın	40 Kadın	35 Kadın
Faaliyetler		Kaynak İhtiyacı (TL)			
		Bütçe	Bütçe Dışı	Toplam	
1.1.	İş geliştirme desteği sağlanması				
1.1.1.	En az 5 işletmeye iş geliştirme desteğinin verilmesi				
Açıklamalar: 2013 yılında 5 işletmeye iş geliştirme desteği verilmiş olup, 2014 ve 2015 yılında da yılında da desteklenmeye devam edilmiştir.					
1.1.2.	Kadının ekonomik ve sosyal hayata katılımını destekleyici eğitimlerin verilmesi				
Açıklamalar: 2014 yılında temel finansman konusunda Mardin ve Diyarbakır da 41 kadına, Adıyaman Besnili Aktif Kadınlar Dayanışma Kooperatifine üye 14 kadına da Devlet Destek ve Teşvikleri Eğitimi verilmiştir. Ayrıca 2014 yılında Mardin ilinde 162 kadına cinsiyet eşitliği eğitimi verilmiştir.					
1.1.3.	Kadınların ekonomik ve sosyal hayata dolayısıyla üretime katılımını kolaylaştırıcı tedbirlerin alınması				
Açıklamalar: Kadınların üretime katılımının sağlanabilmesi için öncelikli olarak çocuklarının bırakabilecekleri bir ortamın oluşturulması gerekmektedir. Bölge'de çocuk bakım hizmetlerinin yaygınlaştırılmasını amaçlayan çalışma kapsamında, Türkiye'de çocuk bakım hizmetlerinin kavramsal, yasal, kurumsal ve politik çerçevesini çizen bir ön rapor hazırlanmıştır. Şanlıurfa Organize Sanayi Bölgesi'nde kreş binasının tahsisi ile ilgili görüşmelerin sonuçlanmaması üzerine, çocuk bakım hizmetleri konusundaki pilot uygulamanın ÇATOM'lar bünyesinde yapılmasına karar verilmiştir.					
Faaliyetler		Kaynak İhtiyacı (TL)			
		Bütçe	Bütçe Dışı	Toplam	
2.1.	Gelir elde etme olanaklarının artırılması				
2.2.1.	Üretim atölyelerinin oluşturulması				
Açıklamalar: Batman ve Mardin Ömerli, Midyat, Şırnak Cizre ve Diyarbakır Huzurevler ve Ziya Gökalp ÇATOM'lar bünyesinde üretim atölyeler kurulmuştur.					
Faaliyetler		Kaynak İhtiyacı (TL)			
		Bütçe	Bütçe Dışı	Toplam	

3.1.	Üretimin yapılması ve Argande markasının güçlendirilmesi			
3.1.1.	Argande markası altında üretim yapılması			
<p>Açıklamalar:Bölgesel bir hazır giyim markası olan Argande'nin kurulmasıyla, Argande üretim atölyesinde 2013 yılında 35 kadına ve 2014 yılında 40 kadına istihdam, 150'den fazla kadına ise parça bazlı gelir elde etme imkanı sağlanmıştır.</p> <p>2015 yılında atölyenin Kilis'e taşınmasıyla birlikte, Kilis atölyesinde 35 kadına istihdam olanağı sağlanmıştır.</p>				
3.1.2.	Argande markasının güçlendirilmesi			
<p>Açıklamalar: Proje kapsamında uygulanan faaliyetler neticesinde, Mudo Argande Markası oluşturulmuştur. 2014 yılında Argande markası için İstanbul'da depo ve showroom olarak kullanılacak bir ofis kiralanarak çalışır hale getirilmiştir. Argande'nin yönetim yapısını güçlendirmek için Batman'da bir üretim müdürü ve bir dikiş makinası operatörü, İstanbul'da ise ürün ve satın alma asistanı tam zamanlı olarak proje ekibine katılmıştır. Marka ve ürün yönetimi konularında projeye destek sağlayacak bir danışmanla da sözleşme imzalanmıştır.</p> <p>Batman'da ki misyonunu tamamlayan Argande üretim atölyesi 2015 yılı başında Kilis'e taşınmıştır. Kilis atölyesi için üretim müdürü istihdam edilmiş olup, üretime başlanmıştır.</p>				
3.2.2.	Moda haftalarına katılım sağlanması			
<p>Açıklamalar: Argande 2014 İlkbahar/Yaz koleksiyonunun basın lansmanı 29 Nisan 2014 tarihinde İstinyepark Mudo City'de gerçekleştirilmiştir.</p> <p>Mayıs ayı içerisinde Ankara ve İstanbul Büyükşehir Belediyeleri Argande için ücretsiz billboard desteği sağlamıştır. Argande'nin 2014 İlkbahar/Yaz koleksiyonu afişleri 4-11 Mayıs 2014 tarihlerinde İstanbul'da 24 noktada, 21-31 Mayıs 2014 tarihlerinde ise Ankara'da 19 noktada sergilenmiştir.</p> <p>Argande'nin 2014-15 Sonbahar/Kış ve 2015 İlkbahar/Yaz koleksiyonlarının katalog çekimleri 24-25 Eylül 2014 tarihlerinde Şanlıurfa'da gerçekleştirilmiştir. Şanlıurfa Göbeklitepe'deki antik kalıntılardan ilham alan koleksiyonları ünlü modacılar Belma Özdemir ve Rojin Aslı Polat tasarlamıştır.</p> <p>2015-2016 Sonbahar/Kış katalog çekimi profesyonel çekim ekibi gönüllülerince 20-21 Ağustos tarihlerinde Kapadokya'da gerçekleştirilmiştir.</p>				
3.2.3.	Satış kanalları aracılığı ile satış yapılması ve Argande satış noktalarının artırılması			
<p>Açıklamalar: 2014 yılı içerisinde Argande'nin Mudo mağazaları içerisindeki satış noktaları düzenli olarak izlenmiş ve satışlar daha verimli noktalara kaydırılmıştır. 2014 yıl sonu itibaren Argande ürünleri 16 Mudo mağazasında ve online olarak mudo.com.tr, markafoni.com ve ennmoda.com adreslerinde satışa sunulmaya başlanmıştır.</p> <p>2015 yılı içinde Mudo Mağazaları içerisindeki satış noktası sayısı 17'ye çıkmış ve bahse konu noktalar düzenli olarak izlenmiştir.</p> <p>2013 yılında Argande'nin Mudo satışlarından el de ettiği 46.480 TL'lik gelir, 2014 yılında 191.344 TL'ye yükselmiştir. Argande markası Markafoni üzerinden yaptığı online satışlardan 1.318 TL, Enmoda üzerinden yapılan satışlardan ise 1.756 TL gelir elde etmiştir. 2015 yılında yapılan satışlardan 176.746 TL gelir sağlanmıştır.</p>				
3.2.4.	Uluslararası pazar arayışlarının yapılması			
3.2.5.	Oluşturulan "MUDO Argande"markasının uluslararası tanıtımının yapılması			
GENEL TOPLAM				2 000

Not: Projenin 1 231 000 TL Amerikan Dolar bütçesi İsveç Kalkınma Ajansı SIDA tarafından karşılanmakta olup, Proje UNDP'nin teknik desteğiyle yürütülmektedir. Bütçe, toplama dahil değildir.

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU

İdare Adı	GAP İDARESİ BAŞKANLIĞI
Amaç 2	Uluslararası gelişmelerin ve sosyo-ekonomik eğilimlerin izlenerek Bölge'nin rekabet gücünü artıracak katılımcı veya " yenilikçi " pilot projeler geliştirmek
Hedef 2.1	Plan döneminde GAP Bölgesi'nde çevrenin korunması ve doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı, yoksulluğun önlenmesi ve insani gelişmenin sağlanmasına yönelik olarak altı adet yenilikçi pilot proje geliştirilecektir.

Performans Hedefi	2015 yılında "Birecik Baraj Gölü Nehir Turizmi" projesinin planlama çalışması yapılacaktır.
Açıklamalar	<p>GAP Bölgesi Turizm Master Planı ve Aşağı Fırat Havzası Turizm Gelişim Koridoru ve Eylem Planı doğrultusunda; Birecik baraj gölü ve çevresini bir bütün olarak uzun süreli konaklamaya olanak sağlayacak şekilde turizme açmak ve turizm gelirlerini yükseltmek amacıyla söz konusu Proje başlatılmıştır. Bu kapsamda:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alternatif turizm türleri ile kültür turizmini desteklemek ve turizmi çeşitlendirmek, - Konaklama sürelerinin sürdürülebilir bir şekilde gelişmesini ve uzun süreli hale gelmesini sağlamak, - Doğal, tarihi, arkeolojik ve kültürel değerlerin koruma-kullanma dengesi doğrultusunda işlevlendirerek turizm odaklı kullanımını sağlamak, - GAP Bölgesi ve Fırat Nehri çevresinde yer alan kültürel/doğal/turizm potansiyeli yüksek alanların tanıtılmasını sağlamak, - Turizm odaklı istihdamı ve gelirleri yükseltmek, - Yerel halkta kültür ve turizm bilinci oluşturmak amaçlanmaktadır.

Performans Göstergeleri		Ölçü Birimi	2013	2014	2015
1	Alanın üst ölçekli bütünsel planlanmasının yapılması	Adet			1
Faaliyetler		Kaynak İhtiyacı (TL)			
		Bütçe	Bütçe Dışı	Toplam	
1.1.	Bütünsel planlama çalışmalarına başlanması				
<p>Açıklamalar: GAP Bölgesi Turizm Master Planı ile Aşağı Fırat Havzası Turizm Gelişim Koridoru ve Eylem Planında (2014-2023) yer alan Birecik Baraj Gölü Nehir Turizmi Projesi'ne yönelik belirlenen yerler ve plan kararları GAP İdaresi tarafından bütünleştirilmiştir. GAP İdaresi ve İller Bankası, alanın turizm odaklı kullanılmasına yönelik bütünsel bir planlama yapılması (25.000 ölçekli) için öncelikle ilgili kurum ve kuruluşlarla görüşmeler yapmıştır. Ağustos 2015 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Orman ve Su İşleri Bakanlığıyla yapılan görüşmeler neticesinde; Bakanlık tarafından 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı'nın revizyon çalışmalarının yapıldığı öğrenilmiş olup, çalışmaların tamamlanmasından sonra, işbirliği içerisinde planlama çalışmalarına başlanması uygun görülmüştür. Bu nedenle, 2015 yılı içerisinde yapılması öngörülen turizm odaklı bütünsel planlama çalışmalarına başlanamamıştır.</p>					
1.2.	Diğer planlama çalışmalarının hazırlanması				
<p>Açıklamalar: Üst ölçekli bütünsel planlama çalışmasının tamamlanması ve alana yönelik kararların belirlenmesinden sonra, harita, imar planı, peyzaj düzenlemesi vb. alt ölçekli planların yapılması öngörülmektedir. Ancak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yapılan 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı revizyon çalışmasının tamamlanmamış olması nedeniyle söz konusu alt ölçekli planlama çalışmalarına da başlanamamıştır.</p>					
1.3.	Uygulama çalışmalarına geçilmesi				
<p>Açıklamalar: Planlama çalışmalarının tamamlanmasından sonra başlanacaktır.</p>					
GENEL TOPLAM					900 000

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU

İdare Adı	GAP İDARESİ BAŞKANLIĞI
Amaç 2	Uluslararası gelişmelerin ve sosyo-ekonomik eğilimlerin izlenerek Bölge'nin rekabet gücünü artıracak katılımcı veya " yenilikçi " pilot projeler geliştirmek
Hedef 2.1	Plan döneminde GAP Bölgesi'nde çevrenin korunması ve doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı, yoksulluğun önlenmesi ve insani gelişmenin sağlanmasına yönelik olarak altı adet yenilikçi pilot proje geliştirilecektir.

Performans Hedefi	2015 yılında "Birecik Baraj Gölü Aşağı Çardak Rekreasyon Alanının Oluşturulması" için alanın projesi hazırlanacaktır.
Açıklamalar	Birecik Baraj gölü ve çevresini bir bütün olarak ele alarak turizm amaçlı değerlendirmek, Birecik Baraj Gölü çevresinde yer alan yerleşimlerin düzenli ve sağlıklı gelişmesi ve kentleşme olgusunun yaygınlaştırılması için sosyal, ekonomik ve mekânsal alanlarda topyekûn bir iyileştirme çalışmasının yapılmasını sağlamak projenin genel amacını oluşturmaktadır. Bu kapsamda, <ul style="list-style-type: none"> - Rekreasyon alanlarının sayısı ve kalitesini artırmak, - Rekreasyon-turizm ve rekreasyon-doğa koruma kullanma ilişkisini kurmak, - Kullanıcılara yönelik sosyal, kültürel ve fizyolojik aktiviteler oluşturmak, - Yerel halkın serbest zamanlarını verimli bir şekilde kullanmalarını ve kendilerini çok yönlü geliştirmelerini sağlamak, - Kentsel altyapının geliştirilmesi ve iyileştirilmesini sağlamak, - Turizm altyapısı ve turizm gelirlerini geliştirmek, - Yaşam kalitesini yükseltmek, - Gelir getirici faaliyetleri geliştirmek, - Ekonomiye katkı sağlamak ve - İstihdamı artırmak amaçlanmaktadır.

Performans Göstergeleri		Ölçü Birimi	2013	2014	2015
1	Alanın uygulama projesinin yapılması	Adet			1
Açıklamalar: Proje alanı Birecik Baraj Gölü Projesi kapsamında yer almaktadır. Bu nedenle, Birecik Baraj Gölü için yaptırılacak olan üst ölçekli bütünsel planlama çalışması Aşağı Çardak Rekreasyon Alanını da kapsadığından, söz konusu planlama verileri doğrultusunda uygulama projesinin hazırlanmasına başlanacaktır. Uygulama Projesi doğrultusunda, alanın alt ölçekli planlama ve uygulama çalışmalarına devam edilecektir.					
Faaliyetler		Kaynak İhtiyacı (TL)			
		Bütçe	Bütçe Dışı	Toplam	
1.1.	Alanın uygulama projesinin hazırlanması				
Açıklamalar: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın 29/06/2015 tarih ve 10803 sayılı yazısında belirtilen 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı kriterleri çerçevesinde alanın uygulama projesi çalışmalarına başlanması hedeflenmiştir. Ancak, Bakanlık ile yapılan görüşmede, Çevre Düzeni Planında revizyon yapılmaları nedeniyle, söz konusu çalışmaların tamamlanması beklenmektedir.					
1.2	Diğer planlama çalışmalarının yapılması				
Açıklamalar: GAP İdaresi ve İller Bankası arasında 08.10.2013 tarihinde imzalanmış olan Turizm Amaçlı İşbirliği Protokolü kapsamında; Başkanlığımız tarafından aktarılan ödenek ile İller Bankası; Gaziantep ve Şanlıurfa illerinin ortaklaşa kullanabilecekleri rekreasyon alanının oluşturulmasına yönelik, haritası olmayan yerlerin haritasını çıkarmak için 2013 yılında ihaleye çıkmış ve harita çalışmaları tamamlanmıştır. Diğer planlama çalışmalarına yukarıda belirtilen üst ölçekli planlama çalışmaları verileri doğrultusunda devam edilecektir.					
1.3.	Uygulama çalışmalarına başlanması				
Açıklamalar: Planlama çalışmalarının tamamlanmasından sonra başlanması öngörülmektedir.					
GENEL TOPLAM					100 000

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı	GAP İDARESİ BAŞKANLIĞI
Performans Hedefi	1)“Hassas Tarım (Precision Farming) Projesi” çerçevesinde Bölge’deki tarımsal üretim işletmelerinin rekabet gücünü ve verimliliğini artırmaya yönelik çalışmalar yapılacaktır. 2)“Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının ve Enerji Verimliliğinin Artırılması” projesi çerçevesinde çalışmalar yapılacaktır (II Faz). 3)“Kadının Güçlendirilmesinde Yenilikler Pprojesi II. Faz (UNDP ve İsveç Kalkınma Ajansı)” çerçevesinde çalışmalar yapılacaktır. 4)“Birecik Baraj Gölü Nehir Turizmi” projesinin planlama çalışması yapılacaktır. 5)“Birecik Baraj Gölü Aşağı Çardak Rekreasyon Alanının Oluşturulması” için alanın projesi hazırlanacaktır.
Faaliyet Adı	1.1)Yol haritasının belirlenmesi 1.2)Merkezin kurulması 2.1)Projelerin belirlenmesi 2.2)Projelerin uygulanması 3.1)İş geliştirme desteği sağlanması, 3.2)Gelir elde etme olanaklarının artırılması, 3.3)Üretimin yapılması ve “Argande” markasının güçlendirilmesi. 4.1)Bütünsel planlama çalışmalarına başlanması 4.2)Diğer planlama çalışmalarının yapılması 4.3)Uygulama çalışmalarına geçilmesi 5.1)Alanın uygulama projesinin hazırlanması 5.2)Diğer planlama çalışmalarının yapılması 5.3)Uygulama çalışmalarına geçilmesi
Sorumlu Harcama Birimi veya Birimleri	Ekonomik Kalkınma ve Girişimcilik Genel Koordinatörlüğü, Çevre Fiziksel Gelişme ve Yerel Yönetimler Genel Koordinatörlüğü İnsani ve Sosyal Gelişme Genel Koordinatörlüğü

Ekonomik Kod		Ödenek TL
1	Personel Giderleri	444 400
2	SGK Devlet Primi Giderleri	87 400
3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1 785 400
4	Faiz Giderleri	0
5	Cari Transferler	1 400 000
6	Sermaye Giderleri	4 787 000
7	Sermaye Transferleri	2 500 000
8	Borç verme	0
Toplam Bütçe Kaynak İhtiyacı		9 605 600
Bütçe Dışı Kaynak	Döner Sermaye	0
	Diğer Yurt İçi	0
	Yurt Dışı	0
Toplam Bütçe Kaynak İhtiyacı		
Toplam Kaynak İhtiyacı		9 605 600

PERFORMANS HEDEFİ TABLOSU

İdare Adı	GAP İDARESİ BAŞKANLIĞI
Amaç 2	Uluslararası gelişmelerin ve sosyo-ekonomik eğilimlerin izlenerek Bölge'nin rekabet gücünü artıracak katılımcı veya "yenilikçi" pilot projeler geliştirmek
Hedef 2.2	Bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılarak dengeli bir kalkınma sağlamak amacıyla doğal, ekonomik ve beşeri kaynakların geliştirilmesine yönelik projeler etkinleştirilecektir.

Performans Hedefi	2015 yılında mevcut projelerin yürütülmesi
Açıklamalar	

Performans Göstergeleri		Ölçü Birimi	2013	2014	2015
1	2015 yılında devam etmekte olan 18 projede ayrı ayrı %80'nin üzerinde gerçekleşmenin sağlanması	%	86,03	85,7	40,51
Açıklamalar: Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaşayan vatandaşlarımızın gelir düzeyi ve hayat standardını yükselterek, bu bölge ve diğer bölgeler arasındaki gelişmişlik farkını ortadan kaldırmak amacıyla kırsal alandaki verimliliği ve istihdam imkanlarını artırarak, sosyal istikrar, ekonomik büyüme gibi milli kalkınma hedeflerine hizmet amacıyla aşağıda yer alan örnek ve yenilikçi proje ve faaliyetleri yürütmektedir.					
Faaliyetler		Ölçü Birimi	2013	2014	2015 (*)
1.1.	Sulama dışı Alanlarda Halkın Gelir Düzeyinin Artırılması Projesi	%	91,80	89,00	-
1.2.	Tarım ve Tarım Dışı Faaliyetlerin Çeşitlendirilmesi Projesi	%	99,00	98,44	-
1.3.	Hayvancılık Altyapısının Geliştirilmesi Projesi	%	85,10	78,00	-
1.4.	Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Projesi	%	80,21	81,42	-
1.5.	GAP Organik Tarım Küme Projesi	%	96,50	97,05	100
1.6.	Tarımsal Araştırma Projesi	%	97,23	96,33	-
1.7.	GAP Bölgesi Sulama Sistemlerinin İşletme Bakım ve Yönetim Projesi	%	99,32	98,82	53,95
1.8.	Sulama Yatırımları Etki Değerlendirmesi Projesi	%	-	-	-
1.9.	Entegre Kırsal Kalkınma Projesi	%	97,50	98,59	1
1.10.	Girişimcilik ve Yenilik Analiz İhtiyaç Projesi	%	-	-	-
1.11.	Hasankeyf Tarihi ve Arkeolojik Sit Alanı Araştırma, Kazı ve Kurtarma Projesi	%	77,00	40,00	20
1.12.	Siverek -Hilvan Sulama Alt Bölge Geliştirme Planlama	%	22,70	19,64	-
1.13.	Yerel Yönetim Personelinin Kapasitesinin Geliştirilmesi	%	-	-	-
1.14.	GAP Bölgesi Kurumsal Sosyal Sorumluluk Uygulamalarının Yaygınlaştırılması Projesi	%	-	100	-
1.15.	Muhtelif işler (Çok Amaçlı Toplum Merkezleri)	%	100	100	100
1.16.	Sosyal Yapı Analizi	%	-	-	7,26
1.17.	Belediyelerin İnternet Sitelerinin Geliştirilmesi Projesi	%	-	-	-
1.18.	Bina Onarımı	%	-	-	-
Faaliyetler		2015 Yılı Kaynak İhtiyacı (TL)			
		Bütçe	Bütçe Dışı	Toplam	
1.1.	Sulama dışı Alanlarda Halkın Gelir Düzeyinin Artırılması Projesi	85 000	-	85 000	
	Sermaye Transferi	1 000 000		1 000 000	
1.2.	Tarım ve Tarım Dışı Faaliyetlerin Çeşitlendirilmesi Projesi	85 000	-	85 000	
	Sermaye Transferi	1 100 000		1 100 000	
1.3.	Hayvancılık Altyapısının Geliştirilmesi Projesi	100 000	-	100 000	

	Sermaye Transferi	645 000		645 000
1.4.	Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Projesi	55 000	-	55 000
1.5.	GAP Organik Tarım Küme Projesi	430 000	-	430 000
	Sermaye Transferi	4 500 000		4 500 000
1.6.	Tarımsal Araştırma Projesi	1 130 000	-	1 130 000
1.7.	GAP Bölgesi Sulama Sistemlerinin İşletme Bakım ve Yönetim Projesi	1 555 000	-	1 555 000
1.8.	Sulama Yatırımları Etki Değerlendirmesi Projesi	660 000	-	660 000
1.9.	Entegre Kırsal Kalkınma Projesi	11 072 000	-	11 072 000
1.10.	Girişimcilik ve Yenilik İhtiyaç Analizi Projesi	1 000 000	-	1 000 000
1.11.	Hasankeyf Tarihi ve Arkeolojik Sit Alanı Araştırma, Kazı ve Kurtarma Projesi	500 000	-	500 000
1.12.	Siverek -Hilvan Sulama Alt Bölge Geliştirme Planlama	168 000	-	168 000
1.13.	Yerel Yönetim Personelinin Kapasitesinin Geliştirilmesi	1 000 000	-	1 000 000
1.14.	GAP Bölgesi Kurumsal Sosyal Sorumluluk Uygulamalarının Yaygınlaştırılması Projesi	2 000	-	2 000
1.15.	Muhtelif işler (Çok Amaçlı Toplum Merkezleri)	5 000 000	-	5 000 000
1.16.	Sosyal Yapı Analizi	496 000	-	496 000
1.17.	Belediyelerin İnternet Sitelerinin Geliştirilmesi Projesi	500 000	-	500 000
1.18.	Bina Onarımı	237 000	-	237 000
GENEL TOPLAM		32 335 880	-	32 335 880

(*) 2015 yılı yüzde gerçekleştirmeler Eylül ayı itibarıyla verilmiştir.

FAALİYET MALİYETLERİ TABLOSU

İdare Adı	GAP İDARESİ BAŞKANLIĞI
Performans Hedefi	2015 yılında mevcut proje faaliyetlerinde %80 gerçekleştirme sağlanacaktır.
Faaliyet Adı	<p>Aşağıda yer alan 18 proje;</p> <p>1)Sulama dışı Alanlarda Halkın Gelir Düzeyinin Artırılması Projesi 2)Tarım ve Tarım Dışı Faaliyetlerin Çeşitlendirilmesi Projesi 3)Hayvancılık Altyapısının Geliştirilmesi Projesi 4)Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Projesi 5)GAP Organik Tarım Küme Projesi 6)Tarımsal Araştırma Projesi 7)GAP Bölgesi Sulama Sistemlerinin İşletme Bakım ve Yönetim Projesi 8)Sulama Yatırımları Etki Değerlendirmesi Projesi 9)Entegre Kırsal Kalkınma Projesi 10)Girişimcilik ve Yenilik Analiz İhtiyaç Projesi 11)Hasankeyf Tarihi ve Arkeolojik Sit Alanı Araştırma, Kazı ve Kurtarma Projesi 12)Siverek -Hilvan Sulama Alt Bölge Geliştirme Planlama 13)Yerel Yönetim Personelinin Kapasitesinin Geliştirilmesi 14)GAP Bölgesi Kurumsal Sosyal Sorumluluk Uygulamalarının Yaygınlaştırılması Projesi 15)Muhtelif işler (Çok Amaçlı Toplum Merkezleri) 16)Sosyal Yapı Analizi 17)Belediyelerin İnternet Sitelerinin Geliştirilmesi Projesi 18)Bina Onarımı</p>
Sorumlu Harcama Birimi veya Birimleri	<p>-Ekonomik Kalkınma ve Girişimcilik Genel Koordinatörlüğü, -Çevre, Fiziksel Gelişme ve Yerel Yönetimler Genel Koordinatörlüğü, -İnsani ve Sosyal Gelişme Genel Koordinatörlüğü, -İnsan Kaynakları ve Kalite Sistemleri Genel Koordinatörlüğü, -İdari ve Mali İşler Genel Koordinatörlüğü</p>

Ekonomik Kod		Ödenek TL
1	Personel Giderleri	1 599 840
2	SGK Devlet Primi Giderleri	314 640
3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	6 427 440
4	Faiz Giderleri	0
5	Cari Transferler	5 040
6	Sermaye Giderleri	24 075 000
7	Sermaye Transferleri	7 245 000
8	Borç verme	0
Toplam Bütçe Kaynak İhtiyacı		49 605 840
Bütçe Dışı Kaynak	Döner Sermaye	0
	Diğer Yurt İçi	0
	Yurt Dışı	0
Toplam Bütçe Kaynak İhtiyacı		0
Toplam Kaynak İhtiyacı		49 605 840

HEDEF 1.1. 2015 yılında GAP Bölgesi'nde beş ilin turizm değerini artıracak en az bir proje gerçekleştirilecektir.

Hedef 1.1. Proje 1.1.1: GAP Bölgesi Turizm Odaklı Tanıtım ve Markalaşma Projesi

Gerekeç; GAP İdaresi'nin, bütüncül bir yaklaşımla yaptırmış olduğu "GAP Bölgesi Turizm Master Planı'nının ortaya koyduğu önemli verilerden birini de; tarih öncesi çağlara kadar dayanan ve dünya çapında önemli kültürel mirası bünyesinde barındırmasına rağmen, GAP Bölgesi'nin çok az turist çektiği vurgulanarak, turizm çekim merkezlerinin oluşturulması, buna bağlı olarak ta turist sayısının artırılması açısından tanıtım ve markalaşmanın önemi oluşturmuştur. Bu kapsamda, Bölge'nin bir bütün olarak tanıtılması yerine Gaziantep, Diyarbakır, Şanlıurfa, Mardin ve Adıyaman'ı markalaştıracak tanıtım politikalarının izlenmesi, diğer illerde yer alan kültür varlıklarının beş ile yönelik yapılacak olan tanıtım ve markalaşma çalışmaları kapsamında değerlendirilmesi, GAP Bölgesi'nde birbirinden bağımsız olarak yürütülen projelerin ve planların bütüncül bir yaklaşımla ele alınması, GAP İdaresi'nin koordinasyonunda yönlendirilmesi/izlenmesi/değerlendirilmesi ve yukarıda belirtilen beş ilin markalaşmasına yönelik çalışmaların başlatılmasının sağlanması Proje'nin gerekçesini oluşturmak.

Amaç; Bütüncül bir yaklaşımla Bölge'nin kültürel mirasını korumak, koruma-kullanma dengesi gözetilerek turizm odaklı değerlendirmek, istihdam ve turizm gelirlerinin artışı sağlamak, turizm hareketlerinin daha sağlıklı ve sürdürülebilir bir biçimde devamlılığını sağlamak üzere tanıtım ve markalaşma çalışmalarını gerçekleştirmektir.

Hedef; GAP Bölgesi'nde kültür ve turizme yönelik yürütülen çalışmaların sağlıklı ve bütüncül bir yaklaşımla ele alınarak il ölçeğinde değil, Bölge ölçeğinde yürütülmesini sağlamak, ilgili kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu gerçekleştirmek proje kapsamında yürütülecek çalışmalardır. Bölge ölçeğinde turizm çekim merkezleri oluşturmak, GAP Bölgesi turizmini çeşitlendirmek, alternatif turizm alanları oluşturmak, kültür, inanç turizminin yanı sıra diğer turizm türlerinin de tanıtılmasını sağlamak, "Markalaşma" çalışmalarını başlatarak Bölge'nin turizm gelirlerini artırmak ve turizm odaklı istihdam alanları oluşturmak da projenin hedefini oluşturmaktadır.

Yapılan Çalışmalar: 2013 yılında başlayan GAP Bölgesi Turizm Odaklı Tanıtım ve Markalaşma Projesi GAP İdaresi tarafından iki alt başlık altında yürütülmekte olup, bu kapsamda yürütülen çalışmalar aşağıda yer almaktadır:

Yönetim Planlarının Hazırlanması; Proje ile öncelikle Bölge'de kültür ve turizm açısından önemli yerleşimlere yönelik "Yönetim Planları'nın hazırlanarak uygulanmasının sağlanması, belirlenen yerlerin turizm çekim merkezi haline getirilerek, bütüncül bir yaklaşımla bağlı bulunduğu ilin tanıtım ve markalaşmasının da sağlanması öngörülmüştür.

Yönetim planlarının hazırlanmasında Onuncu Kalkınma Planı'nda belirtilen; turizm türlerinin bütüncül bir şekilde ele alınarak "Varış Noktası Yönetimi" kapsamında yeni projelerin hayata geçirilmesi" temel amaç ve hedefleri önemli rol oynamıştır.

Bu doğrultuda, İller Bankası ve GAP İdaresi arasında; 8.10.2013 tarihinde imzalanan “Turizm Amaçlı İşbirliği Protokolü” kapsamında Harran (Şanlıurfa) ve Savur (Mardin) yerleşimlerinin yönetim planlarının hazırlanmasına yönelik çalışmalar başlatılmıştır. Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü’nün alan yönetimi sınırlarını belirlemesinden sonra, İller Bankası tarafından ihaleleri sonuçlandırılmış ve müellif firma tarafından çalışmalara Eylül 2014 tarihi itibarıyla başlanmıştır.

GAP Bölgesi Tanıtım ve Marka Ofisi; GAP İdaresi Başkanlığınca yapılan ihale ile 01.06.2014 tarihinde Şanlıurfa’da “Turizm Odaklı Tanıtım ve Marka Ofisi” kurulmuş ve Ofiste görev alan teknik destek ekibi tarafından çalışmalara başlanmıştır.

Bu kapsamda; öncelikle, GAP Bölgesi’nin turizm alanında markalaşması, tanıtımı, turizm hareketlerinin artırılması, ulusal ve uluslararası rekabet yönünden güçlendirilmesine yönelik yol haritası (Eylem Planı) ve yönetim planı oluşturularak, bu doğrultuda uygulama çalışmalarına başlanmıştır.

Bu bağlamda Eylem Planında yer alan; Eylem, Hedef ve Alt Eylemler kapsamında uygulamaya geçirilen faaliyetler aşağıda yer almaktadır. Eylemlerin kısa, orta ve uzun vadeli olması nedeniyle, aşağıda yer alan faaliyetlerin bir kısmına 2016 yılında başlanması öngörülmektedir.

Hedef 1: Güneydoğu Anadolu’nun “galaksi” kavramı olarak, 2 Tarihsel Kültürel Peyzaj Odağı ve beş marka şehirde odaklanan ve her bir GAP İlinin markasını bünyesine alan, bir marka olarak, tanımlamak, yönetim ve iletişim modeline karar vermek.

Eylem 1a: GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı koordinasyonunda Tanıtım ve Markalaşma Ofisi teknik personeli tarafından paydaşlarla arama/paylaşma/müzakere toplantılarının yapılarak, Bölge’nin tanıtım ürünü olarak kurumsal kimliğini ve logosunu belirlemek, marka çalışmasını nihayetlendirmek.

- ✓ GAP Tanıtım ve markalaşma Ofisinin kurumsal kimliğinin oluşturulması, www.gapmarka.com adlı internet sitesi alınarak yayınlanmıştır.
- ✓ Markanın logosunun ve mottolarının oluşturulması için, teknik şartname hazırlanmış, hizmet alımı ihalesi yapılmıştır. İhaleyi en uygun teklifi veren Sertaç Bilg. İlet. Org. San. ve Tic. Ltd. Şti. almıştır. Faaliyetin 03/08/2015-01/12/2015 tarihleri arasında tamamlanması öngörülmektedir. Bu ihalenin içeriğini “marka logosu, mottolar, iletişim stratejisi ve web sayfalarının tasarımı” oluşturmaktadır.

Eylem 1b: Markalaşma, tanıtım ve yönetim stratejisi (markanın bölge, ulusal ve uluslararası düzeyde bilinirliğini / görünürlüğünü arttırmak) oluşturmak.

- ✓ Markalaşma, tanıtım ve yönetim stratejisinin oluşturulması, çalışmalarına devam edilmektedir.
- ✓ Strateji belgesinin tüm paydaşlarla paylaşılması (2016).
- ✓ Markanın ürünlerde nasıl kullanılacağına ilişkin yol haritasının belirlenmesi (2016)

Eylem 1c: Bölge tanıtımı için WEB portalı oluşturmak. Bölge destinasyonlarının, markaların, ürünlerin tanıtılacağı bir web sayfasının tasarlanması öngörülmektedir.

- ✓ WEB için isterler hazırlanması, yurtdışı muadil uygulamaların incelenmesi; Avrupa ve dünyada benzer turizm tanıtım siteleri incelenerek faaliyet tamamlanmıştır.
- ✓ WEB için ihtiyaçların belirlenmesi, içerik formlarının oluşturulması, portal özelliklerinin belirlenmesi, portal mimarisinin belirlenmesi, güvenlik tedbirlerinin belirlenmesi; Web sitesi; interaktif harita ile özel bir yazılım ile hazırlanacak olan portal yazılım olmak üzere 2 ana bölümden/iş paketinden oluşmaktadır. **İnteraktif harita** altyapısı ile entegre çalışacak olan web sitesi ile ilgili tüm altlıklar belirlenerek, veri giriş formları hazırlanmış ve digital veri giriş yapılmaya başlanmıştır. Digital veriler; yeme-içme, konaklama, ulaşım, outdoor eğlence, tarih-kültür, şehir bilgi-alışveriş başlıklarından oluşmaktadır. Ayrıca bazı veriler poligon olarak girilecektir. 31 Mayıs 2015 itibarı ile Şanlıurfa ve Mardin'in il bazında dijital veri girişleri tamamlanmıştır. Temmuz 2015 itibarı ile Şanlıurfa, Gaziantep, Diyarbakır, Mardin, Kilis veri girişlerinin %95'i tamamlanmıştır. Ağustos 2015 de eksik olan veri girişleri ile Siirt, Şırnak ve Batman'ın veri girişi tamamlanmaya çalışılacaktır. Toplamda 1003 nokta yerinde birebir ziyaret edilerek girilmiş olup, poligonlarla (55 nokta) birlikte bu sayı 1058'e ulaşmıştır. Proje ekibi tarafından iskeleti hazırlanan **portalın**, dinamik hale getirilmesi, modüllerinin yazılması ve bileşenlerinin geliştirilmesi için İdare tarafından yapılan Hizmet Alımı İhalesi sonucunda, en uygun teklifi veren Neva Bilgi Tekn. Medya. ve Hiz. San. Tic. Ltd. Şti tarafından çalışmalara başlanmıştır. Faaliyetin 03/08/2015 tarihinde başlayıp, 02/11/2015 tarihinde tamamlanması öngörülmektedir.
- ✓ İnteraktif mobil uygulamalar için ihale şartnamesinin belirlenmesi (2016).
- ✓ WEB portalının oluşturulması, yönetimi ve içerik girilmesi, WEB için hit raporlama ve çıktıları (2016).

Hedef 2: Güneydoğu Anadolu ve illeri markasının devamını sağlayacak yönetim mekanizmalarını kurmak, yönlendirmek ve devamlılığını sağlamak.

Eylem 2a: Turizm paydaşlarının organize edilmesi, diğer bir deyişle markalaşma, tanıtım ve yönetim stratejisi gerçekleştirmek üzere başta marka kentler olmak üzere GAP illerinde "Turizm Destinasyon Platformları" oluşumlarını ve koordinasyonunu sağlamak.

- ✓ Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Mardin ve Şanlıurfa'da Turizm Platformlarının oluşturulması ve/veya etkin hale getirilmesi; Saha çalışmaları sırasında Platformların en önemli paydaşları olan belediyeler ve valiliklerle görüşülmeye başlanmıştır.
- ✓ Turizm platformlarının kapasitelerinin geliştirilmesine (turizm vizyonu, kültürel mirasta koruma-kullanma dengesinin gözetilmesi vb) yönelik çalıştaylar ve yurt dışı teknik geziler ve eğitimler (2016).
- ✓ Turizm platformları aracılığıyla proje envanterinin ve proje havuzunun hazırlanması (2016).
- ✓ Turizm platformu ile eylem planının gerçekleşmesini sağlayacak faaliyetlerin desteklenmesi, organizasyonu, koordinasyonu ve izlenmesi (2016 -)
- ✓ Platformlar arası iletişimin sağlanması (2016)
- ✓ Platformlar aracılığı ile "marka"nın yaygınlaştırılması ve sahipliliğinin artırılması (2016)

Hedef 3: Turizm yatırımlarının, üstünde karara varılmış Bölge markası ve odaklarına, marka şehirlere yönelmesini sağlamak üzere destinasyonların içeriğini ortaya çıkarma, çekim merkezlerinin fizibilite çalışmalarını tamamlama, rota ve güzergâhları detaylandırma çalışmalarını sonuçlandırmak; üzerinde karara varılmış yeni turizm destinasyonlarının, rota ve güzergâhların sektörle birlikte uygulamaya geçirilmesini sağlamak.

Eylem 3a: Fırat ve Dicle Tarihsel Kültürel Peyzaj Odağını, Çek Dağıt Stratejisinin merkezleri olarak ele almak, bu kentlerin tarihi merkezleri ve çevrelerinde örülen rotaları ve birbirleriyle ilişkilerini ortaya çıkarmak; ana destinasyon noktaları belirlemek; tematik rotalar oluşturmak ve bunlara ilişkin nihai yatırım kararları vermek.

- ✓ Bölgeleendirme çalışması ve alt marka değerlerinin belirlenmesi için 5 İilde (Şanlıurfa, Gaziantep, Diyarbakır, Kilis ve Mardin) yapılan dijital veri toplama çalışmaları sırasında alt marka değerler belirlenmeye başlanmıştır.
- ✓ Tematik Rotaların Oluşturulması ve Marka şehirlerden bölgeye, bölgeden marka şehirlere paket turların oluşturulması faaliyetlerine başlanmıştır.

Hedef 4: Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin kendine özgün değerlerinin farkına varmış, merak ederek deneyimlemeye gelen ziyaretçinin sayısını ve harcamaları arttırarak Bölgenin turizm gelirini yükseltmek; Bölgedeki herkesin ve her yerin turizmden faydalanmasını sağlamak için, belirlenen turizm destinasyonlarındaki hizmet kalitesini, yorumlama, sunum, ilişkilendirme, bilgilendirme, kapasitelerini geliştirmek.

Eylem 4a: Nihai yatırım kararları vermek: Belirlenen destinasyon merkezleri, rotalar ve marka şehirlerde önceliklendirmeler yapılarak belirlenen alan / sit / kentlerde turizm fiziki altyapısını iyileştirmek.

- ✓ Fırat Tarihsel Kültürel Peyzaj Odağı Destinasyonu ve Marka Kent faaliyeti kapsamında, Adıyaman, Gaziantep ve Şanlıurfa'ya yönelik olası projeler, dijital veri toplama çalışmaları sırasında oluşturulmaya başlanmıştır.
- ✓ Dicle Tarihsel Kültürel Peyzaj Odağı Destinasyonu ve Marka Kent faaliyeti kapsamında, Diyarbakır ve Mardin'e yönelik olası projeler, dijital veri toplama çalışmaları oluşturulmaya başlanmıştır.
- ✓ Pilot Projelerin yapılması (2016 -).

Eylem 4b: Bölge turizm ve marka ürünleri için bilgi altlıkları üretmek.

- ✓ Web için envanter ve haritalama çalışmaları hizmet alımı ile yapılacak olup, veri toplama ve fiyat araştırmaları çalışmalarına başlanmıştır.
- ✓ Oluşturulacak online haritaların yayınlanması için uygun platformun hazırlanması (2016 -).

Eylem 4c: UNESCO DML başvuruları ve geçici liste kararlarını sonuçlandırmaya destek olmak; öncelikli olarak UNESCO geçici listesinde yer alan alanların alan yönetimi çalışmalarına katkı sunmak (Mardin tarihi kent merkezi, Şanlıurfa tarihi kent merkezi, Diyarbakır surları, Harran ve Göbeklitepe).

- ✓ Savur'un UNESCO başvurusu yapmasına yönelik başvuru dosyasının hazırlanması çalışmalarına destek verilecektir (2016).

Eylem 4d: Mevcut müzelerde yeniden yorumlama çalışması yapmak; geçici sergilere ağırlık vermek ve GAP Tanıtım ve Markalaşma Ofisi olarak geçici sergilerin düzenlenmesinde kolaylaştırıcılık yapmak.

- ✓ Öncelikli ören yerlerinde interaktif uygulama yapılması (2016 -).

- ✓ Müzelerde tematik ve cazip sergileme yapılmasının sağlanması (2016 -).
- ✓ GAP illerinde, Türkiye'nin önemli destinasyon noktalarında ve yurt dışında geçici sergilerin düzenlenmesi (2016 -)

Eylem 4e: Bölgeye gelen turistin ilgisini arttırmaya yönelik olarak deneysel atölyelerin düzenlenmesi; yeni kültürel etkinliklerin planlanması; güvenli gıda mekânlarının oluşturulması.

- ✓ Özel sektöre örnek olacak deneysel atölyelerin planlaması çalışmalarına devam edilmektedir.
- ✓ GAP Güvenli Gıda Mekânlarının Oluşturulması (2016 -).
- ✓ GAP Bölgesi için güncellenmiş bir etkinlik takviminin çıkarılması konusunda eski kültürel etkinliklerin güncellenmesi ve Yeni kültürel etkinliklerin düzenlenmesi (2016-).

Eylem 4f: Bölge turizm sektöründe çeşitliliğin ve kapasitenin artırılması.

- ✓ Turizmde karar vericilere ve sektördeki tüm aktörlere yönelik kapasite artırımı ile ilgili atölye çalışmaları ve teknik gezilerin organize edilmesi (2016 -).
- ✓ Turizmde konaklamaların çeşitlendirilmesi (ev pansiyonculuğu, eko köyler, hostel, kamping-karavan alanları vb) (2016 -).

Eylem 4g: Bölgenin turizmden daha fazla pay alabilmesi için modern ve satılabilir özgün ürün geliştirilmesi.

- ✓ Ünlü bir tasarımcı ile tasarım çalışmaları yapılması, ünlü yüzlerden turizm elçileri belirlenmesi (2016 -).

Eylem 4h: Turizm paket turların seyahat acentelerine pazarlanması, ortaya çıkarılan rotaların ve destinasyonların bölgesel / ulusal / uluslararası seyahat şirketleri tarafından kullanımının sağlanması

- ✓ Ulusal ve uluslararası ölçekte turizm fuarlarına güçlü katılım (2016 -).
- ✓ İzmir, Antalya ve Kapadokya'dan bölgeye turizm köprüsünün kurulması (2016-).
- ✓ Seyahat acentelerine lobi, tanıtım ve reklam yapılması (2016 -).

Eylem 4i: Turizm ve ziyaretçi istatistiklerini derlemek için tüm paydaşlarla veri toplama, veri akışı ve veri analizi konulu çalıştay düzenleyerek; istatistiklerin akışını, ardından düzenli analizini sağlamak ve sonuçları yayınlamak.

- ✓ Veri toplama, veri akışı ve veri analizi konulu çalıştayın düzenlenmesi, İstatistiklerin akışını ve ardından düzenli analizinin sağlanması, çalıştay sonuçlarının yayınlanması (2016 -).

Hedef 5: Marka iletişiminin turizm ürünleri pazarlaması ile birlikte ulusal ve uluslararası ölçekte sürdürülmesini sağlamak.

Eylem 5a: Markalaşma, tanıtım ve yönetim stratejisinin önceliklendirilerek uygulanması.

- ✓ Markanın lansmanının yapılması (2016).
- ✓ Broşürler, kent haritaları, yeni güzergah haritaları, posterler, el ilanları, katalog basılı ve online biçiminde hazırlanması, tanıtıcı spot filmlerin yaptırılması (2016 -).
- ✓ Her ilde kaliteli turizm tanıtım noktalarının oluşturulması (2016 -).
- ✓ Yerli ve yabancı turistlere yönelik farklı 2 sosyal medya kampanyasının tasarlanması ve yürütülmesi (2016 -).
- ✓ Ulusal ve uluslararası düzeyde GAP Markası'nın tanıtımının yapılması için, seyahat acentelerine, yayın kuruluşlarına, medya kanallarına yönelik reklam ve tanıtım kampanyasının yapılması (2016 -).

- ✓ Bölge gezi rehberinin, küresel turizm trendleri göz önüne alınarak, uzman seyahat rehberi ya da ünlü bir yazara hazırlanması (2016 -).

Eylem 5b: Bölgeye gelen ziyaretçi sayısını arttırmaya yönelik kampanyalar (2016 -).

2016 Yılında Yapılacak Faaliyetler: Tanıtım ve Markalaşma Eylem Planı doğrultusunda, yukarıda belirtilen hedef ve eylemler kapsamında çalışmalara devam edilecektir.

HEDEF 1.2. 2015 yılında GAP Bölgesi'nde markalaşma gücüne sahip ürünlerin desteklenmesine yönelik e az üç proje uygulanacaktır.

Hedef 1.2. Proje 1.2.1: Sözleşmeli Kilis Keçisi Damızlık İşletmeleri Kurulması Projesi

Gerekeç; Yerli gen kaynaklarından olan Kilis keçisinin popülasyonu her geçen yıl düşmektedir.

Amaç; Kilis İli'ndeki hayvan popülasyonunun iyileştirmekiçin Kilis merkez ve köylerinden temin edilecek damızlık Kilis keçilerinin küçük işletmelere dağıtılması yerine, ileride damızlık keçi yetiştiricileri birliğinin temelini oluşturmak, tekniğine uygun damızlık üretimi yapmak büyük kapasiteli az sayıda işletmelerin kurulması ve özel sözleşmeler yapılarak öncelikle Bölgenin üstün vasıflı hayvan ihtiyacını karşılamak.

Hedef: Nihai hedef Kilis Keçisi popülasyonunu artırmak ve modern işletmelerin kurulmasını sağlamaktır. Aynı zamanda; geçimini küçükbaş hayvancılıkla sağlayan halkın küçükbaş hayvancılığın canlandırılması yoluyla gelirlerinin artırılmasıdır.

Yapılan Çalışmalar: Damızlık Kilis Keçisi Yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılması çalışmaları çerçevesinde 2010 yılından bugüne kadar;

- ✓ Çiftçilerle yapılan sözleşme çerçevesinde 56 aileye 1.825 damızlık Kilis keçisi dağıtılmıştır.
- ✓ Yem bitkilerinin desteklenmesine de başlanmış ve 131 ton kesif yem desteği verilmiştir.
- ✓ Söz konusu projeler kapsamında elde edilen ürünleri değerlendirmek üzere Kilis Modern Canlı Hayvan Pazarı Projesi ve Kilis "0(348)8131069 Alo Veterinerim Projesi" desteklenmiştir.
- ✓ Kilis keçisi yetiştiricilerinin üretmiş olduğı sütün toplanarak işlenmesi ve paketlenmesi ile ilgili 5 ton gün kapasiteli süt işleme tesisinin yapımı, S.S Çakallıpınarı Tarımsal Koop. Kilis Keçisi Süt İşleme Tesisi Projesi tamamlanmıştır.
- ✓ Projeye teknik destek verilmiş ve izleme-değerlendirme çalışmaları yapılmıştır.

2016 Yılında Yapılacak Faaliyetler; Özellikle pazar ve elde edilen süt ürünlerinin markalaşması için çalışmalar ve projenin izleme değerlendirme yapılacaktır.

Hedef 1.2. Proje 1.2.2: Organik Tarım Küme Geliştirme Projesi çerçevesinde Kilis İli'nde Organik Zeytinyağının Rekabet Gücünün Artırılması Projesi

Gerekeç; Organik üretim açısından çok elverişli ekolojik şartlara ve büyük bir üretim potansiyeline sahip olan Güneydoğu Anadolu Bölgesinin üretim potansiyeli düşüktür.

Amaç; Organik tarım alanında Güneydoğu Anadolu Bölgesi illerinde yürütülecek küme geliştirme çalışması ile Bölge'nin tarımsal potansiyellerinin değerlendirilmesi ve organik gıda, içecek ve organik tekstil sektörlerinin daha rekabetçi bir konuma gelmesini sağlamaktır.

Hedef; Organik tarım alanında başta Şanlıurfa olmak üzere GAP illerinde yürütülecek küme geliştirme çalışması ile Bölge'nin tarımsal potansiyellerinin değerlendirilmesi ve organik gıda, organik içecek ve organik tekstil sektörlerinin daha rekabetçi bir konuma gelmesini hedeflemektedir.

Yapılan Çalışmalar: Proje kapsamında Kilis Kocabeyli Köyü'nde Kilis Organik Zeytin Üreticileri Birliği'nin mülkiyetinde olan 12.000 m²'lik bir alan üzerine 600 m² kapalı alana sahip bir Organik Zeytin İşleme, Paketleme ve Depolama Tesisi'nin kurulması öngörülmüştür.

Dolayısıyla proje, altyapı, üst yapı ve teknik destek olmak üzere üç ana ekseninde ve bütüncül bir çerçevede modellenmiştir.

Kilis pilot projesinde bina için mimari tasarım tamamlanmış, metraj ve teknik şartnameler hazırlanarak bina inşası ve depolama ekipmanları ihalesi yapılmış ihaleyi alan firma inşaatı başlatmıştır. 6 Mayıs 2014 tarihinde de yerel paydaşlar ile birlikte tesisin temel atma töreni gerçekleştirilmiştir. Tesis Kasım 2014 tarihi ile tamamlanmış ve 25 Kasım 2014'te kabulü yapılmıştır. Paketleme (şişe ve teneke dolum) hatları da kurulmuş deneme üretimlerine başlanmıştır.

Proje'nin toplam tutarı yaklaşık olarak 1.2 Milyon ABD Dolarıdır. Proje; GAP İdaresi Başkanlığı, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği ve Birliğin finansal katkıları ile yapılmaktadır. Birlik ayrıca, İpekyolu Kalkınma Ajansı'na sunduğu proje ile de günlük 80 ton zeytin işleyecek sürekli sistem zeytin sıkma makinesi desteği almaya hak kazanmıştır. Böylece organik zeytinin organik müteşebbis sertifikasına sahip, modern bir işletmede işlenmesi, depolanması, paketlenmesi ve pazarlanması mümkün olabilecektir.

2016 Yılında Yapılacak Faaliyetler; Proj kapsamında kurumsal kapasite artırma faaliyetleri ve izleme, değerlendirme çalışmaları yapılacaktır.

Hedef 1.2. Proje 1.2.3: GAP Tarımsal Eğitim ve Yayım Projesi

Gerekeç; Dünya nüfusunun artması, üretim alanının genişlememesi, gıdanın zaruri bir ihtiyaç oluşu, globalleşen ve sınırların kalktığı bir dünya, tarımın popülaritesini artırmakta, dolayısıyla yayım hizmetini zorunlu kılmaktadır.

Amaç; GAP Bölgesi'nde sulamaya açılmış ve açılacak alanlarda tarımsal eğitim ve yayım hizmetlerinin etkinliğini artırılmak ve bu konuda hizmet veren başta çiftçi örgütleri olmak üzere kurum ve kuruluşların kapasitelerinin artırılmasına katkıda bulunmak.

Hedef;

- Bölgede ihtiyaç duyulan tarımsal eğitim ve yayım hizmetlerinin etkinliğinin artırılması,
- Çiftçi örgütlerinin tarımsal eğitim ve yayım hizmetlerini verme kapasitelerinin kurumsal olarak artırılması ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasıdır.

Yapılan Çalışmalar; GAP Bölge Kalkınma İdaresi koordinasyonunda ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde yürütülmekte olup, GAP bölgesinde yaklaşık 500 teknik eleman ve 80.000 çiftçiye eğitim ve yayım hizmeti götürmeyi planlamaktadır. Bu çerçevede 2011 yılında başlayan proje çerçevesinde; Aksiyon Planı hazırlanmıştır. Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Mardin ve Şanlıurfa'da proje ofisleri oluşturulmuş olup, Kurum ve Kuruluşların Kapasitelerini Geliştirmeye ve çiftçi ve çiftçi örgütlerinin kapasitelerini artırmaya yönelik sulama, sulama yönetimi, çiftçi örgütlenmeleri, vb pek çok konularda eğitimler, teknik geziler, fuar ziyaretleri, köy toplantıları, demonstrasyonlar ayrıca pek çok konuda çalıştay ve toplantılar gerçekleştirilmiştir. Bu faaliyetlerle eş zamanlı olarak GAP illerinde saha çalışmaları yürütülmüştür.

Projenin 2011 - 2013 yılı yılları arasında uygulanan I. aşamasında aşağıda belirtilen dört ana başlık altında faaliyetlerini gerçekleştirmiştir.

- ✓ Kurum-Kuruluşların Kapasitelerinin Artırılması
- ✓ Çiftçi ve Çiftçi Örgütlerinin Kapasitelerinin Artırılması
- ✓ Koordinasyon, İşbirliği ve Farkındalık
- ✓ Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Modelinin Geliştirilmesi

Köy toplantıları, tarla günleri, demonstrasyonlar, fuar katılımları, yurt içi ve yurt dışı teknik geziler vb. 1.676 faaliyet ile 11.206 çiftçi ile doğrudan 140.000 çiftçi ile dolaylı temas kurulmuş; tarımsal danışmanlık hizmetleri, sulama, alternatif ürün yetiştiriciliği, hayvancılık gibi muhtelif konularda eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yapılmıştır.

Teknik gezi, demonstrasyon çalışmaları, eğitim, model çalışmaları vb. 293 adet faaliyet ile, ile 4.902 (2.181 farklı kişi) teknik personele ulaşılmıştır.

Yayım Modeli (Çiftçi Örgütleri Merkezli Çoğulcu Yayım Modeli) Çalışmaları; GAP TEYAP Model kapsamında 8 ziraat odası, 6 üretici birlik, 1 sulama kooperatifi, 1 sulama birliği, 5 yetiştirici birliği, 2 yeni kurulacak örgüt sahası, 4 sulamaya açılmış alan ve 3 sulamaya açılacak alan olmak üzere toplam 30 çalışma alanında faaliyetler gerçekleştirilmektedir.

- ✓ "Danışmanlık Yetki Belgesi" bulunmayan Şırnak/İdil Ziraat Odası (ZO), Şanlıurfa/Damızlık Sığır Yetiştiriciliği Birliği (DSYB), Mardin/Midyat ZO, Mardin/Damızlık Koyun, Keçi Yetiştiriciliği Birliği (DKKYB), Batman Gercüş ZO, Cullap Sulama Birliği ve Kilis/Damızlık Koyun, Keçi Yetiştiriciliği Birliği (DKKYB)'de yapılan çalışmalar sonucunda "Danışmanlık Yetki Belgesi" almaları sağlanmıştır. Bu kapsamda toplam 22 tarım danışmanı istihdam edilmiştir.
- ✓ Çiftçi örgütlerinde model uygulamasının başında 31 danışman hizmet verirken bu 62'ye ulaşmıştır.
- ✓ Çalışılan 17 çiftçi örgütü ile işbirliği protokolü ile ek demonstrasyon protokolü imzalanmış, idari, mali ve teknik açıdan desteklenmiştir.

- ✓ Tarımsal Eğitim ve Yayım Koordinasyon Birimi (TEYKOB) tarafından toplam **24 eğitim** gerçekleştirilmiş ve **671 teknik eleman** eğitilmiştir.
- ✓ GAP Bölgesi'nde 9 ilde görevli Model Uygulama Birimi (MUB) uzmanları tarafından **59 eğitim** gerçekleştirilmiş ve **1.502 teknik elemana** eğitim verilmiştir.
- ✓ 13 adet sulama, 95 adet bitkisel, 187 adet hayvancılık olmak üzere toplam **295 demonstrasyon** kurulmuştur.
- ✓ GAP TEYAP Model Uygulama kapsamında çalışılan çiftçi örgütlerinde ve diğer çiftçi örgütlerinde model tanıtımı, köy toplantıları, çiftçi eğitimleri, köy grup görüşmeleri ile **966 faaliyet** gerçekleştirilmiş ve **14.117 çiftçiye** ulaşılmıştır.
- ✓ Çiftçi Örgütlenmesi, meyvecilik ve Bölge içi inceleme konularında **14 teknik gezi** (Manisa, Isparta, Kahramanmaraş, Antalya, Şanlıurfa, Konya, Mersin) gerçekleştirilmiştir. Teknik gezilere toplam **1.559 çiftçi ve 389 teknik eleman** katılmıştır.
- ✓ Örgütlenme ve grup oluşturma kapsamında İtalya yurt dışı teknik gezisine **11 çiftçi** örgütü başkanı, **14 teknik eleman** katılmıştır.
- ✓ 24 danışman seti, 12 çiftçi örgütünün danışmanlık eğitim yayım alt yapı desteği sağlanmıştır.
- ✓ Şanlıurfa Suruç Ortak Makine Kullanım Parkı Projesi ve Batman Gercüş Çiftçi Eğitim Merkezi Projesi hazırlanarak İdaremize sunulmuştur.
- ✓ Mardin Midyat Ziraat Odası (Üzüm İşleme Tesis İşleme Projesi), Batman/Sason Çilek Üreticileri Birliği (Üretimi Geliştirme Projesi), Şırnak İdil Ziraat Odası (Toprak Hayat Buluyor Projesi) proje hazırlık çalışmaları tamamlanma aşamasındadır.
- ✓ GAP TEYAP Model uygulaması kapsamında 2015 yılında 5 adet tarla günü gerçekleştirilmiştir. Bunların 3'ü Adıyaman, 2'si Şanlıurfa'da gerçekleştirilmiştir.

Suyun Etkin Kullanımı ve Suya Hazırlık Çalışmaları;

- ✓ "Pamukçay Sulama" sahası ve "Suruç Pompaj Sulama" sahalarında" eylem planı kapsamında köy toplantıları, çiftçi grup görüşmeleri, demonstrasyonlar, lider çiftçi tarım kampı ve teknik geziler yapılarak faaliyetlere devam edilmiştir.
- ✓ "Samsat ve Nizip Belkıs Sulama" sahalarına ilişkin hazırlanan durum değerlendirme raporları idaremize sunulmuştur.

Örgütlenme ve Grup Oluşturmaya Yönelik Çalışmalar;

- ✓ "Batman Sason Çilek Üreticileri Birliği" ve "Adıyaman Kahta Sert Kabuklu Meyve Üreticileri Birliği" model olarak, "Gaziantep Şehitkamil Kiraz Üreticileri Birliği"de örgütlenme faaliyetleri kapsamında kurulmuştur.
- ✓ Türkiye'de ilk defa "Cullap Sulama Birliği" danışmanlık yetki belgesi alarak 2 danışmanla model kapsamında faaliyetlerine başlamıştır.

Koordinasyon ve Farkındalık Çalışmaları; Kurum-kuruluşlar ile koordinasyon çalışmaları, kitlesel iletişim ve basılı görsel materyal faaliyetleri (Gazete, TV, Dergi vb.), araştırma, yayımcı ve çiftçiler arası bağların güçlendirilmesi çalışmaları ile 67 faaliyet ile 605 teknik eleman, 6.887 çiftçiye ulaşılmıştır.

İzleme ve Değerlendirme Çalışmaları;

- ✓ TEYKOB tarafından 36, MUB tarafından 13 ve ihtiyaca binaen 3 koordinasyon toplantısı yapılarak, tutanak altına alınmıştır.
- ✓ 16 çiftçi örgütü başkanı ve bu örgütlerde çalışan 17 yayım elemanı ile 2 değerlendirme ve planlama toplantısı yapılmıştır.
- ✓ Bölge Danışma Kurulu (BÖDAK)da yıllık toplantısını gerçekleştirmiştir.

2015 yılında;

- ✓ Eylül ayı itibariyle 1.431 faaliyet ile 3.205 teknik eleman ve 22.881 çiftçiye ulaşılmıştır.
- ✓ 3 yeni çiftçi örgütü kurulmuştur.
- ✓ 62 danışman istihdamı gerçekleşmiştir.
- ✓ 6 çiftçi örgütüne ve 1 sulama birliğine danışmanlık yetki belgesi alınmıştır.
- ✓ GAP TEYAP Final Raporu hazırlanmış, basılmış ve dağıtılmıştır.
- ✓ GAP TEYAP Dergi'sinin birinci sayısı hazırlanmış, basımı ve dağıtımı tamamlanmıştır. İkinci sayı ise tamamlanma aşamasındadır.

2016 Yılında Yapılacak Faaliyetler;***Yayım Modeli Uygulama ve Sürdürülebilirlik Çalışmaları Çerçevesinde***

- ✓ Danışmanlık yetki belgesi alınmasına yönelik çalışmalar,
- ✓ Çiftçi örgütleri eğitim yayım altyapı geliştirme çalışmaları,
- ✓ Danışmanların eğitim yayım altyapı geliştirme çalışmaları,
- ✓ Danışmanların yurt dışı ve yurt içi teknik gezileri,
- ✓ Bölge yayım elemanları için eğitim materyali geliştirme çalışmaları,
- ✓ Çiftçi örgütlerinin idari, mali ve teknik açıdan güçlendirilmesine yönelik çalışmalar.
- ✓ Yayım çalışmalarına devam edilecektir. Bu çerçevede;
  - Aylık çalışma programları,
  - Çiftçi örgüt üyelerine yönelik gerçekleştirilen eğitim-yayım çalışmaları (çiftçi ziyaretleri, köy toplantıları),
  - Demonstrasyonlar,
  - Çiftçi yurt dışı ve yurt içi teknik geziler,
  - Basılı ve görsel materyal ile ilgili çalışmalar,
  - Tarla günleri yapılacaktır.

Örgütlenme ve Grup Oluşturma Çalışmaları Çerçevesinde;

- ✓ Yeni çiftçi örgütlerinin oluşturulması ve mevcut çiftçi örgütlerinin desteklenmesine yönelik çalışmalar,
- ✓ Model kapsamında yeni kurulan çiftçi örgütlerinde kapasite geliştirme çalışmaları,
- ✓ Kurulmuş olan çiftçi örgütlerinin kapasite geliştirme konusunda desteklenmesine yönelik çalışmalar.

Suyun Etkin Kullanımı ve Suya Hazırlık Çalışmaları Çerçevesinde;

- ✓ Suya Hazırlık Çalışmaları;
  - Hazırlanmış eylem planı kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetler,
  - Su kullanıcı örgütlerinin eğitim ve yayım faaliyetlerine dahil edilmesine yönelik çalışmalar.
- ✓ Suyun Etkin Kullanımı Çalışmaları;
  - Hazırlanmış eylem planı kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetler,
  - Su kullanıcı örgütlerinin eğitim ve yayım faaliyetlerine dahil edilmesine yönelik çalışmalar.

Koordinasyon ve Farkındalık Çalışmaları Çerçevesinde;

- ✓ Merkez Danışma Kurulu (MEDAK) toplantısı
- ✓ Bölge Danışma Kurulu (BÖDAK) toplantısı
- ✓ İl Koordinasyon Birimi (İKOB) toplantısı
- ✓ Panel, çalıştay ve toplantılar
- ✓ Kitlesele iletişim faaliyetleri

İzleme Değerlendirme Çerçevesinde; Dönem toplantıları yapılacaktır ve aylık/yıllık raporlar hazırlanacaktır

HEDEF 2.1. 2015 yılında GAP Bölgesi'nde çevrenin korunması ve doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı, yoksulluğun önlenmesi ve insani gelişmenin sağlanmasına yönelik olarak yedi adet yenilikçi pilot proje geliştirilecektir.

Hedef 2.1. Proje 2.1.1.: Hassas Tarım ve Sürdürülebilir Uygulamaların Yaygınlaştırılması Projesi

Gerekeç; GAP Bölgesinde Hassas Tarım (Precision Farming) sisteminin yaygınlaşmasını sağlayarak GAP Bölgesindeki tarımsal üretim işletmelerinin rekabet gücü ve verimliliğini artırılması,

Amaç; GAP Bölgesi'nde Hassas Tarım (Precision Farming) sisteminin yaygınlaşmasını sağlayarak bölgedeki tarımsal üretim işletmelerinin rekabet gücünü ve verimliliğini artırmak, GAP Bölgesi'nin hassas tarım alanında teknoloji ve öz bilgi üreten bir merkez olması sürecini başlatmak amaçlanmaktadır.

Hedef;

- ✓ GAP Bölgesindeki çiftçilerin “Hassas Tarım” sisteminin sağladığı faydalar ve sistemin uygulanması konusunda farkındalık ve kabullenmelerini artırmak (GAP Bölgesindeki çiftçilerin demonstrasyonlarla “Hassas Tarım” sağladığı ekonomik katkıları yaşayarak görmeleri ve uygulayarak öğrenmelerini sağlamak),
- ✓ Çiftçilerin “Hassas Tarım” için gerekli olan makina ve ekipmanlara sahip olmalarına destek sağlayarak sistemin hızla yaygınlaşmasını sağlamak,
- ✓ Bölgedeki bir adet üniversite bünyesinde “Hassas Tarım” teknoloji geliştirme merkezi kurulması sürecini başlatmak ve bölgedeki makina ekipman üreticileri ve yazılım firmalarının “Hassas Tarım” makina ekipman ve teknoloji geliştirmelerini teşvik etmek.

Bu çerçevede; TÜBİTAK UZAY Teknolojileri Araştırma Enstitüsü ve İdareimiz arasında 12 Aralık 2014 tarihinde “GAP Bölgesinde Hassas Tarım ve Sürdürülebilir Uygulamaların Yaygınlaştırılması Projesi” işbirliği protokolü ve sözleşmesi imzalanmış ve çalışmalara başlanmıştır.

Yapılan çalışmalar;

- Spektral imza alımları için hazırlık çalışmaları yapılmıştır.
- Mevcut bitki deseninin belirlenmesi çalışmalara devam edilmektedir.
- Pilot alan bitki deseni için hava fotoğrafları alımına yönelik alt yüklenici belirlenmiş ve sözleşme imzalanmıştır.
- 02.07.2015 tarihinde proje gözden geçirme toplantısı gerçekleştirilmiştir.

2016 Yılında Yapılacak Faaliyetler;

- ✓ Havadan 9 adet hiperspektral kameralar ile çekim yapılacak.
- ✓ Göktürk-2, Landsat 8, Sentinel-2, TerraSAR-X, SPOT 7, Hyperion ve WorldView-2 uydu görüntüleri satın alınacak.
- ✓ Pamuk ve mısır ürünleri için “Spektral Ölçüm” ve “Yaprak Alan İndeksi” konularında danışmanlık alımları tamamlanacak.

- ✓ Algoritma geliştirme faaliyetleri tamamlanacak.
- ✓ Sistem İsterleri Gözden Geçirme Toplantısı (SİGGT)
- ✓ Veri Analizi ve Algoritma Geliştirme Faaliyetleri Aşaması -1 Başlangıcı
- ✓ Veri Analizi ve Algoritma Geliştirme Faaliyetleri Aşaması -1 Tamamlanması
- ✓ Proje Yönetimi Gözden Geçirme Toplantısı-2
- ✓ Veri Çekimleri Aşama-2 Başlangıcı
- ✓ Proje Yönetimi Gözden Geçirme Toplantısı-3
- ✓ Veri Çekimleri Aşama-2 Tamamlanması

Hedef 2.1. Proje 2.1.2.: Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımının ve Enerji Verimliliğinin Artırılması Projesi

Gerekeç; Sınırlı olan doğal kaynakları daha akılcı kullanarak, çevreye ve insan sağlığına olan olumsuz etkileri minimum seviyeye indirmek, yeni kaynaklara ilaveten yeni teknolojilerle enerjiyi çeşitlendirmek, alternatif enerji kaynaklarını en faydalı şekilde hizmete sunarak ülkenin kalkınması ve refah artısını sağlayacak, daha temiz, daha güvenli, daha verimli, daha ucuz ve ticari açıdan ulaşılabilir ve sürdürülebilir enerji arzını sağlamaktır.

Amaç; Yenilenebilir enerji kaynaklarının tüm potansiyelinin kullanılması ve yayılmasını öngören benzersiz bir değer önerisi ile Güneydoğu Anadolu Bölgesini “Medeniyetlerin Beşiği”ne dönüştürmeyi amaçlamaktadır.

Hedef; GAP Bölgesi'nin gelecekte yenilenebilir enerji kaynakları etrafında yüksek teknolojiye sahip sürdürülebilir sanayi oluşumunu gerçekleştirmiş, bilgi teknolojileri, lojistik, çağrı merkezleri ve diğer ileri hizmetleri sunan, turizm açısından da benzersiz imkan ve kabiliyetlerini hayata geçirebilmiş bir Bölge olması hedeflenmektedir.

Yapılan Çalışmalar: UNDP' nin teknik desteği ile yürütülen projenin proje dokümanı Dışişleri Bakanlığı, UNDP ve GAP BKİ tarafından imzalanmıştır. Ayrıca UNDP ve GAP BKİ arasında Maliyet Paylaşımı Anlaşması da imzalanmıştır. İlk adım olarak, projede çalışacak ulusal ve uluslararası danışman ekibi kurulmuştur. Bu ekip öncelikle ayrıntılı bir mevcut durum analizi yapmışlar, Başlangıç raporu, Taslak Eylem Planı ve Stratejik Eylem Planı hazırlamışlardır.

Ekonomik ve teknik uygulanabilirlik ölçütleri göz önünde bulundurularak ve dünyadaki uygulamalar dikkate alınarak GAP Bölgesi'nin gelişimini ve rekabet edebilirliğini artıracak aşağıda yer alan öncelikli 10 proje belirlenmiştir:

1. GAP “Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Merkezi” kurulumu,
2. “Güneş Enerjili Su Pompalama” ve “Mikro Sulama Sistemi” kurulumu,
3. “Endüstri Tesislerinde Güneş Enerjisi” sistemlerinin kullanımı,
4. “Hayvan Atıklarından Biyogaz” üretimi,
5. Kamu binalarının enerji verimliliği açısından iyileştirilmesi,
6. Enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji teknoloji uygulaması için işgücü (teknisyen) eğitimi,
7. Otellerde ve kamu binalarında güneş enerjili soğutma ve klima sistemlerinin kullanımı,

8. Tarımsal (Buğday ve Pamuk) atıklardan enerji üretimi,
9. GAP Bölgesi KOBİ'ler için enerji verimlilik etüdü ve yatırım programı uygulaması,
10. GAP Bölgesi "Küçük ve Orta Ölçekli Rüzgar Enerjisi ve Jeotermal Enerji Kullanım Potansiyelinin" belirlenmesi.

İlk 8 adet pilot proje için ayrıntılı fizibilite çalışmaları tamamlanmış Ekim 2010'da DPT onayına sunulmuştur. 2011 yılında Stratejik Eylem Planının önerdiği entegre yaklaşımla pilot projelerin birbirlerini destekleyecek şekilde bir bütün olarak uygulamaya geçirilmesi Kalkınma Bakanlığı tarafından onaylanmış ve böylece projenin 2. Fazına geçilmiştir.

Projenin ikinci fazında;

- ✓ Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde sanayi sektöründe ve hizmet binalarında EV/YE imkânlarının belirlenmesi, örnek uygulamaların yapılması ve yaygınlaştırılması (Çıktı 1),
- ✓ Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin YE kullanım potansiyelinin artırılması (Çıktı 2),
- ✓ Bölge'de sanayi, hizmet, bina ve tarım sektörlerinde EV ve YE konularında teknik, kurumsal ve işgücü kapasitesinin geliştirilmesi (Çıktı 3) hedeflenmektedir.

Projenin hedeflerine ulaşılmasında tekrarlanabilir ve ölçeklendirilebilir pilot uygulamaların hayata geçirilmesi, EV ve YE alanlarında faaliyet gösteren ulusal ve bölgesel ölçekteki aktörler arasında işbirliğinin ve eşgüdümün güçlendirilmesi, Bölge genelinde YE ve EV alanlarında farkındalığın artırılması ve bilgi altyapısının geliştirilmesi ana başarı unsurları olarak benimsenmiştir. Bu çerçevede hem bölgesel hem de ulusal ölçekteki ilgili paydaşları bir araya getiren Proje Yönlendirme Kurulu, proje faaliyetlerinin planlanması, uygulanması ve izlenmesi süreçlerinde işbirliği yapmak ve yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği alanlarında farklı kurumlarca yürütülen girişimlerin eşgüdümünü güçlendirerek bu girişimlerin tekrar edilebilirliğini ve ölçeklendirilebilirliğini sağlamayı amaçlamaktadır. Genel amaç ve öncelikler çerçevesinde uygulanmakta olan proje bileşenleri aşağıda sıralanmaktadır:

A. Bölge'de Sanayi ve Hizmet Sektörlerinde Enerji Verimliliği (EV) ve Yenilenebilir Enerji (YE) Fırsatlarının Tespit Edilmesi ve Pilot/Demonstratif Uygulamaların Yapılması

1. Enerji Verimliliği Danışmanlık Firmaları (EVD) Firmalarının Bölge'de Kurulmasını Kolaylaştıracak Kuluçka Merkezi ve Ortak Kullanım Laboratuvarı Kurulumu; İşletmelerde ve kamu binalarında enerji etütlerinin yapılması ile enerji verimliliğini iyileştirme planlarının hazırlanması ve yürütülmesi süreçlerinde danışmanlık hizmetleri sunan Enerji Verimliliği Danışmanlık (EVD) şirketleri EV uygulamalarında önemli bir rol oynamaktadır. Mevcut durumda Bölge'de herhangi bir EVD şirketi bulunmamaktadır. Dolayısıyla, Bölge sathında enerji verimliliğinin sürdürülebilir bir şekilde artırılması ve yaygınlaştırılması noktasında EVD şirketlerinin Bölge'de kurulmasının faydalı olacağına inanılmaktadır. Ancak EVD şirketlerinin yetkilendirilebilmesi için yüksek maliyetli test ve ölçüm cihazlarına sahip olmaları gerekmekte olup; bu teknik ekipmanın finansmanında karşılaşılan zorluklar bu şirketlerin Bölge'de şimdiye kadar kurulamamasında etkili olmaktadır. Dolayısıyla Bölge'de bu gelişmelerin kamu desteği ve kolaylaştırıcılığı olmadan sağlanması orta vadede pek mümkün görünmemektedir.

Bu sorundan hareketle, Proje kapsamında Bölge'de EVD şirketlerinin kurulmasını kolaylaştırmak ve sektörde teknik iş gücü kapasitesinin artırılmasına katkıda bulunmak amacıyla; bir EVD Kuluçka Merkezi'nin kurulması öngörülmüştür. Merkez bünyesinde,

sanayide ve binalarda enerji verimliliği uygulamalarının doğru ve çağdaş teknik ve yaklaşımlarla yapılması için gerekli olan kalibre edilmiş test ve ölçüm cihazlarının yer aldığı ortak kullanım amaçlı bir EV Laboratuvarı'nın da kurulması planlanmıştır. Bu minvalde, Kuluçka Merkezi'nin işletme modeli ile merkezin hukuki statüsünün belirlenmesine yönelik olarak Mayıs 2012 dönemi itibarı ile başlatılan çalışmalar sonrasında, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Gaziantep Sanayi Odası ve Gaziantep Üniversitesi arasında, 14 Mayıs 2013 tarihinde bir işbirliği protokolü imzalanmıştır.

Makine Mühendisleri Odası Gaziantep Şubesi ve Elektrik Mühendisleri Odası Gaziantep Şubesi aracılığı ile, söz konusu meslek odalarına kayıtlı mühendislere proje hakkında ön bilgiler iletilmiş ve seminerler düzenlenmiştir. Merkez bünyesinde faaliyet göstermeye aday mühendis/girişimcilerin seçim süreci tamamlanmış ve ilk grup içinde yer alan 12 mühendis, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi'nin Enerji Eğitim-Etüt Uygulama ve Araştırma Merkezi (ENERMER) tarafından 21 Ekim 2013 ve 08 Kasım 2013 tarihleri arasında düzenlenen Sanayi Etüt-Proje Sertifika Eğitimi'ni tamamlamışlardır.

Enerji verimliliği ölçüm çalışmalarında kullanılacak cihazların büyük bölümünün temin işlemleri tamamlanmış ve söz konusu cihaz setinin kullanım hakları 25 Ağustos 2014 tarihinde gerçekleştirilen muayene ve kabul toplantısı sonrasında Gaziantep Sanayi Odası'na devredilmiştir. Diğer yandan, Gaziantep Sanayi Odası tarafından tahsis edilen merkez binasında Alman Pasif Ev Enstitüsü (SEPEV) kriterlerine göre tadilat çalışmaları yürütülmüştür. İnşaat sürecinin tamamlanmasının ardından, GAP EVD Danışmanlık ve Kuluçka Merkezi'nde 22 Nisan 2015 tarihinde bir açılış töreni düzenlenmiştir. 14 Ekim 2015 tarihinde ise Gaziantep Üniversitesi'nde düzenlenen bir törenle, GAP İdaresi, Gaziantep Üniversitesi ve Gaziantep Sanayi Odası arasında, merkez binası, tefrişatı ve ölçüm cihazlarının kullanım haklarının devrine ilişkin bir ek protokol imzalanmıştır. Hâlihazırda, Gaziantep Sanayi Odası ve Gaziantep Üniversitesi tarafından, merkezde faaliyet gösterecek danışmanlık firmasının kurulum çalışmaları yürütülmektedir.

2016 Yılında Yürütülecek Faaliyetler; Söz konusu proje bileşeni kapsamında, Gaziantep Sanayi Odası ve Gaziantep Üniversitesi ortaklığında GAP Enerji Verimliliği Danışmanlık (EVD) şirketi kurulacaktır. Tüm aday mühendisler bu çatı şirket altında sanayi sektöründe ön ve detaylı enerji etüt ve danışmanlık çalışmaları gerçekleştirecektir. İlgili kurum temsilcilerinden oluşan izleme ve değerlendirme komisyonu, yürütülen çalışmaları değerlendirecektir.

2. Kamu ve Hizmet Binalarında Gerçekleştirilecek Enerji Verimliliği Projelerinin Belirlenmesi ve Hayata Geçirilmesi; Kamu binalarında enerji verimliliği tedbirlerinin alınmasına yönelik pilot ve demonstratif çalışmalar kapsamında, Şanlıurfa Bölge İdare Mahkemesi ve EVD Kuluçka Merkezi binaları, enerji verimliliğini iyileştirmeye yönelik pilot uygulama alanları olarak belirlenmiştir. Şanlıurfa Bölge İdare Mahkemesi binası için planlanan ve teknik detayları belirlenen ısı ve ses yalıtımı uygulaması 26 Ağustos 2013 tarihi itibarı ile tamamlanmıştır.

Gaziantep Sanayi Odası tarafından tahsis edilen ve EVD Kuluçka Merkezi'nin kurulacağı aday binada da, enerji verimliliğinin artırılması ve işleve uygun bir örnek teşkil edilebilmesi amacıyla, proje kapsamında çalışmalar yürütülmektedir. Binanın, Alman Pasif Ev Enstitüsü (SEPEV) tarafından belirlenen EnerPHit kriterleri çerçevesinde, ülkemizde tadilat süreci sonrasında ilgili sertifikaya sahip ilk yapı olması yönündeki mimari, mekanik ve elektriksel tasarım çalışmaları tamamlanmış durumdadır. Şubat 2015 döneminde başlayan tadilat

çalışmaları Nisan 2015 döneminde sona ermiştir. 13 Mayıs 2015 tarihinde hava sızdırmazlık testi yürütülen binaya ilişkin geçici kabul işlemleri ise 24 Haziran 2015 tarihinde tamamlanmıştır.

2016 Yılında Yürütülecek Faaliyetler; Üçüncü bir kamu binasında enerji etüt çalışması ve uygulama gerçekleştirilecektir. Enerji verimliliğini iyileştirmeye yönelik tüm pilot uygulamalarda elde edilen sonuçlara ilişkin karşılaştırmalı bir değerlendirme raporu hazırlanacaktır.

3. Sanayi Sektörlerinde Verimlilik Potansiyelinin Tespit Edilmesi ve Pilot Uygulama Modellerinin Belirlenmesi; Bölge’de yer alan sanayi tesislerinde, sektörel bazda enerji tüketim oranlarının ve (üretim kapasitesi bazlı) tüketim verimliliğini iyileştirme amaçlı tedbirlerin tespitine yönelik bir analiz çalışması başlatılmıştır. Bu çalışma, ilk noktada, istatistiksel olarak anlam ifade edecek biçimde, bir modelleme analizini ihtiva etmektedir. Örnek belirleme aşamasının sonrasında, geçmiş dönemlere ilişkin enerji/kaynak tüketim miktarlarının derlenmesi ve ön etüt çalışmalarıyla sağlanabilecek yaklaşık enerji tasarrufu miktarlarının ortaya konulması hedeflenmiştir. Bu kapsamda, Gaziantep, Şanlıurfa, Diyarbakır, Adıyaman ve Kilis’te muhtelif sektörlerde faaliyet göstermekte olan toplam 38 endüstriyel tesisi kapsayan saha ziyaretleri gerçekleştirilmiştir. Enerji tasarrufunun artırılması ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanım olanaklarının belirlenmesine yönelik sektör analizi çalışmaları tamamlandıktan sonra, yüksek tasarruf potansiyelini haiz işletmelerde detaylı analiz ve ölçüm çalışmaları yürütülecek, oluşturulacak bir hibe destek ve eş-finansman programı çerçevesinde uygulamalar gerçekleştirilecektir.

Bu kapsamda, İpekyolu Kalkınma Ajansı, Karacadağ Kalkınma Ajansı ve Dicle Kalkınma Ajansı ile birlikte sanayide enerji verimliliğinin iyileştirilmesine yönelik bir ortak mali destek programı düzenlenmesi için prensip kararına varılmış ve çağrı rehberi oluşturmaya yönelik çalışmalar yürütülmüştür. 07 Ekim 2015 tarihinde Şanlıurfa’da GAP İdaresi Başkanlığı ile İpekyolu, Karacadağ ve Dicle Kalkınma Ajansları arasında sanayide enerji verimliliğinin iyileştirilmesine yönelik bir ortak mali destek programı kapsamında işbirliği protokolleri imzalanmıştır. Enerji etütleri ve uygulamalar içeren ortak mali destek program çağrısının 2015 yılı sonuna dek üç ayrı kalkınma ajansı bölgesinde ilana çıkması hedeflenmektedir.

2016 Yılında Yürütülecek Faaliyetler; Bölge kalkınma ajansları ile imzalanan işbirliği protokolleri çerçevesinde, sanayi sektöründe enerji verimliliğinin iyileştirilmesine yönelik ortak mali destek programının uygulama aşamaları yürütülecektir.

B. Bölge’de Yenilenebilir Enerji Kullanım Potansiyelinin Arttırılması

1. Bölge’nin Biyokütle Kaynaklarının Tespiti; GAP Bölgesi’nin zengin zirai ve hayvansal atık (biyokütle) potansiyelinin ve söz konusu potansiyelin ısı ve elektrik enerjisi üretiminde kullanımına yönelik olarak;

- ✓ Metodoloji oluşturma ve veri derleme,
- ✓ Biyokütle potansiyelinin haritalandırılması,
- ✓ Coğrafi, teknik ve ekonomik optimizasyon ile pilot tesis lokasyonlarının tespit edilmesi,
- ✓ Yerel koşullar dikkate alınarak atık toplama modellerinin belirlenmesi,
- ✓ Potansiyel pilot tesisler için ön fizibilite analizleri yapılması ve finansman modellerinin geliştirilmesi başlıkları altında bir proje çalışması yürütülmüş ve bir süreç raporu hazırlanmıştır.

İzleyen süreçte, ekonomik anlamda faydalı ve ulaşılabilir teknolojilerin yer alacağı pilot proje uygulamalarının detaylı teknik ve ekonomik analizleri gerçekleştirilecektir. Bu çalışmalar sonrasında, toplam maksimum kurulu gücü 500 KW kapasitede olmak üzere, bir veya birden fazla sayıda pilot tesis kurulması planlanmıştır. Diğer yandan, hayvansal atık miktarının yoğun olduğu Gaziantep'in Oğuzeli ilçesinde de ikinci bir çalışma gerçekleştirilmiş ve söz konusu biyokütle potansiyelinin ısı ve elektrik enerjisi üretiminde kullanılmasına ilişkin teknik ve finansal alternatifleri içeren bir rapor oluşturulmuştur. Diyarbakır'ın Bismil İlçesi'nde bitkisel atıklardan pellet üretimi konusunda bir analiz çalışması yürütülmüştür. Bu kapsamda kurulan S.S. Bismil Bitkisel Pelet Üretim ve Pazarlama Kooperatifi'nin desteklenmesi için, GAP İdaresi Başkanlığı, Diyarbakır Valiliği, Bismil Kaymakamlığı ve Kooperatif arasında bir işbirliği protokolü düzenlenmiştir.

2016 Yılında Yürütülecek Faaliyetler; S.S. Bismil Bitkisel Pelet Üretim ve Pazarlama Kooperatifi'ni desteklemek ve bitkisel atıklardan katı yakıt (pelet) üretimine ilişkin bir pilot proje uygulaması gerçekleştirmek üzere, makine-ekipman temin edilecek ve üretim aşamasına geçilecektir.

2. Güneş Enerjili Mikro Sulama Sistemlerine İlişkin Demonstratif Çalışmalar; Güneş enerjili mikro sulama sistemlerinin Bölge'de pilot ve demonstratif uygulamalarla yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar kapsamında; öncelikle, GAP BKİ, UNDP, Kalkınma Ajansları, Tarımsal Araştırma Enstitüleri ve Üniversite temsilcilerinden oluşan bir yönlendirme komitesi kurulmuştur. Komite tarafından pilot alanların seçilmesine yönelik ölçütler belirlenmiş, aday alanlara yapılan ziyaretlerle mevcut durum analizleri gerçekleştirilmiş ve bir kısa liste oluşturulmuştur. Kısa listeye alınan alanlara ilişkin projelerin maliyet analizleri, teknik şartnameleri ve ihale süreçleri tamamlandıktan sonra, Ağustos 2013 dönemi içinde dört pilot proje sahasında sistem kurulumları gerçekleştirilmiştir. Söz konusu alanlar ve temel teknik özellikleri aşağıda sıralanmıştır:

Tablo: Güneş Enerjili Sulama Pilot Projeleri

Uygulama Sahası	Sistem Türü	Fotovoltaik Panel (Adet)	Kurulu Güç (kW)
Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü, KİLİS	Şebeke Bağlantılı Yüzey Sulama (Kamu)	42	10.08
GAP Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Gündoğuş İstasyonu, ŞANLIURFA	Şebeke Bağlantısız Yüzey Sulama (Kamu)	18	3.60
Pollen Seracılık, Nusaybin, MARDİN	Akü Depolamalı Yüzey Sulama (Özel)	10	2.00
Kepirli Köyü, ŞANLIURFA	Şebeke Bağlantısız Yüzey Sulama (Özel)	18	3.60

İzleyen dönemde, beşinci pilot proje uygulaması olarak bir derin kuyu sulama sistemi kurulacak ve tüm pilot proje sahalarına ölçme ve izleme sistemleri yerleştirilecektir. Güneş ışınımı, elektrik enerjisi üretimi, pompa gücü ve su debisi gibi teknik parametrelerin yaz ve kış koşullarında ölçülmesi ve elde edilecek sayısal veriler çerçevesinde sistem performanslarının izlenmesi çerçevesinde ölçme-izleme sistemi kurulum çalışmaları Eylül 2014 dönemi itibarı ile tamamlanmıştır.

Hâlihazırda, güneş enerjili sulama sistemi pilot uygulama sahalarında uzaktan erişimle veri derleme süreci devam etmektedir. Diğer yandan, Şubat 2015 döneminde 20 sulama

kuyusunda gerçekleştirilen enerji verimliliği ölçüm çalışmaları, daha büyük bir örneklem kümesi üzerinde tekrarlanmaktadır.

2016 Yılında Yürütülecek Faaliyetler; Sayısal ölçüm çalışmaları yürütülen tüm istasyonlardan elde edilen performans verileri ışığında, teknik ve ekonomik analiz raporları hazırlanacaktır. Beşinci bir lokasyonda derin kuyu uygulaması gerçekleştirilecektir.

3. Eko-Turizm ve Karbon-Nötr Oteller ; Bölge’de yer alan ve turizm alanında önem arz eden illerde, eko-turizm kavramının öne çıkarılması hedefi doğrultusunda, karbon ayak izlerinin tespitine ilişkin bir analiz çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede, Şanlıurfa, Gaziantep, Diyarbakır ve Mardin’de 12 adet 4 ve 5 yıldızlı konaklama tesis ziyaret edilmiş ve bu tesislerin enerji verimliliğinden yenilenebilir enerji kaynakları kullanımına dek geniş bir aralıkta yer alan potansiyel kazanımlarına ilişkin bir ön etüt raporu oluşturulmuştur. Elde edilen bulgular ve etkin yönetim desteğine dayalı olarak, üç turistik tesiste detaylı analiz çalışmaları yürütülmüş ve tekno-ekonomik değerlendirme raporları hazırlanmıştır.

C. Bölge'nin Sanayi, Hizmet, İnşaat ve Tarım Sektörlerinde Yenilenebilir Enerji (YE) ve Enerji Verimliliği (EV) ile İlgili Konularda Teknik, Kurumsal ve İstihdam Kapasitesinin Arttırılması

1. Bölge'deki Kurumlarda YE/EV Konularında Kapasite Arttırıcı Faaliyetlerin Düzenlenmesi; Yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği alanlarında kurumsal kapasite geliştirmeye yönelik faaliyetler çerçevesinde, Bölge’de yer alan kurumlarda mevcut ihtiyaçların belirlenmesi doğrultusunda, 16 Ocak 2013 tarihinde Şanlıurfa’da, Belediyeler, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri, Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlükleri, Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlükleri, Kalkınma Ajansları, Üniversiteler ve Meslek Odaları’ndan katılımcıların iştirak ettikleri bir istişare çalışmayı düzenlenmiştir. Çalıştay öncesi ve sırasında derlenen veriler çerçevesinde bir kurumsal kapasite geliştirme eylem planı hazırlanmıştır.

Harran Üniversitesi bünyesinde kurulum çalışmaları devam etmekte olan GAP Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Araştırma ve Geliştirme Merkezi’nin (GAP-YENEV) yapısal ve kurumsal tasarımına yönelik olarak, Danimarka Teknoloji Enstitüsü ile proje geliştirme çalışmaları yürütülmüştür. 13-21 Nisan 2013 tarihleri arasında, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü, Harran Üniversitesi Mühendislik Fakültesi ve UNDP uzman ve yetkililerinin katılımıyla, Danimarka Teknoloji Enstitüsü’ne bir çalışma gezisi düzenlenmiştir. Yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği alanlarında yürütülen çalışmalar, organizasyonel yapı ve kalite güvence sistemine ilişkin olarak düzenlenen seminerlere iştirak edilmiş, laboratuvar ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanıldığı tesislere ziyaretlerde bulunulmuştur. Beş gün süren kapasite geliştirme eğitiminin sonunda tüm katılımcılara sertifikaları verilmiştir.

GAP Bölgesi’nde yer alan kamu kurumlarındaki mimar/mühendislere yönelik olarak, İYEM (İzocam Yalıtım Eğitim Merkezi) işbirliğinde, 03-07 Aralık 2012 tarihlerinde İstanbul’da, 21-23 Mart 2013 tarihlerinde Şanlıurfa’da ve 24-27 Haziran 2013 tarihlerinde Şanlıurfa’da olmak üzere, “Enerji Verimliliği ve TS-825 Isı Yalıtım Kuralları Eğitimi” gerçekleştirilmiştir.

Yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği alanlarında yurtdışı kurumlar ile işbirliğinin geliştirilmesi hedefi doğrultusunda, 09 Kasım 2012 tarihinde, Kopenhag Temiz Enerji Kümesi ile GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Harran Üniversitesi ve Ortadoğu Sanayi ve Ticaret Merkezi (OSTİM) arasında bir işbirliği protokolü imzalanmıştır. Kopenhag Temiz

Enerji Kümesi temsilcileri ile birlikte, 13-15 Kasım 2013 tarihleri aralığında, Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Yapı Çevre ve Tasarım Uygulama ve Araştırma Merkezi (ODTÜ MATPUM) ve Güneş Enerjisi Araştırma ve Eğitim Merkezi (GÜNAM), OSTİM Yenilenebilir Enerji ve Çevre Teknolojileri Kümesi, Harran Üniversitesi GAP YENEV, Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası, Karacadağ Kalkınma Ajansı, Gaziantep Sanayi Odası ve Gaziantep Üniversitesi'ne ziyaretler gerçekleştirilmiştir.

13-15 Mayıs 2013 tarihleri arasında, Alman-Türk Sanayi ve Ticaret Odası tarafından Almanya'nın Baden-Württemberg eyaletinde düzenlenen Biyoenerji ve Rüzgâr Enerjisi Çalışma Gezi'sine iştirak edilerek, YEEV Projesi tanıtılmış, biyokütle alanında araştırma çalışmaları gerçekleştirmekte olan üniversite ve enstitüler ile bu kurumlara ait pilot tesisler ziyaret edilmiş, yenilenebilir enerji alanındaki iş ağı genişletilmiştir.

Karbon-nötr oteller alanında, 18-20 Kasım 2013 tarihleri aralığında, Mardin, Şanlıurfa ve Gaziantep'te bilgilendirme seminerleri düzenlenmiş ve katılımcılara iklim değişikliği, karbon ayak izini azaltma uygulamaları, binalarda enerji tasarrufu ve iklimlendirme sistemlerinde otomasyon kontrolü konularında bilgiler aktarılmıştır.

Yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği alanlarında yürütülmekte olan proje uygulamalarının sürdürülebilirlik hedefi doğrultusunda tüm GAP Bölgesi ölçeğinde tanıtılması ve yaygınlaştırılması, Bölge kurumları tarafından söz konusu alanlarda yürütülen mevcut ve potansiyel proje çalışmalarının entegrasyonu ile kurumsal işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla, iller bazında görev güçleri /takımlarının oluşturulması hedeflenmiştir. Bu amaçla, 10-11 Mart 2014 tarihlerinde Şanlıurfa'da "Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Mevzuatı ve Görev Güçleri Çalıştayı" düzenlenmiştir.

16-17 Eylül 2014 tarihlerinde Gaziantep, 18-19 Eylül 2014 tarihlerinde ise Mardin'de Güneş Enerjisi'nden Elektrik Üretimi Eğitim ve Çalıştayı" düzenlenmiştir.

15-17 Nisan 2015 tarihlerinde Harran Üniversitesi GAP-YENEV Merkezi işbirliğiyle "Güvenli Yeşil Bina Tasarım ve Projelendirme Eğitimi" düzenlenmiştir.

06-08 Mayıs 2015 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenen ICCI 2015 Uluslararası Enerji ve Çevre Konferans ve Fuarı'nda bir stand kurularak, YEEV Projesi ve Harran Üniversitesi GAP-YENEV Merkezi tanıtılmıştır.

27-29 Mayıs 2015 tarihlerinde, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü tarafından İtalya-Roma'da düzenlenen uluslararası güneş enerjili tarımsal sulama çalıştayında, YEEV Projesi kapsamında gerçekleştirilen pilot projeler ve gelecek döneme ilişkin analiz ve planlama çalışmaları tanıtılmıştır.

09-12 Haziran 2015 tarihleri arasında Almanya-Münih'te düzenlenen INTERSOLAR 2015 Uluslararası Güneş Enerjisi Konferans ve Fuarı'nda YEEV Projesi tanıtılmıştır.

Periyodik olarak çıkarılmakta olan GAPGreen Dergisi'nin üçüncü sayısı tamamlanmıştır.

2. Teknik İşgücünün Mesleki Becerilerinin Artırılması için Kapasite Geliştirme Faaliyetleri Gerçekleştirilmesi; Enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji alanlarında teknik iş gücünün mesleki becerilerinin geliştirilmesi ve söz konusu alanlara ilişkin özel eğitim programlarının tasarlanması amacıyla, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü Aktif İşgücü

Hizmetleri Dairesi Başkanlığı ile bir dizi görüşme gerçekleştirilmiş, ortak programlar düzenlenmesine yönelik mutabakat oluşturulmuştur. Bu çerçevede, proje amacını, potansiyel eğitim başlıklarını ve zaman planını içeren bir kavramsal not hazırlanmıştır.

2016 Yılında Yürütülecek Faaliyetler; Güneş enerjisinden elektrik üretimi ve binalarda ısı yalıtımı vb enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji kapsamındaki uygulamalara yönelik mesleki eğitim programları düzenlenecektir.

3. Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Alanlarında İnovasyon ve Kolay Çözümler; Bölge’de yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği alanlarındaki yerel ihtiyaç ve taleplere hızlı, ekonomik ve kolay uygulanabilir çözümler önermek üzere, lise ve meslek yüksek okulu seviyesinde bir yarışma programı düzenlenmesi ve uygulamaya değer bulunan fikirlerin hayata geçirilmek amacıyla desteklenmesi planlanmaktadır.

2016 Yılında Yürütülecek Faaliyetler; Oluşturulan kavramsal not ve takvim çerçevesinde, lise ve meslek yüksek okulu düzeyinde ödüllü bir yarışma programı düzenlenecektir.

D. Yeşil Enerji Endüstri İhtisas Bölgeleri Kurulması

Yeşil Enerji Endüstri İhtisas Bölgeleri Kurulması Projesi; yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği teknolojilerine ilişkin doğrudan ve destekleyici sektörler çerçevesinde Ar-Ge, üretim, test, kurulum, kontrol ve bakım-onarım faaliyetlerinin gerçekleştirildiği, teşvik ve altyapı imkânlarının sağlandığı bir kümelenme yaklaşımını esas almakta olup, yukarıda belirtilen ihtiyaçları karşılamak açısından Bölge için önem arz etmektedir. Bu proje, sektörün Bölge’deki gelişmesine çok boyutlu bir perspektif içinde ivme kazandırmak amacıyla planlanmaktadır. Tarım, tekstil ve turizm gibi Bölge’nin lokomotif sektörlerinin katma değerini arttıracak organik tarım, sürdürülebilir tekstil ve eko turizm gibi teknolojik modeller de projenin perspektifi içerisindedir. Söz konusu projeye ilgili Kalkınma Bakanlığı’ndan 2015 Yılı Yatırım Programı kapsamında ek bütçe tahsis edilmiştir.

2016 Yılında Yürütülecek Faaliyetler; Uzman istihdamı gerçekleştirilecek, fizibilite aşaması tamamlanacak ve kurumsal kapasite geliştirme faaliyetleri düzenlenecektir.

E. GAP Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Merkezi (GAP-YENEV)

GAP-YENEV Merkezi, Harran Üniversitesi tarafından yürütülen, Kalkınma Bakanlığı tarafından ana finansmanı sağlanan, yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği konusunda bir AR-GE merkezidir. GAP İdaresi tarafından da merkezin iş programı maddi olarak desteklenmekte ve uluslararası ağ oluşturma çalışmaları gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda GAP İdaresi desteğiyle Danimarka Teknoloji Enstitüsü ile Harran Üniversitesi arasında teknik işbirliği oluşturulmuş merkezin iş programı tamamlanmıştır. Merkezin mimari tasarım süreci de Üniversite tarafından gerçekleştirilmiştir. GAP-YENEV, bölgesel bir merkez olmanın yanı sıra GAP İdaresi tarafından yürütülen “Yenilenebilir Enerji Kullanımı ve Enerji Verimliliğinin Arttırılması Projesi”nin çıktılarının sürdürülebilirliği açısından büyük önem taşımaktadır. Söz konusu merkezin inşaatına Ocak 2015 itibariyle başlanmıştır.

2016 Yılında Yürütülecek Faaliyetler; İnşaat süreci 2016 yılı başlarında tamamlanacak ve GAP-YENEV Merkezi faaliyetlerine başlayacaktır.

Hedef 2.1. Proje 2.1.3. GAP Bölgesi’nde Kadının Güçlendirilmesinde Yenilikler Projesi II Faz

Gerekeç; Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin giderilmesi, Türkiye açısından ayrı bir öneme sahiptir. Devlet Planlama Teşkilatı ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı tarafından Haziran 2010’da yayımlanan rapora göre Türkiye, ciddi farklılıkları barındırmaya devam eden toplumsal cinsiyet eşitliği konusuna özel bir önem vermek zorundadır (DPT, UNDP, Binyıl Kalkınma Hedefleri, (2010-2029). Türkiye’de son 25 yılda kadınların yaşam standardında önemli düzeltilmeler olsa bile mevcut göstergeler, ortalama yaşam süresi dışında kadınların yaşam standartlarının erkeklere oranla daha kötü olma eğiliminde olduğunu ortaya koymakta ve Türkiye’nin cinsiyetler arası farklılık göstergeleri ortageleirli ülkelerle kıyaslandığında daha olumsuz bir tablo sergilemektedir. Bu olumsuzlukları azaltmak için GAP Bölgesi’nde **Kadının Güçlendirilmesinde YeniliklerProjesi** faaliyete geçirilmiştir.

Amaç; Güneydoğu Anadolu’daki kadınlara ait kuruluşlara gelir yaratmak ve kadınların yaşam standartlarını iyileştirmek için üretim ve pazarlama becerileri geliştirmek.

Hedef;

- ✓ Güneydoğu Anadolu’daki kadınların iş yönetimi ve girişimcilik becerileri ekonomik güçlerini artıracak ve onları toplum içerisinde sosyal açıdan güçlendirmek,
- ✓ Güneydoğu Anadolu’daki kadınların güçlü pazar bağlantılarıyla istihdam ve gelir yaratma imkânları artırmak,
- ✓ Güneydoğu Anadolulu kadınlar iyi bir satın alma gücü paritesi örneği oluşturarak bölgesel ‘Argande’ markası ile üretime katılarak gelirlerini artırmak.

Yapılan Çalışmalar; Proje'nin ilk aşaması, Mart 2008-Mayıs 2012 döneminde uygulanmıştır. İlk aşamada elde edilen sonuçlar ışığında ve yerel düzeyde desteklenen yerel girişimlerin sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla projenin devamına karar verilmiş ve ikinci aşaması Eylül 2012'de uygulamaya konmuştur. İlk aşamada olduğu gibi, projenin finansmanı SIDA, ulusal yürütücülüğü ise GAP İdaresi tarafından üstlenilmekte, UNDP projeye teknik destek sağlamaktadır.

Projenin ikinci aşaması Eylül 2012’de başlamıştır. Projenin temel amacı, kadınların kişisel ve sosyal kapasitelerini ve işletme düzeyindeki yönetim becerilerini geliştirerek dahil oldukları topluluklar içinde güçlenmelerini sağlamak; girişimcilik ve istihdam olanaklarını geliştirerek elde ettikleri geliri arttırmak olarak belirlenmiştir. Proje, yerel düzeyde elde edilecek sonuçlara paralel olarak, politika geliştirme için bilgi yaratmayı ve paylaşmayı da hedeflemektedir.

Uygulama sürecinde, yerel ve ulusal düzeylerde kurulacak işbirliklerine büyük önem verilmektedir. Batman Valiliği, İŞKUR, Mudo ve Markafoni gibi kurum ve kuruluşların yanı sıra, projenin odaklandığı moda tasarım ve tekstil sektörlerinin önde gelen isimleri de projeye bireysel olarak gönüllü destek sağlamaktadırlar.

Proje kapsamında 2013-2014 ve 2015 yıllarında gerçekleştirilen önemli faaliyetler aşağıda yer almaktadır.

1. Yerel İş Geliştirme Desteği ve Argande Markasının Güçlendirilmesi;

2013 Yılında Yapılan Çalışmalar;

- ✓ Yerel iş geliştirme uzmanı Bölge’de kadınların sahibi olduğu yerel işletmelere ziyaretlerde bulunarak aşağıda yer alan 5 işletmeyi belirlemiştir.
  - Besnili Aktif Kadınlar Yardımlaşma ve Dayanışma İşletme Kooperatifi (Adıyaman)
  - Gaziantep Kadın Çevre Kültür ve Kalkınma Kooperatifi (Gaziantep)
  - Mezopotamya Kadın Çevre Kültür İşletme Kooperatifi (Şanlıurfa)
  - Mardin Kadın Çok Amaçlı İşletme Kooperatifi (Mardin)
  - Yeşeren Düşler Eğitim, Güzellik Salonu, Tekstil, Dokumacılık, Gıda, Temizlik San. Tic. Ltd. Şti. (Batman)
- ✓ Yerel İşgeliştirme desteği çerçevesinde 5 işletmeye ve ÇATOM’lara "Müşteri Odaklı Satış ile Pazarlama Teknikleri" konusunda eğitimler verilmiştir.
- ✓ Proje kapsamında haklar ve toplumsal cinsiyet eşitliği konularında verilmesi planlanan eğitimler için ihtiyaç analiz çalışması 20-22 Kasım 2013 tarihinde yapılmış ve analiz sonucu eğitim materyalleri hazırlanmış ve aşağıda yer alan eğitimler gerçekleştirilmiştir.

Tablo: 2013 Yılında Verilen Eğitimler

Tarih	Yer	Katılımcı Profili	Katılımcı Sayısı
11 Aralık 2013	Şanlıurfa Parmaksız ÇATOM	ÇATOM katılımcıları	12
11 Aralık 2013	Şanlıurfa Parmaksız ÇATOM	ÇATOM katılımcıları	19
12 Aralık 2013	Şanlıurfa Ahmet Yesevi ÇATOM	ÇATOM katılımcıları	20
13 Aralık 2013	Şanlıurfa GAP BKİ Bölge Müdürlüğü	ÇATOM sorumluları	24
24 Aralık 2013	Şırnak Şehr-i Nuh Otel	ÇATOM sorumluları	38
TOPLAM			113

- ✓ İşletmelerde üretilen ürünlerin pazarlanmasına aracılık edilmiştir.
- ✓ 2013 yılında Nusaybin ÇATOM katılımcısı kadınların ürettikleri ürünlerin, farklı tasarımcıların ürünlerini satışa sunan Mihera.com’da satışına başlanmıştır.
- ✓ Argande’nin 2014 İlkbahar/Yaz koleksiyonu 11 Ekim 2013 tarihinde Mercedes-Benz Fashion Week Istanbul kapsamında sergilenmiştir. Tasarım koordinatörlüğünü Hatice

Gökçe'nin üstlendiği koleksiyonda Deniz Yeğin, Nihan Peker ve Aslı Filinta'nın Nemrut teması ekseninde tasarladığı ve bölge kadınlarının Batman'da ürettiği parçalar yer almıştır.

- ✓ Mudo ile yürütülen görüşmeler sonucu Argande satış noktaları yeniden düzenlenerek sayıları arttırılmıştır. Ürünler; İstanbul, Ankara, Bursa ve Antalya'da toplam 14 Mudo mağazası ile 6 outlet noktasında satışa sunulmaktadır. Mudo'nun web-sitesi üzerinden Argande ürünlerinin satışı da devam etmektedir.
- ✓ 2013 yılında Argande satışlarından 49.056 TL gelir elde edilmiştir.

2014 Yılında Yapılan Çalışmalar;

- ✓ Kadınların sahibi olduğu 5 işletmeye iş geliştirme desteği sürdürülmüştür. İş geliştirme desteği kapsamında hibe başvuruları, iş planları hazırlanmış ve işletmelere birebir danışmanlık sağlanmıştır.
- ✓ 2014 yılında temel finansman konusunda Mardin ve Diyarbakır da 41 kadına, Adıyaman Besnili Aktif Kadınlar Dayanışma Kooperatifine üye 14 kadına da Devlet Destek ve Teşvikleri Eğitimi verilmiştir.
- ✓ 21-23 Mayıs 2014 tarihlerinde, proje kapsamında desteklenen işletmelerin temsilcileri ile ÇATOM sorumlularından oluşan 10 kişilik ekibin katılımıyla Ankara Nallıhan'a çalışma gezisi düzenlenmiştir. Çalışma gezisi kapsamında, Nallıhan Belediyesi, Nallıhan Turizm Gönüllüleri Derneği, Nal-Etik Kooperatifi önderliğinde ilçede hayata geçirilen yerel kalkınma modeli hakkında bilgi alınmış, işletmeler ziyaret edilmiş, yerel ürünler ve bu ürünlerin pazarlanmasıyla ilgili süreçler gözlenmiştir.
- ✓ Proje kapsamında haklar ve toplumsal cinsiyet eşitliği konularında eğitimlere devam edilmiştir. 2014 yılında verilen eğitimler aşağıda yer almaktadır.

Tablo: 2014 Yılında Verilen Eğitimler (2014)

Tarih	Yer	Katılımcı profili	Katılımcı Sayısı
19 Ocak 2014	Mardin Medresegül ÇATOM	ÇATOM katılımcıları	27
19 Ocak 2014	Mardin Medresegül ÇATOM	ÇATOM katılımcıları	13
20 Ocak 2014	Mardin Meydanbaşı ÇATOM	ÇATOM katılımcıları	37
20 Ocak 2014	Mardin İstasyon ÇATOM	ÇATOM katılımcıları	29
21 Ocak 2014	Mardin İstasyon ÇATOM	ÇATOM katılımcıları	36
21 Ocak 2014	Mardin İstasyon ÇATOM	ÇATOM katılımcıları	20
Toplam			162

- ✓ 2014 yılı içerisinde Argande'nin Mudo mağazaları içerisindeki satış noktaları düzenli olarak izlenmiş ve satışlar daha verimli noktalara kaydırılmıştır. 2014 yıl sonu itibarıyla Argande ürünlerinin 16 Mudo mağazasında ve online olarak mudo.com.tr, markafoni.com ve ennmoda.com adreslerinde satışına devam edilmiştir.
- ✓ Aralık 2014'te Argande markasının hakları Yeşeren Düşler Şirketinden alınarak geçici olarak Mardin Kadın Çok Amaçlı İşletme Kooperatifine devredilmiştir.
- ✓ 2014 yılında Argande kapsamında yapılan satışlardan 191.344 TL gelir elde edilmiştir.

2015 Yılında Yapılan Çalışmalar;

- ✓ Kadınların sahibi olduğu 5 işletmeye iş geliştirme desteği verilmesine devam edilmiştir.
- ✓ Yılın ilk yarısında farklı şehirlere de pozitif katkı sağlayabilmek adına Batman'daki üretim bandı Kilis'e taşınmıştır. Kilis'teki atölye için üretim müdürü istihdam edilmiştir.

- ✓ 28 Şubat 2015 tarihinde İstanbul'da, 35 kişinin katılımıyla Argande'nin yeniden yapılandırılması konusunda Arama Konferansı gerçekleştirilmiştir. Konferans sonrasında; Arama ekibi tarafından konferans çıktılarının yer aldığı rapor hazırlanmıştır.
- ✓ 11-15 Ağustos tarihlerinde Irak Süleymaniye'de gerçekleşen Bölgesel Sosyal Girişimcilik konferansında başta Projenin ikinci aşaması olmak üzere, Argande deneyimleri katılımcılarla paylaşılmış ve büyük ilgi görmüştür.
- ✓ 2015/2016 Sonbahar/Kış katalog çekimi profesyonel çekim ekibi gönüllülerince 20-21 Ağustos tarihlerinde Kapadokya'da gerçekleştirilmiştir.
- ✓ Argande kapsamında yapılan satışlardan 2015 yılı içinde 176.746 TL gelir elde edilmiştir.

2. Tasarım ve Hediyeelik Eşya Atölye Çalışmaları; Proje kapsamında 2013-2014-2015 yıllarında ÇATOM'ların içinde kurulan Argande Tasarım ve Hediyeelik Eşya Atölye çalışmalarına yıl boyu hammadde desteği ve teknik destek verilmiştir. 2015 yılı içinde Bölgenin hassas durumu göz önünde bulundurularak atölye çalışmalarına ara verilmiştir. 2013-2014 yılında Kurulan atölye çalışmaları aşağıda yer almaktadır.

Tablo: Tasarım ve Hediyeelik Eşya Atölye Çalışmaları (2013-2014)

Tarih	Yer	Katılımcı profili	Katılımcı Sayısı
2013 Yılı			
25-26 Şubat 2013	Şanlıurfa Viranşehir ÇATOM Şanlıurfa Ceylanpınar ÇATOM Şanlıurfa Siverek ÇATOM	ÇATOM eğitmen ve katılımcıları	39
28 Şubat-1 Mart 2013	Batman 19 Mayıs ÇATOM	ÇATOM eğitmen ve katılımcıları	35
3-5 Temmuz 2013	Diyarbakır Huzurevi ÇATOM	ÇATOM eğitmen ve katılımcıları	19
26-29 Ağustos	Mardin Nusaybin ÇATOM	ÇATOM eğitmen ve katılımcıları	18
29 Eylül -2 Ekim 2013	Şanlıurfa Suruç ÇATOM	ÇATOM eğitmen ve katılımcıları	11
28-30 Kasım 2013	Mardin Nusaybin ÇATOM Mardin Meydanbaşı ÇATOM	ÇATOM eğitmen ve katılımcıları	16
Toplam			138
2014 Yılı			
16-18 Nisan 2014	Şanlıurfa Bağlarbaşı ÇATOM	ÇATOM eğitmen ve katılımcıları	22
12-14 Ağustos 2014	Diyarbakır Huzurevler ÇATOM	ÇATOM eğitmen ve katılımcıları	18
22-23 Ağustos 2014	Şanlıurfa Karaköprü Kadın Kültür Merkezi	ÇATOM eğitmen ve katılımcıları	13
20-22 Kasım 2014	Şanlıurfa Bozova ÇATOM	ÇATOM eğitmen ve katılımcıları	23
3-5 Aralık 2014	Diyarbakır Ziya Gökalp ÇATOM	ÇATOM eğitmen ve katılımcıları	22
Toplam			98

3. Pazarlama Faaliyetleri; Kadınların ürettikleri ürünlerin pazarlanmasına yönelik olarak da çalışmalar sürdürülmektedir. Bu kapsamda 2013-2014-2015 yılında kadınların ürettiği ürünlerin pazarlanmasına yardımcı olunmuştur.

2015 yılında atölye çalışmaları sonucu ortaya çıkan birkaç ürün gamının yurtdışına pazarlanması için İstanbul'da "Karum Danışmanlık" ile görüşme yapılmıştır. Daha önce Markafoni gibi kurumsal firmalar için tasarlanan ürün numuneleri paylaşılmıştır. Numunelerin bazıları çok beğenilerek ve bunların Amerika ve İngiltere pazarına yönelik farklı versiyonlarının numune çalışması istenmiştir. Bu pazarlara yönelik numune üretimi Ağustos ayı içerisinde gerçekleştirilmiştir.

4. Çocuk Bakım Hizmetlerinin Yaygınlaştırılması; Kadınların üretime katılımının sağlanabilmesi için öncelikli olarak çocuklarını bırakabilecekleri bir ortamın oluşturulması gerekmektedir. Bu bağlamda kadınların ekonomik hayata katılımını artırmak için çocuk bakım hizmetlerini sağlamaya yönelik olarak 2013 yılında çalışma başlatılmıştır.

Bölge'de çocuk bakım hizmetlerinin yaygınlaştırılmasını amaçlayan çalışma kapsamında, Türkiye'de çocuk bakım hizmetlerinin kavramsal, yasal, kurumsal ve politik çerçevesini çizen "ideal kreş modeli" konusunda bir rapor hazırlanmıştır. Söz konusu rapor doğrultusunda tekstil sektöründe çalışan kadınların çocuklarına hizmet verecek bir kreş açılması planlanmış ve Şanlıurfa Organize Sanayi Bölgesinde Kreş açılması için girişimlerde bulunulmuştur. Arsa tahsisinde yaşanan sorunlar nedeniyle bahse konu Kreş açılmamış ve daha sonra Kreş için pilot uygulama alanı olarak Kilis İslambey ÇATOM seçilmiştir. Kreş açılmasına ilişkin çalışmalar başlatılmış olup, Kreşin, 2015 yılı sonuna doğru faaliyete geçirilmesi planlanmaktadır.

5. Kadının sosyal yaşama katılma ve kapasitesinin güçlendirilmesi kapsamında da; erkeklerin bilgi ve farkındalıklarının artması ve aynı zamanda düşünce, bilgi ve duygu ve tutumları hakkında bilgi derlemeye yönelik seminerler gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede 2015 yılında Şanlıurfa'nın Suruç, Bozova ve Mardin'in Ömerli ilçelerinde ilk uygulamalar yapılmıştır. Kadın seminerlerine üç ilçeden toplam 112 kadın ve erkek seminerlerine/ Kahve Sohbetlerine 50 erkek olmak üzere toplam 162 kişi katılmıştır. Bölgede ki toplumsal hassasiyetler göz önünde bulundurularak seminerlere ara verilmiştir. Proje kapsamında 2014 yılında gerçekleştirilen Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eğitimleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo: Verilen Eğitimler (2014)

Tarih	Yer	Katılımcı profili	Katılımcı Sayısı
19 Ocak 2014	Mardin Medresegül ÇATOM	ÇATOM katılımcıları	27
19 Ocak 2014	Mardin Medresegül ÇATOM	ÇATOM katılımcıları	13
20 Ocak 2014	Mardin Meydanbaşı ÇATOM	ÇATOM katılımcıları	37
20 Ocak 2014	Mardin İstasyon ÇATOM	ÇATOM katılımcıları	29
21 Ocak 2014	Mardin İstasyon ÇATOM	ÇATOM katılımcıları	36
21 Ocak 2014	Mardin İstasyon ÇATOM	ÇATOM katılımcıları	20
Toplam			162

2016 Yılında Yapılması Planlanan Çalışmalar;

- ✓ Pilot uygulaması Kilis İslambey ÇATOM içinde açılacak Kreş, Çocuk Oyun Odası tarzında hizmet vermeye başlayacak.

- ✓ GAP İdaresi Başkanlığı, Organize Sanayi Bölgeleri içinde Kreş açılmasına ilişkin çalışmalara devam edecek.
- ✓ Koleksiyon kalıpları hazırlanacak.
- ✓ Tasarımcı hikayeleri hazırlanacak.
- ✓ Mağaza ziyaretleri yapılacak.
- ✓ Satış analiz raporları hazırlanacak.
- ✓ 2016 Yaz bütçe ve range plan hazırlanacak.
- ✓ Geçmiş sezondan yeni sezona devir olan ürünlerin sevki yapılacak.
- ✓ Outlet mağazalara ürün sevkiyatı yapılacak.
- ✓ 2015/16 Sonbahar/Kış Koleksiyon kataloğu basılacak.

Hedef 2.1. – Proje 2.1.4. Birecik Baraj Gölü Nehir Turizmi Projesi

Gerekeç; GAP İdaresi Başkanlığınca yaptırılan “GAP Bölgesi Turizm Master Planı”nın, dört önemli çıktısından birini de Birecik Baraj Gölü Nehir Turizmi Projesi oluşturmuştur. Bu bağlamda, Türkiye’de turizm açısından ilk örnek olacak söz konusu Proje’nin faaliyete geçirilmesi öngörülmektedir. Bu kapsamda, Başkanlığımızca yaptırılmış olan “Birecik Barajı Alt Bölge Gelişme Planı” verileri de baz alınarak; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın “Su Kirliliği Yönetmeliği”, ilgili diğer yasa ve mevzuatlar, mülkiyet durumu, sit alanları, tescilli yapılar, bakı noktaları, gününbirlik tesislerin yerlerinin belirlenmesi, tescilli evlerin pansiyon haline dönüştürülmesi, Kurul Kararları da dikkate alınarak, Ön Araştırma Raporu ve alana yönelik bir planlama çalışması gerçekleştirilecektir.

Amacı; Birecik Baraj Gölü kıyısında yer alan arkeolojik, tarihi, mimari, doğal değerlerin değerlendirilerek, Baraj Gölü’nün ülkenin tek nehir odaklı turizm alanı olmasını sağlamak, Proje alanını bir bütün olarak uzun süreli konaklamaya yönelik olarak turizme açmak ve turizm gelirlerini artırmak Projenin amacını oluşturmaktadır.

Hedef; Proje alanı Gaziantep, Adıyaman, Kilis ve Şanlıurfa (Birecik, Halfeti, Bozova İlçeleri) kapsamaktadır. Söz konusu alanda; Alternatif turizm türleri ile kültür turizmini desteklemek ve turizmi çeşitlendirmek, konaklama sürelerinin sürdürülebilir bir şekilde gelişmesini ve uzun süreli hale gelmesini sağlamak, doğal, tarihi, arkeolojik ve kültürel değerlerin koruma-kullanma dengesi doğrultusunda işlevselleştirilerek turizm odaklı kullanımını sağlamak, GAP Bölgesi ve Fırat nehri çevresinde yer alan kültürel/doğal/turizm potansiyeli yüksek alanların tanıtılmasını sağlamak, turizm odaklı istihdamı ve gelirleri yükseltmek, yerel halkta kültür ve turizm bilincini oluşturmak Projenin hedefini oluşturmaktadır.

Yapılan Çalışmalar; GAP İdaresi Başkanlığınca yaptırılan GAP Bölgesi Turizm Master Planı ile İpekyolu Kalkınma Ajansı tarafından yaptırılan “Aşağı Fırat Havzası Turizm Gelişim Koridoru ve Eylem Planı (2014-2023)” verileri Başkanlığımızca bütünleştirilmiş olup, bu doğrultuda alanın üst ölçekli bütünsel planlama çalışmalarına başlanması öngörülmüştür. Bu kapsamda ilgili kurum ve kuruluşlarla görüşmeler yapılmış olup, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı’nın revizyon çalışmalarının yapıldığı öğrenilmiştir. Söz konusu revizyon çalışmalarının tamamlanmasından sonra, işbirliği içerisinde planlama çalışmalarına başlanması uygun görülmüştür. Bu nedenle, 2015 yılı içerisinde yapılması öngörülen turizm odaklı bütünsel planlama çalışmalarına başlanamamıştır.

2016 Yılında Yapılacak Faaliyetler; Çevre ve Şehircilik Bakanlığının çalışmasının tamamlanması ile birlikte, Alanın üst ölçekli bütünsel planlama çalışmasına başlanması öngörülmektedir.

Hedef 2.1. Proje 2.1.5. Birecik Baraj Gölü Aşağı Çardak Rekreasyon Alanının Oluşturulması”

Gereke; GAP İdaresi Başkanlığınca yaptırılan “GAP Bölgesi Turizm Master Planı”nın, Bölge turizmini harekete geçirecek, yeni/alternatif turizm türleri oluşturacak, gerek istihdam gerekse turizm gelir artışını sağlayacak dört önemli çıktısı (Birecik Baraj Gölü Projesi, Turabdin Kültür Haftası, Tanıtım ve Markalaşma ile rekreasyon alanlarının oluşturulması) olmuştur. Bu bağlamda, Şanlıurfa ve Gaziantep İli'nin mesire yerlerine duyulan ihtiyacının giderilmesi, Birecik Baraj Gölü Nehir Turizmi Projesi'nin oluşturulacak rekreasyon alanlarıyla desteklenmesi ve yerel rekreasyonun, parasal değerinin muhtemel kültür turizminin yarattığı parasal değerden daha yüksek olduğu göz önüne alınarak, iki İl için parasal değer artışının sağlanmasına yönelik örnek ve pilot bir Proje olarak “Aşağı Çardak Rekreasyon Alanı”nın öncelikle çevre düzenleme ve peyzaj mimari projesinin daha sonra da uygulama çalışmalarının başlatılması öngörülmektedir.

Amaç; Birecik Baraj gölü ve çevresini bir bütün olarak ele alarak turizm amaçlı değerlendirmek, Birecik Baraj Gölü çevresinde yer alan yerleşimlerin düzenli ve sağlıklı gelişmesi ve kentleşme olgusunun yaygınlaştırılması için sosyal, ekonomik ve mekânsal alanlarda topyekûn bir iyileştirme çalışmasının yapılmasını sağlamak projenin genel amacını oluşturmaktadır. Bu kapsamda,

- ✓ Rekreasyon alanlarının sayısı ve kalitesini artırmak,
- ✓ Rekreasyon-turizm ve rekreasyon-doğa koruma kullanma ilişkisini kurmak,
- ✓ Alanı kullanacak kişilere yönelik doyurucu, kendini geliştirici, ruhsal ve bedensel yenilenme gereksinimi giderecek sosyal, kültürel ve fizyolojik aktiviteler oluşturmak,
- ✓ Yerel halkın serbest zamanlarını bireysel ve gruplar halinde verimli bir şekilde kullanmaları ve kendilerini çok yönlü geliştirmelerini sağlamak,
- ✓ Kentsel altyapının geliştirilmesi ve iyileştirilmesini sağlamak,
- ✓ Turizm altyapısı ve turizm gelirlerini geliştirmek,
- ✓ Yaşam kalitesini yükseltmek,
- ✓ Gelir getirici faaliyetleri geliştirmek,
- ✓ Ekonomiye katkı sağlamak ve
- ✓ İstihdamı artırmak

amaçlanmaktadır.

Hedef; Gaziantep ve Şanlıurfa İllerinin ortaklaşa kullanabilecekleri rekreasyon alanı oluşturmak, bu kapsamda alanın amacına uygun uygulama projesi ile harita, imar, çevre düzenleme ve peyzaj projelerini yaptırmak ve uygulama çalışmalarının başlatılmasını sağlamak Proje'nin hedefini oluşturmaktadır.

Yapılan Çalışmalar; Başkanlığımız ile İller Bankası arasında imzalanan Teknik İşbirliği Protokolü kapsamında çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda, Başkanlığımız tarafından aktarılan ödenek ile İller Bankası; Gaziantep ve Şanlıurfa illerinin ortaklaşa kullanabilecekleri rekreasyon alanının oluşturulmasına yönelik, haritası olmayan yerlerin haritasını çıkarmak için 2013 yılında ihaleye çıkmış ve harita çalışmaları tamamlanmıştır.

2016 Yılında Yapılacak Faaliyetler; Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Çevre Düzeni Planı revizyon çalışmasının tamamlanmasından sonra planlama çalışmalarına devam edilecektir.

HEDEF 2.2. 2015 yılında Bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılarak dengeli bir kalkınma sağlamak amacıyla doğal, ekonomik ve beşeri kaynakların geliştirilmesine yönelik projeler etkinleştirilecektir.

Hedef 2.2. Proje 2.2.1. Sulama dışı Alanlarda Halkın Gelir Düzeyinin Artırılması Projesi

Gerekeç; Bölgemizdeki sulu-kuru tarım yapan çiftçiler arasındaki gelir dengesizliği zaman boyutunda artmaktadır.

Amaç; Proje ile sürdürülebilir tarım teknikleri çerçevesinde, sulamadan yararlanamayan kırsal toplulukların mevcut sosyo-ekonomik durumlarının, doğal ve toplumsal çevre ile ilişkilerinin, potansiyellerine uygun gelir getirici yeni faaliyet alanlarının ve bunların geliştirilmesi yollarının belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Hedef; GAP Bölgesi'nin sulamaya açılacak alanlarında önemli bir gelir artışı gerçekleşeceği açıktır. Bu durum sulama dışı kalan alanlarda yaşayanlarla sulamadan yararlananlar arasında birinci grup aleyhine bir gelir düzeyi farklılaşmasının ortaya çıkmasına neden olacaktır. Bu farkı ortadan kaldırmak, kırsal alandaki verimliliği ve istihdam imkanlarını artırarak sürdürülebilir kalkınma hedefine ulaşmak açısından, proje alanındaki tüm toplumsal kesimlerin kalkınma süreciyle bütünleştirilmesi, böylece eşitlikçi bir kalkınmanın gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

Yapılan Çalışmalar; Tarım İl Müdürlükleri ile işbirliği içerisinde Bölge illerinde seçilen örnek çiftçilerle pilot çalışmalar yapılmaktadır. Bu çerçevede örnek bahçe tesisi, yüksek tünel, yabancı ağaç aşılama, arıcılık, su ürünleri, mantar üretimi, sözleşmeli hayvancılık, yem bitkisi üretimi ve kümes hayvancılığı gibi faaliyetler yürütülmektedir.

Proje kapsamında 2009-2011 yılında Adıyaman, Batman, Siirt, Diyarbakır, Şanlıurfa, Mardin'e bağlı merkez ve ilçelerinden gelen projelerin değerlendirme çalışmaları sonucu 52 alt proje uygulamaya konmuştur.

2012 yılında Yapılan Çalışmalar; Proje kapsamında Diyarbakır Merkez Boyunlu köyünde "Silvan Arıcılığı Geliştirme Projesi" ve Şırnak Beytüşşebap Merkez ve köylerinde "Sebzeciliği Geliştirme Projesi" uygulanmaya başlanmıştır.

2013 Yılında Yapılan Çalışmalar;

- ✓ Adıyaman Gerger ilçesinde "Gerger GAP ile Hayat Buluyor" ve Gerger Kendi Ayakları Üzerinde Duruyor" projeleri,
- ✓ Diyarbakır Dicle ilçesinde "Organik Bağcılığın Yaygınlaştırılması ve Geliştirilmesi Projesi",
- ✓ Gaziantep ve Şanlıurfa illerinde "Bağcılıkta Çardak Terbiye Sisteminin Uygulanması ve Yaygınlaştırılması Projesi",
- ✓ Siirt ilinde "Arılı Kovan Projesi",
- ✓ Şırnak Beytüşşebap ilçesinde "Yoksullukla Mücadele ve Arıcılığı Geliştirme" ve "Sebze Üretimini Geliştirme" projelerine başlanmıştır.

2014 Yılında Yapılan Çalışmalar;

- ✓ Adıyaman Gerger ilçesi ve Merkez Kuzey köylerinde “Eğitim Eksenli Tütüne Alternatif Modern Arıcılığın Yaygınlaştırılması Projesi”,
- ✓ Batman Hasankeyf ilçesinde “Üçyol Basınçlı Sulama Sistemi”,
- ✓ Diyarbakır Hazro ilçesinde “Hazro Çilek Üretimini Geliştirme ve Yaygınlaştırma Projesi”,
- ✓ Şırnak Merkez, Uludere, Beytüşşebap ilçesinde “Arıcılığı Geliştirme Projesi”, Uludere ilçesinde “Şenoba ve Hilal Beldelerinde Arıcılığı Geliştirme Projesi” ve İdil ilçesinde Karalar Beldesi İçme Suyu Geliştirme Projesi” çalışmalarına başlanılmıştır.

2015 Yılında Yapılan çalışmalar;

- ✓ Batman İlinde “Çilek Yetiştiriciliği Geliştirme Projesi”,
- ✓ Mardin İlinde “Arıcılığın Geliştirilmesi Projesi”,
- ✓ Siirt İlinde “Modern Gezgin Arıcılık Projesi”,
- ✓ Şanlıurfa Birecik İlçesinde “Kerevit aşılama Projesi” ve
- ✓ Şanlıurfa “Güneş Paneli Projesi” projeleri desteklenmiştir.

2016 Yılında Yapılacak Faaliyetler; Projelerin her aşamasında izleme değerlendirme çalışmaları yapılacaktır.

Hedef 2.1. Proje 2.2.2. Tarım ve Tarım Dışı Faaliyetlerin Çeşitlendirilmesi Projesi

Gerekeç; Bölgemizdeki sulu-kuru tarım yapan çiftçiler arasındaki gelir dengesizliği zaman boyutunda artmaktadır.

Amaç; sürdürülebilir tarım teknikleri çerçevesinde, potansiyellere uygun gelir getirici yeni tarım ve tarım dışı faaliyet alanlarının tespit edilmesi, pilot uygulamaların gerçekleştirilmesi, topraksız ve az topraklı çiftçilerin gelir düzeyinin artırılması, aile iş gücünü kullanarak yan uğraşlarla aile gelirlerine katkı sağlanmasıdır.

Hedef; GAP Bölgesi'nde sulama alanları dışında kalan nüfusun mevcut sosyo-ekonomik durumlarının, doğal ve toplumsal çevre ile ilişkilerinin, potansiyellerinin saptanarak gelir getirici tarım ve tarım dışı yeni faaliyet alanlarının ve bunların geliştirilmesi yollarının belirlenmesi hedeflenmektedir.

Yapılan Çalışmalar; GAP Kırsal Kalkınma Projeleri Destekleme Programı kapsamında ilgili Valiliklerden, Kaymakamlıklardan, Tarım İl ve İlçe Müdürlüklerinden geniş bir yelpazede gelen (koyunculuk, su ürünleri, sulama, arıcılık, spor tesisleri, eko turizm güneş enerjisi, jeotermal su etüdü, vb) pek çok proje desteklenmiştir. 2010-2012 sonuna kadar, Adıyaman'da 10, Batman'da 2, Diyarbakır'da 5, Gaziantep'te 4, Kilis'de 11, Mardin 2, Siirt'te 3, Şanlıurfa'da 7 ve Şırnak'ta 3, proje olmak üzere toplam 47 alt proje devreye girmiştir.

2013 Yılında Yapılan Çalışmalar;

- ✓ Adıyaman Gerger ilçesinde “Uzaklar Yakın Oluyor Projesi”, Samsat ilçesinde “Bakır Kınalı Ellerde Can Bulsun” projeleri,
- ✓ Batman Kozluk ve Beşiri ilçelerinde “Fıstık Bahçesi Tesisi”,
- ✓ Gaziantep Nurdağı ilçesinde “Herkes İçin Ümit Vardır” projesi,

- ✓ Şırnak Uludere ilçesinde “Modern Bağcılık” ve “Sebzeciliği Geliştirme” Beytüşşebap ilçesinde “Bal Üretimini Geliştirme”, Merkez, İdil, Cizre ve Silopi ilçelerinde “Kapama Nektarin ve Erik Yetiştiriciliğini Geliştirme” projeleri desteklenmiştir.

2014 Yılında Yapılan Çalışmalar;

- ✓ Adıyaman Gerger “Gerger Kanyonu” ve Tut ilçesinde “Dut Pekmezi İşleme İmalathanesi” projeleri,
- ✓ Batman Hasankeyf ilçesinde “Hasankeyf Sanal Tur” projesi,
- ✓ Diyarbakır Kulp ilçesinde “Ağaçlı Köyü Basınçlı Sulama Suyu” Çermik, Çüngüş, Hazro, Kocaköy, Lice ve Hani ilçelerinde “Ceviz Yetiştiriciliğini Geliştirme” ve Merkez ve İlçelerde “Arıcılıkta Alternatif Enerji Kullanımının Yaygınlaştırılması” projeleri,
- ✓ Kilis Merkez, Polateli, Musabeyli ve Elbeyli ilçeleri “Organik Zeytin Üretimini Sürdürme Projesi” ve Kilis İli ve İlçelere bağlı köylerde “Mobil Eğitim Aracı” projeleri,
- ✓ Şanlıurfa İlhan, Küçük Güvenli, Yukarı Varlıca ve Serbent Köylerinde “Badem Yetiştiriciliğini Yaygınlaştırma” ve Şanlıurfa Merkez de “Organik Meyve Yetiştiriciliği (GAP EKO-DER)” projeleri,
- ✓ Şırnak Beytüşşebap da “Çözüm Surecinin Yansımalarına Destek”, Şırnak Merkez, Silopi ve Cizre’de “Meyveciliği Geliştirme” ve Merkez İlçe, Beytüşşebap, Uludere, İdil ve Silopi’de “GAP İle Aydınlandık” projeleri desteklenmiştir.

2015 Yılında Yapılan Çalışmalar; “Kırsal Kalkınma Destekleme Programı” (Sulama Dışı Alanlarda Halkın Gelir Düzeyinin Artırılması, Tarım ve Tarım Dışı Faaliyetlerin Çeşitlendirilmesi, Hayvancılığın Altyapısının Geliştirilmesi ve Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Projeleri) çerçevesinde Başkanlığımız tarafından başvuru rehberi hazırlanarak program için çağrıya çıkmıştır. Proje kapsamında ilgili kurumlara resmi yazı gönderilmiş, 115 adet yeni proje 25 Mayıs-5 Haziran tarihleri arasında değerlendirmeye alınmıştır. Bakanlığın onayına sunulan projelerden; Adıyaman 21, Batman 5, Diyarbakır 39, Gaziantep 11, Kilis 8, Mardin 3, Siirt 8, Şanlıurfa 13 ve Şırnak’tan 7 proje gelmiş ve değerlendirilen projeler için saha çalışması yapılmıştır.

Ayrıca, Tarım ve Tarım Dışı Faaliyetlerin Çeşitlendirilmesi Ana Projesi kapsamında Adıyaman İli Kahta İlçesinde “Belediye Mezbahanesi Projesi”, Batman İlinde “Seracılık Projesi”, Diyarbakır İli Kulp İlçesinde “Çilek Yetiştiriciliğini Geliştirme Projesi”, Gaziantep İli Oğuzeli İlçesinde “Toprağımı Çözümlüyorum Projesi”, Siirt İli Eruh İlçesinde “Şal-Şepik Projesi” ve Şanlıurfa İlinde “Arıcılık Projesi” desteklenmiştir.

2016 Yılında Yapılacak Faaliyetler; Projelerin her aşamasında izleme değerlendirme çalışmaları yapılacaktır.

Hedef 2.1. – Proje 2.2.3. Hayvancılık Altyapısının Geliştirilmesi Projesi

Gerekeç; Bölgede hayvancılığın her geçen gün azalması, meraların güvenlik nedeni ile kullanılmaması, sulamaya açılan alanlardaki çiftçilerle sulama dışı alanlarda kalan çiftçiler arasında ekonomik dengesizlikler ve buna bağlı olarak göçün ortaya çıkması.

Hedef; Projenin nihai hedefi gelir düzeyi düşük ve geçimini koyunculukla sağlayan kırsal alan kesiminin, küçükbaş hayvancılığın canlandırılması yoluyla gelirlerinin arttırılmasıdır.

Amaç; Hayvancılık sektörünün canlandırılması, topraksız ve az topraklı çiftçilerin gelir düzeyinin artırılması, katılımcı ve sürdürülebilir hayvancılık modelinin çiftçi koşullarında uygulanması, bölge içi gelişme farklılıklarının azaltılması, bölge ve ülke ekonomisine katkı sağlanması, göçün önlenmesi.

Yapılan Çalışmalar; 1998 yılında başlayan Proje Valilikler ve Tarım İl Müdürlükleri işbirliğinde yürütülmektedir. Sulama dışı alanlardaki topraksız ve az topraklı çiftçilerin gelir düzeyinin yükseltilmesi amacıyla Şırnak (İkizce, Şenoba ve Taşdelen köyleri ve Beytüşşebap İlçesi) ve Mardin'den (Kayadere, Savur İlçesi Bengüsü Köyü, Kocasirt Köyü, Duygulu Köyü, Yüceli) sonra Batman'da da (Tosunpınar Köyü, Beşiri İlçesine bağlı iki köy) Sözleşmeli Hayvancılık Projesi uygulanmaya başlanmıştır.

Dağıtılan hayvanlar aynı bir dönüşüm programı ile geri alınmaktadır. Geri dönüşüm; ilk yıl ödemesiz, ikinci yıl 2 dişi kuzu, üçüncü yıl 1 erkek kuzu ve 2 dişi kuzu, dördüncü ve beşinci yıl 3 dişi kuzu alınarak sağlanmaktadır.

1998-2007 sonuna kadar Şırnak'ta 343 çiftçiye 3.509, Mardin'de 171 çiftçiye 1.881 ve Batman'da 60 çiftçiye 660 olmak üzere toplam 574 çiftçiye 6.050 ivesi koyun dağıtılmıştır.

2000 yılında geri dönüşümler başlamıştır. 2000-2009 sonuna kadar geri dönüşümlerle Şırnak'ta 313 çiftçiye 3.443, Mardin'de 92 çiftçiye 1.014 ve Batman'da 32 çiftçiye 343 olmak üzere toplam 437 çiftçiye 4.800 ivesi koyun dağıtılmıştır.

Sonuç olarak; dağıtım +geri dönüşümle Şırnak'ta Şırnak'ta 656 çiftçiye 6.952, Mardin'de 263 çiftçiye 2.895 ve Batman'da 92 çiftçiye 1.003 olmak üzere toplam 1.011 çiftçiye 10.850 ivesi koyun dağıtılmıştır.

Proje, Mardin Kayadere ve Bengisu köylerinde 2007 geri dönüşümleriyle birlikte tamamlanmış: Şırnak İli İkizce, Şenoba ve Taşdelen köyleri ve Beytüşşebap İlçesinde Valiliğe devredilmiş olup izleme değerlendirme çalışmaları devam etmektedir.

Halen Ekim 2007'de uygulamaya konan Şırnak/Güçlükonak Hayvancılık Projesi devam etmektedir. Proje kapsamında Merkez, Gümüşyazı, Koçtepe, Düğünyardu, Yatağankaya, Damlarca, Damlabaşı köylerinde 330 baş İvesi ırkı koyun 30 aileye (her aileye 10 tane) dağıtılmıştır. Geri dönüşüm programı ile 2009 yılında, 6 aileye küçükbaş hayvan dağıtımı yapılmıştır.

Geri dönüşümler Güçlükonak Tarım İlçe Müdürlüğü tarafından yapılmakta olup, ayrıca veterinerlik hizmeti de verilmektedir.

2010 yılında Yapılan Çalışmalar; GAP Kırsal Kalkınma Projeleri Destekleme Programı kapsamında Batman İli Gercüş Kaymakamlığının sunmuş olduğu Yem Ezme, Yem Kırma, Yem Karma ve Dağıtma Römorku Satın Alım Projesi ve Mardin İli Dargeçit İlçe Tarım Müdürlüğü'nün sunmuş olduğu Koyunculuk (Gürışık Koyunculuk) Projesi'nin hayata geçirilmesi için protokoller imzalanarak çalışmalara başlanmıştır.

2011 Yılında Yapılan Çalışmalar; Daha önce başlatılan ve devam etmekte olan projelerin izleme ve değerlendirme çalışmaları yapılmıştır.

2012 Yılında Yapılan Çalışmalar; İdaremize sunulan projeler değerlendirmiş ve Şanlıurfa ili Merkez ve Halfeti ve Gaziantep ili Nurdağı İlçelerinde “Modern Tarım ve Hayvancılık İçin Büyükbaş Hayvan Barınak Rehabilitasyonu” projeleri ile Diyarbakır ili Bismil, Ergani, Silvan ve Eğil ilçelerinde faal durumdaki kooperatiflerde “Ahırların Rehabilitasyonu” projeleri hayata geçirilmiştir.

2013 Yılında Yapılan Çalışmalar;

- ✓ Kilis Valiliği ve Kilis Belediyesi ile işbirliği protokolü kapsamında il merkezinde “Modern Canlı Hayvan Pazarı Projesi”ne, başlanmıştır.

Söz konusu proje kapsamında, kaçak kesimin önüne geçilmesi, hayvan alım-satım piyasasının kayıtlı ve kontrollü yürütülmesi, kayıt dışı ve her türlü kontrolün (kulak küpesi, sağlık raporu, teknik, mali vb.) takip edilmesi, ilçe ve köylerde hayvancılık yapan çiftçilerin hayvanlarını kolaylıkla satacakları bir alanın olması amaçlanmıştır

2014 Yılında Yapılan Çalışmalar;

- ✓ Şanlıurfa Valiliği ile imzalanan işbirliği protokolü çerçevesinde il merkezinde “Şanlıurfa Süt Sığırcılığını Geliştirme Amaçlı Süt Toplama Merkezleri Kurma Projesi”ne başlanmıştır.

2015 Yılında Yapılan Çalışmalar; “Kırsal Kalkınma Destekleme Programı” (Sulama Dışı Alanlarda Halkın Gelir Düzeyinin Artırılması, Tarım ve Tarım Dışı Faaliyetlerin Çeşitlendirilmesi, Hayvancılığın Altyapısının Geliştirilmesi ve Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Projeleri) çerçevesinde Başkanlığımız tarafından başvuru rehberi hazırlanarak program için çağrıya çıkmıştır. Proje kapsamında ilgili kurumlara resmi yazı gönderilmiş, 115 adet yeni proje 25 Mayıs-5 Haziran tarihleri arasında değerlendirmeye alınmıştır. Bakanlığın onayına sunulan projelerden; Adıyaman 21, Batman 5, Diyarbakır 39, Gaziantep 11, Kilis 8, Mardin 3, Siirt 8, Şanlıurfa 13 ve Şırnak’tan 7 proje gelmiş ve değerlendirilen projeler için saha çalışması yapılmıştır.

Ayrıca, Hayvancılığın Altyapısının Geliştirilmesi Ana Projesi kapsamında, Adıyaman Sincik İlçesinde Modern Arıcılığın Yaygınlaştırılması Projesi, Diyarbakır Hazro İlçesinde Arıcılığı Geliştirme Projesi, Gaziantep Yavuzeli İlçesinde Alo Veterinerim Projesi, Kilis İlinde Arıcılık Projesi, ve Şırnak İli Uludere İlçesinde Tarım 112 projeleri desteklenmiştir.

2016 Yılında Yapılacak Faaliyetler; Projelerin her aşamasında izleme değerlendirme çalışmaları yapılacaktır.

Hedef 2.1. – Proje 2.2.4. Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Projesi

Gerekeç; GAP Bölgesinde orman varlığının Türkiye ortalamasının çok altında olması ve mevcut varlığında bilinçsizce büyük oranda tahrip edilmesi, bölgede erozyonun büyük oranda olması, barajların ekonomik ömrünün azalması, mera alanlarının yok olması, endemik bitkilerin baraj gölleri altında kalarak tahrip olması.

Amaç; GAP Bölgesi'nde orman kaynaklarının korunması, iyileştirilmesi, genişletilmesi, verimli ve sürekli olarak çok yönlü işletilmesi, baraj gölleri altında kalacak endemik bitkilerin toplanarak belirli merkezlerde üretimlerinin yapılması, meraların korunması ve ıslah edilmesi, barajların dolarak ekonomik ömürlerinin kısaltılmaması için baraj çevresinin ağaçlandırılması.

Hedef;

- ✓ GAP Bölgesi genelinde ağaçlandırma yapmak ve erozyonu önlemek,
- ✓ Kaybolmaya yüz tutmuş endemik bitkilerin bir merkezde toplanarak üretiminin yapılması,
- ✓ Mer'a alanlarını ıslah ederek yem bitkisi açığının kapatılması,
- ✓ Toprak, su ve bitki arasında bozulan doğal dengenin yeniden kurulabilmesi için halkın katılımı ile tabandan tavana bir yaklaşımla Atatürk Baraj alanında yer alan bir mikro havzada havza ıslahı yapılması,
- ✓ Erozyona maruz alanların ağaçlandırılarak bir koruma kuşağının oluşturulması,
- ✓ Birecik ve Karkamış Baraj Gölü Alanı içerisindeki endemik türlerin tespit edilmesi,
- ✓ Ana isale kanalı boyunca ağaçlandırma yapılması.

Yapılan Çalışmalar; Proje Orman Bakanlığı, Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı (TEMA) ve GAP İdaresi arasında imzalanan işbirliği protokolünde belirlenen esaslara göre yürütülmektedir.

GAP Bölgesinde orman kaynaklarının korunması ve iyileştirilmesi amacıyla 1998'den bu güne kadar toplam 1.212.023 fidan ile yaklaşık 1.006 ha alan ağaçlandırılmıştır.

2012 Yılında Yapılan Çalışmalar;

- ✓ Şanlıurfa İlinde İdaremiz ve Viranşehir İlçe Gıda Hayvancılık ve Tarım Müdürlüğü işbirliği ile "Viranşehir Sulutepe Göletinin Ağaçlandırılması Projesi" uygulamaya konmuştur. Proje kapsamında 300 da'lık Sulutepe Göletinin piknik alanına dönüştürülmesi planlanmaktadır.
- ✓ Tarım ve Tarım Dışı Faaliyetlerin Çeşitlendirilmesi Projesi kapsamında Samsat Eko Turizm Merkezi Küçük Hasan Mevkii Projesi: Protokolü Samsat Kaymakamlığı ile Başkanlığımız arasında imzalanmıştır. Proje Küçük Hasan Mevkisinin ağaçlandırılmasını, rehabilitesini amaçlamaktadır.

2013 ve 2014 Yıllarında Yapılan Çalışmalar; Başkanlığımız ve Şanlıurfa Valiliği arasında imzalanan işbirliği protokolü çerçevesinde Şanlıurfa Orman Bölge Müdürlüğü'nun sunmuş olduğu;

- ✓ DSİ Sulama Kanallarının Çevresinin Ağaçlandırılması Projesi (2013),
- ✓ Taşlıca Ağaçlandırılma Projesi (2014) tamamlanmıştır.

2015 Yılında Yapılan Çalışmalar; Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Ana Projesi kapsamında;

- ✓ Diyarbakır İli Hazro İlçesinde Ekolojik Dengeyi Koruma,
- ✓ Modern Tarım Teknikleri Uygulama Projesi desteklenmiştir.

2016 Yılında Yapılacak Faaliyetler; Projelerin her aşamasında izleme değerlendirme çalışmaları yapılacaktır.

Hedef 2.1. Proje 2.2.5.: Organik Tarım Küme Geliştirme Projesi

Gerekeç; Organik üretim açısından çok elverişli ekolojik şartlara ve büyük bir üretim potansiyeline sahip olan Güneydoğu Anadolu Bölgesinin üretim potansiyeli düşüktür.

Amaç; Organik tarım alanında Güneydoğu Anadolu Bölgesi illerinde yürütülecek küme geliştirme çalışması ile Bölge'nin tarımsal potansiyellerinin değerlendirilmesi ve organik gıda, içecek ve organik tekstil sektörlerinin daha rekabetçi bir konuma gelmesini sağlamaktır.

Hedef; Organik tarım alanında başta Şanlıurfa olmak üzere GAP illerinde yürütülecek küme geliştirme çalışması ile Bölge'nin tarımsal potansiyellerinin değerlendirilmesi ve organik gıda, organik içecek ve organik tekstil sektörlerinin daha rekabetçi bir konuma gelmesini hedeflemektedir.

Yapılan Çalışmalar; Proje, GAP İdaresi koordinasyonunda, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ile işbirliği içerisinde yürütülmekte olup, proje 2009 yılında fizibilite çalışmaları ile başlamış olup, faaliyetlerine devam etmektedir. Üreticiler, KOBİ'ler, ilgili firma ve sivil toplum kuruluşları, üniversite ve araştırma kurumları ile ilgili kamu kurum ve kuruluşları projenin hedef grubunu oluşturmaktadır.

Proje çerçevesinde hazırlanan **Küme Yol Haritası, Değer Zinciri ve Küme Analizleri** bir yılı aşan saha çalışmaları sonucunda hazırlanmış olup, çalışmada tabandan tavana katılımcı bir yaklaşım izlenmiştir. Rapor, GAP Organik Tarım Kümesi'ni harekete geçirecek stratejik yol haritasını sunmaktadır.

Küme Vizyonu: 2023'te GAP Bölgesi geniş ve verimli sulanabilir tarım alanları ile Türkiye'nin önde gelen organik tekstil ve gıda hammadde tedarikçisi, yenilikçi ve rekabetçi organik üretim cazibe merkezi olacaktır.

Uygulanacak Strateji: Küme aktörleri arasındaki işbirliğini geliştirilerek, **"tekrarlanabilecek "ve/veya" ölçeklendirilebilecek"** başarı hikâyeleri oluşturulacaktır.

Ana Başarı Unsurları:

- Ölçeklendirilebilir ve tekrarlanabilir başarı hikâyeleri,
- Güçlü üretim ve pazarlama altyapısı ve
- Aktörler arası işbirliğinin geliştirilmesi

olarak tespit edilmiştir.

Proje Uygulama Yöntemi: Yol Haritası aşağıda verilen 3 ana bileşen altında 8 faaliyet grubundan oluşmaktadır.

Tablo: Proje Ana Bileşeni ve Faaliyetleri

Bileşen	Faaliyet
1.Ölçeklendirilebilir ve Tekrarlanabilir Başarı Hikâyelerinin Geliştirilmesi	1.1. Pilot uygulama havza ve ürünlerinin belirlenmesi 1.2. Pilot uygulama iş planlarının hazırlanması ve uygulanması 1.3. Tekrarlama ve ölçeklendirme modelinin geliştirilmesi ve uygulanması
2.Üretim ve Pazarlama Yeteneklerinin ve Kabiliyetlerinin Geliştirilmesi	2.1.Organik Tarım Danışmanlık ve Yayım Merkezi (OTADAM) iş modelinin belirlenmesi ve iş planının hazırlanması 2.2. İş planının uygulanması 2.3. GAP Organik Tarım Portalı'nın oluşturulması
3.Aktörlerarası İşbirliğinin Geliştirilmesi	3.1. Küme yönetim yapısının kurulması 3.2.Çalışma gruplarının oluşturularak faaliyetlerinin tasarlanması ve uygulanması

Bileşen 1; Ölçeklendirilebilir ve Tekrarlanabilir Başarı Hikâyelerinin Geliştirilmesi; Bu bileşenin 1.1 ve 1.2 faaliyetleri tamamlanarak uygulamalara başlanılmıştır. 9 asıl ve 5 yedek olmak üzere toplam 14 adet öneriden oluşan kısa liste belirlenmiştir. Dört adet pilot havza ve ürün teklifinin öncelikli olarak projelendirilmesine ve uygulamaya geçilmesine karar verilmiştir. İş planları hazırlanarak uygulamalara başlanan pilot uygulamalar şunlardır:

a) **Diyarbakır Eğil İlçesi, Ilgın Köyünde Organik Üretimde Artan Verim ve Yükselen Değer Projesi;** Diyarbakır-Eğil-Ilgın Köyü'ndeki pilot proje kapsamında, organik mercimek ve nohudun fason olarak işlenmesi ve paketlenmesi için çalışmalar tamamlanmıştır. Fason işleme yapılan tesisin sertifikalandırılması, logo tasarımı ve Eğil Organik Tahıl Üreticiler Birliği olarak birlik adına marka tescili ve barkod alınması sağlanmıştır. Gıda standartlarına uygun olarak hem normal hem de ambalajlı paketlenme malzemeleri temin edilmiştir. Birliğin manuel dolum yapabilmesi için kapama makinası ve etiketler de temin edilerek birliğe teslim edilmiştir. Birlik üzerinden pazarlamanın yapılabilmesini teminen kontrol ve sertifikasyon firması ile görüşülerek daha önce Ilgın Köyü Muhtarlığı adına alınan üretim sertifikası Birlik adına değiştirilerek, pazarlama yapılabilmesi için ayrı bir sertifika alımı da yaptırılmıştır.

Ürün desenin zenginleştirilmesi ve üretim miktarını arttırmak üzere üç adet su kuyusu açılmış, kuyulardan birisinde 8 lt/sn su elde edilmiştir. Ayrıca DSİ ile yapılan görüşmeler üzerine köyde yeni bir kuyu açılması için çalışmalar devam etmektedir. Mevcut kuyu ve açılacak kuyu da dikkate alınarak sulama üzerine alternatif modellerin tasarımı devam etmektedir. Bu kapsamda su depolamak üzere bir havuz yapılması ve suyun buradan birlik üyesi çiftçilerin tarlalarına/bahçelerine ulaştırılması planlanmaktadır.

b) **Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Organik Bitki Besleme ve Organik Girdilerin Kullanımı ile Bitki Koruma ve Biyolojik Mücadele Pilot Projesi;** Projenin koordinasyon kurulu ile proje hazırlama ve kurumsal kapasite çalışma grupları kurularak proje yönetim yapısı oluşturulmuştur. GAP Bölgesi'ndeki ve Adana'daki ilgili tüm kurum ve kuruluşlar ile entegre bir şekilde çalışılmaktadır. Bu proje ile, bu konudaki koordinasyon eksikliğinin giderilmesi ve organik girdi, bitki besleme, bitki koruma ve biyolojik mücadele konularındaki eksikliğin giderilmesi için imkan sağlanması planlanmaktadır. Bu kapsamda GAP Bölgesi'nin ihtiyacı olan eğitimler vermeye başlanmış ve temel konularda projeler hazırlanarak fon bulunması için çalışmalar başlatılmıştır.

c) **Diyarbakır İlinde Organik Pamuk Üretimi Eğitim, Yayım ve Yaygınlaştırma Projesi;** Proje; Diyarbakır'daki pamuk üreticilerine organik pamuk üretiminin ekimden hasada kadar tüm safhalarını uygulamalı olarak göstererek üreticilerin doğru uygulamalar konusunda bilgilendirilmesi ve üreticiler ile ilgili teknik personelin eğitimlerinin sağlanarak organik pamuk tarımının ve doğru uygulamaların bölgede yaygınlaştırılması amacıyla yürütülmüştür. Ayrıca kurumlararası işbirliği ve kurumsal kapasitenin artırılması hedeflenmiştir. Proje çalışmaları, Tarımsal Eğitim ve Yayım Projesi (TEYAP) ile işbirliği içerisinde ve her biri 25 dekar olan iki farklı lokasyonda gerçekleştirilmiştir.

Özellikle Diyarbakır'da bulunan ilgili tüm kurum ve kuruluşların projeye katkısı sağlanmış, kurumlararası işbirliği arttırılmış, teknik personel, çiftçi ve öğrencilere yoğun eğitimler verilmiştir. Düzenlenen 13 eğitimle 618 kişiye ulaşılmıştır.

Bileşen 2; Üretim ve Pazarlama Yeteneklerinin ve Kabiliyetlerinin Geliştirilmesi; Organik Tarım Danışmanlık ve Yayım Merkezi (OTADAM) alternatif OTADAM iş modelleri belirlenmiştir. Yerel paydaşların görüşleri de alınarak belirlenecek iş modeli ve iş planı kısa süre içerisinde uygulanmaya konulacaktır.

GAP OTK Projesi başta olmak üzere, çeşitli projeler ve girişimler ile organik tarım sektörü Bölge'de desteklenmekte ve güzel gelişmeler yaşanmaktadır. Bununla birlikte Bölge'de organik sektörü ulusal ve uluslararası pazarlarda rekabet üstünlüğüne sahip bir konuma henüz ulaşamamıştır. Mevcut kurumsal yapıların (özel firmalar, STK'lar, üretici ve yetiştirici birlikleri vb.) desteklenerek rekabet güçlerini bir üst seviyeye çıkarmak üzere "Organik Tarım Değer Zinciri Pilot Uygulamaları Mali Destek Programı" hazırlanmıştır.

Proje için oluşturulacak **GAP Organik Tarım Portalı'na** (www.gaporganik.org) ilişkin ihtiyaç analizi çalışması, portal modeli, içerikler ve görünüm tasarımı tamamlanmıştır. Portala içeriklerin yüklenmesine başlanılmıştır. GAP OTK Projesi kapsamında yürütülmekte olan faaliyetler, hazırlanmakta olan bilgi föyleri ve başarı hikayelerinin de yüklenmesi ile küme aktörlerinin organik sektördeki gelişmeleri takip etmeleri, küme üyeleri arası ve sektörel işbirliklerinin gelişmesi, özellikle çiftçiler ve teknik personelin bilgiye ulaşımının sağlanması amaçlanmaktadır.

Tablo: Bileşen 2 Kapsamında Gerçekleştirilen Eğitim, Toplantı ve Çalışma Gezileri

Tarih	Faaliyet	Yer	Katılımcı Sayısı
23 Ocak 2014	Organik Tekstil Standartları Eğitimi	Gaziantep	33
9-12 Ocak 2014	Exponatura 14, 5. Doğal, Organik ve Sağlıklı Ürünler Fuarı'na Katılım ve Stand Açılması	İstanbul	3
12-15 Şubat 2014	BIOFACH Uluslararası Organik Tarım Fuarı'na Katılım ve Stand Açılması	Nürnberg/ Almanya	15
10-13 Nisan 2014	5. İzmir Organik Ürünler Fuarı	İzmir	15
7-8 Mayıs 2014	Nar, Badem ve Bağcılık üzerine Bitki Koruma, Besleme ve Biyolojik Mücadele	Şanlıurfa Diyarbakır	27
15-18 Mayıs 2014	8. Diyet ve Doğal Ürünler Fuarı Katılımı	İstanbul	5
13-16 Kasım 2014	Inovasyon 2014 İstanbul Fuarı	İstanbul	6
11 Aralık 2014	Organik Tarım Farkındalık Eğitimi	Şanlıurfa/ Suruç	51
22-23 Aralık 2014	Organik Tarım ve İyi Tarım Uygulamaları	Şanlıurfa	38

Bileşen 3; Aktörlerarası İşbirliğinin Geliştirilmesi; Bu bileşen kapsamında Küme Yönlendirme ve Yürütme Kurulları ile beş çalışma grubu (tekstil, gıda, tanıtım ve pazarlama, kurumsal kapasite geliştirme, OTADAM) kurulmuştur. 2014 yılında gerçekleştirilen, aktörlerarası işbirliğini geliştirme faaliyetleri aşağıda yer alan tabloda sunulmuştur.

Tablo: Bileşen 3 Kapsamında Aktörlerarası İşbirliğinin Geliştirilmesi Faaliyetleri

Tarih	Faaliyet	Yer
5 Şubat 2014 19-20 Şubat 2014	OTADAM iş modeli ve kurulum/işletim süreçlerine yönelik paydaşlarla görüşmeler	Ankara Şanlıurfa Gaziantep
27 Şubat 2014	(GAP EKODER) ve GTHB İl Müdürlüğü ile işbirliğinde Şanlıurfa'da organik nar üretimi yapan ve/veya geçiş döneminde olan çiftçilerle, sorunlar ve muhtemel çözüm önerilerine yönelik bir çalıştay düzenlenmesi	Şanlıurfa
4 Mart 2014	Ulusal Pamuk Zirvesi	İzmir
5 Mart 2014	OTADAM iş modeli ve kurulum/işletim süreçlerine yönelik paydaşlarla görüşmek	İzmir
18 Mart 2014	Organik Pamuk Çalıştayı	Şanlıurfa
5-6 Mayıs 2014	Marmara Birlik ziyaret edilerek işbirliği konularının görüşülmesi	Bursa
Mayıs 2014	Türk Alman İşbirliği Projesi ile İşbirliği Girişimi kapsamında ETO ile işbirliği protokolü imzalanması	Şanlıurfa
12 Haziran 2014	GAP Bölgesi'ndeki Kalkınma Ajansları ile "GAP Organik Değer Zinciri Mali Destek Programı" için görüşme	Şanlıurfa
18-19 Haziran 2014	Çalışma grupları toplantıları	Şanlıurfa
23-27 Haziran 2014	GAP İdaresi ile Wageningen Üniversitesi arasında Mutabakat Zaptı imzalanması	Hollanda
22 Temmuz 2014	GAP Danışma Kurulu Toplantısı	Ankara
13-15 Ekim 2014	18. IFOAM Dünya Organik Kongresi'nde GAP İdaresi Başkanlığı ve GAP Organik projeleri için stand kurulması	İstanbul
30-31 Ekim 2014	Ulusal Aile Çiftçiliği Sempozyumuna katılım ve sunuş	Ankara
24-25-26 Kasım 2014	GAP OTK ve YEEV kapsamında hazırlanmakta olan tanıtım filmi çekimlerinin gerçekleştirilmesi	Şanlıurfa Diyarbakır Kilis Siirt
4 Kasım 2014	Tanıtım ve Pazarlama Çalışma Grubu Toplantısı (Piazza AVM'de stand açılması için)	Şanlıurfa
13-16 Kasım 2014	Inovasyon 2014 İstanbul Fuarı	İstanbul

GAP Organik Tarım Değer Zinciri Pilot Uygulamaları Mali Destek Programı ve OTADAM: GAP OTK Projesi başta olmak üzere, çeşitli projeler ve girişimler ile organik tarım sektörü Bölgede desteklenmekte ve güzel gelişmeler yaşanmaktadır. Bununla birlikte Bölge'de organik sektörü ulusal ve uluslararası pazarlarda rekabet üstünlüğüne sahip bir konuma henüz ulaşmamıştır. Mevcut kurumsal yapıların (Özel firmalar, STK'lar, Üretici ve

Yetiştirici Birlikleri vb.) desteklenerek rekabet güçlerini bir üst seviyeye çıkarmak gerekliliği bulunmaktadır.

Buradan hareketle ve sektörel fırsatları dikkate alarak Bölge Kalkınma Ajansları da; 10. Kalkınma Planı, Organik Tarım Ulusal Eylem Planı (2013-2016), Organik Tarım Stratejik Planı (2012-2016), GAP Eylem Planı (2014-2018) ve GAP Organik Tarım Küme Geliştirme Yol Haritası'nda belirtilen önceliklerle uyumlu olarak, organik sektörünün rekabet edebilirliğinin geliştirilmesine ve kalkınmada bir araç olarak kullanılmasına yönelik çeşitli tedbirleri 2014-2023 Dönemi Bölge Planları'na dâhil etmişlerdir.

Program ile üst ölçekte GAP Bölgesi'ndeki Organik Tarım Değer zincirinin güçlendirilmesine ve ulusal ve uluslararası rekabet edebilirliğinin artırılmasına katkıda bulunulması amaçlanmaktadır. Programın özel amaçları GAP Bölgesi'nde Organik Tarım Değer zincirinin güçlendirilmesi ve Organik Tarım Değer zinciri aktörleri arasında sürdürülebilir nitelikte bölgesel, ulusal ve uluslararası işbirliklerinin geliştirilmesi; Bölgesel Organik Tarım Değer zincirinin rekabet edebilirliğinin ve etkinliğinin artırılması ve organik sektörde faaliyet gösteren ekonomik aktörler (üretici birlikleri, işleyiciler, perakendeciler vb.) arasında sürdürülebilir nitelikte ve pazar odaklı Bölge içi ve/veya bölgelerarası ticari işbirliklerinin geliştirilmesine katkı sunulmasıdır.

GAP Organik Tarım Değer Zinciri Pilot Uygulamaları Mali Destek Programı, GAP İdaresi Başkanlığı koordinasyonunda, İpekyolu Kalkınma Ajansı (TRC1) ve Karacadağ Kalkınma Ajansı (TRC2) ile işbirliği ve eşgüdüm içerisinde uygulanacaktır.

Mali destek programı ile bir yandan ürün bazlı bölgesel değer zinciri özelinde gelişmenin sağlanması hedeflenirken, diğer yandan mali destek programı kapsamında hayata geçirilecek tekrarlanabilir ve ölçeklendirilebilir başarı hikâyeleri ve uygulamalar ile organik sektörünün tarım, gıda, tekstil ve turizm başta olmak üzere çeşitli ekonomik faaliyetlerde Bölge sathında yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır.

Yukarıda belirtilen bölgesel ve sektörel hedeflerle uyumlu olarak GAP Organik Tarım Değer Zinciri Pilot Uygulamaları Mali Destek Programı çok yıllık bir programlama çerçevesinde, İpekyolu Kalkınma Ajansı ve Karacadağ Kalkınma Ajansı tarafından GAP İdaresi ile koordinasyon içerisinde aşağıda belirtilen Bölge illerini kapsayacak şekilde yürütülecektir.

Tablo: GAP Organik Tarım Değer Zinciri Pilot Uygulamaları Mali Destek Programı'nın Kapsadığı İller

Kalkınma Ajansı	Düzye II Bölgesi / İller	Bütçe (TL)
İpekyolu Kalkınma Ajansı	TRC1: Gaziantep, Kilis, Adıyaman	2.250.000
Karacadağ Kalkınma Ajansı	TRC2: Diyarbakır, Şanlıurfa	2.250.000
Toplam		4.500.000

Güneydoğu Anadolu Bölgesi içerisinde yer alan Düzye II Bölgeleri'nde Organik Tarım Değer zincirinin farklı ayaklarının yürütülüyor olması (TRC1: işleme, üretim; TRC2: işleme, üretim) ve her bir bölgenin birbirleriyle bağlantılı ihtiyaçları ve fırsatları barındırıyor olması, mevcut mali destek programının Bölge ölçeğinde bütüncül bir çerçevede tasarlanmasını yerel ekonomik kalkınma ve bölgesel rekabet edebilirlik bağlamında ayrıca anlamlı kılmaktadır.

Değerlendirme süreci sonucunda program kapsamında desteklenmeye hak kazanan proje tekliflerine yönelik proje finansman desteği sağlanacaktır. Yanı sıra, program hedefleri,

sektörel öncelikler ve ihtiyaçlar ile bölgesel potansiyeller çerçevesinde nitelikli proje tekliflerinin geliştirilmesi amacıyla başvuru sürecinde tüm başvuru sahiplerine yönelik GAP Organik Tarım Danışmanlık Merkezi (GAP OTADAM) tarafından ücretsiz teknik yönlendirme ve bilgilendirme hizmetleri sağlanacaktır. Program kapsamında proje finansman desteği almaya hak kazanan projelerin etki ve verimliliğinin artırılması amacıyla, uygulanma sürecinde de, GAP OTADAM tarafından teknik yönlendirme ve bilgilendirme hizmetleri sağlanmaya devam edecektir.

Bununla birlikte, organik tarım üreticilerinin üretim kapasitelerini artırmak ve organik tarım üretimine geçiş yapmak isteyen çiftçilerce GAP İdaresi'ne sunulan projeler değerlendirilmiş olup, Organik Tarım Küme Projesi kapsamında ve 2014 yılı bütçe ödeneği ile desteklenmiştir.

Tablo: Organik Tarım Küme Projesi Kapsamında Desteklenen Projeler (2014)

İl	İlçe	Alt Projeler
Adıyaman	Adıyaman İl ve İlçeleri	Organik Arı Ürünleri Üretiminin Yaygınlaştırılması Projesi
Adıyaman	Gölbaşı, Besni, Tut, Çelikhan, Kâhta, Samsat, Gerger, Sincik İlçeleri	Organik Tarımla Ekonominin İyileştirilmesi Projesi (Badem Bahçeleri)
Adıyaman	Merkeze Bağlı Köyler ve İlçeleri	Adıyaman'da Kapama Organik İncir Bahçelerinin Yaygınlaştırılması Projesi
Siirt	Merkez ve Köyleri	Organik Arılı Kovan Projesi
Şırnak	Merkez ve İlçeler	Organik Aşım kaygısız Başım Projesi

2016 Yılında Yapılacak Faaliyetler;

- ✓ 1.Etap GAP Organik Değer Zinciri Pilot Uygulamalar Mali Destek Programı kapsamında İpekyolu ve Karacadağ Kalkınma Ajansları işbirliğinde desteklenen projelerin (toplam 19 proje) izleme değerlendirmeleri yapılacak.
- ✓ 2.Etap GAP Organik Değer Zinciri Pilot Uygulamalar Mali Destek Programı kapsamında Dicle, İpekyolu ve Karacadağ Kalkınma Ajansları ile işbirliği protokolü imzalanmış olup, proje teklife çağrıya çıkılacak.
- ✓ Organik Tarım Küme Derneği üye sayısı artırılabilecek.
- ✓ Almanya Nürnbergte düzenlene uluslararası Biofach organik ürünler fuarına katılım sağlanacak,
- ✓ Exponatura 16, 8. Doğal, Organik ve Sağlıklı Ürünler Fuarı'na katılım sağlanacak ve stand açılacak.
- ✓ Organik Tarım Küme Proje kapsamında, kurumsal kapasite geliştirme faaliyetleri ve "Organik Tarım Eğitimleri" yapılacak.
- ✓ Organik ürünler fuarı, Ekoloji İzmir 2016 fuarına katılım sağlanacak.

Hedef 2.1. Proje 2.2.6. Tarımsal Araştırma Projesi

Gerekeç; GAP Kapsamında sulamanın kademeli olarak Bölge’de geliştirilmesi ile su girdisinin yanı sıra tarımsal üretime konu olan bitkiler, yetiştirme teknikleri ile hayvancılık ve en önemlisi tarımsal üretimin çehresi tamamen değişecektir. Sulamaya açılacak yaklaşık 1.7 milyon hektar alanda yetiştirilecek ürünlerin hangi tür ve çeşitlerin Bölge’ye adapte olabileceğinin daha önceden bilinmesi ile konudan doğrudan sorumlu kurum ve kuruluşların kısa, orta ve uzun vadeli planlamalarını yapmaları kolaylaşacaktır. Böylece çiftçi eğitimleri, tohumluk, gübre, zirai mücadele ilaçları temini ile yetiştirilecek ürünlerin pazarlanması ve işlenmesine yönelik çalışmalar hızlı ve doğru bir şekilde gerçekleştirilecektir.

Amaç; GAP Bölgesi’nde ekolojik, ekonomik ve pazar koşullarına en uygun üretim sistemlerinin saptanarak bilimsel bulguların rapor haline getirilmesidir.

Hedef; Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde sulama sonucu ortaya çıkacak tarımsal potansiyelin en iyi şekilde değerlendirilmesinin temini için Bölgede yapılması gerekli tarımsal araştırma-inceleme ve geliştirme hizmetlerinin gerçekleştirilmesidir.

Yapılan Çalışmalar; Proje kapsamında Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Dicle Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Adıyaman Üniversitesi, GAP Toprak-Su Kaynakları ve Tarımsal Araştırma Enstitüsü ve ICARDA ile araştırma faaliyetleri yürütülmektedir..

ICARDA ile Eylül 1999’da başlatılan ve “Çayır-Mera Islahı ve Yem Bitkilerinin Üretimini Geliştirilerek, Küçükbaş Hayvancılığın Geliştirilmesi Projesi” tamamlanmıştır. “GAP Bölgesi’nde Yemlik Baklagil ve Tahıl Çeşitlerinin Denenmesi Uygun Tohumluk Üretimi Sisteminin Geliştirilmesi Projesi”nin I. aşaması tamamlanmış olup, II. aşaması devam etmektedir.

Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi İle Yapılan Çalışmalar (HÜZF): Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi ile GAP İdaresi arasında imzalanan protokoller çerçevesinde 2008 yılında “GAP Bölgesinde Zeytin Yetiştiriciliğinde ve İşleme Sanayinde Mevcut Durumun Belirlenmesi ve Gelişme Olanakları Üzerinde Bir Araştırma” projeleri devam etmektedir.

Dicle Üniversitesi Ziraat Fakültesi İle Yapılan Çalışmaları: Dicle Üniversitesi Ziraat Fakültesi ile “GAP Bölgesinde Tohumluk Üretim ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi Bitkisel Gen Kaynakları Projesi” yürütülmektedir. Proje kapsamında “Tohumluk Tesisi” kurulmuş olup, sertifikalı tohum üretimi devam etmektedir.

GAP İdaresi Başkanlığı ve Dicle Üniversitesi Rektörlüğü arasında 2013 yılında yapılan işbirliği protokolü ile başlatılan “İmidazolinone Herbisitlere Toleranslı (Clear Field) Buğday Çeşitlerinin Geliştirilmesi Projesi”devam etmektedir.

Adıyaman Üniversitesi Rektörlüğü İle Yapılan Çalışmaları: GAP İdaresi Başkanlığı ve Adıyaman Üniversitesi Rektörlüğü arasında 2009 yılında “Bazı Yerli ve Yabancı Sofralık Üzüm Çeşitlerinin Adıyaman Ekolojik Koşullarına Adaptasyonlarının Araştırılması Projesi” yapılmıştır. Projede 25 adet sofralık üzüm çeşidinin dikiminin yanı sıra sulama sistemi de kurulmuştur. Proje tamamlanmıştır.

Gaziantep Üniversitesi ile Yapılan Çalışmalar: Gaziantep Üniversitesi ile 2012 yılında başlatılan “Fide ve Süs Bitkileri Üretim Serası Kurulum Projesi” hayata geçirilmiştir. Halen izleme ve kontrol çalışmalarına devam edilmektedir.

GAP Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü (GAP TAEM) ile Yapılan Çalışmalar: 2014 yılında GAP İdaresi Başkanlığı ve GAP Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü arasında yapılan işbirliği protokolü kapsamında “Şanlıurfa Bağcılığın Geliştirilmesi” ve “Şanlıurfa İlinde Yetiştiriciliği Yapılan Bazı Yerel Üzüm Çeşitlerinin Çardak Sistemindeki Performanslarının Belirlenmesi” projelerine başlanmış olup, projeler 2015 yılında da devam etmektedir.

2013 Yılında Yapılan Çalışmalar;

- ✓ Harran Üniversitesi Rektörlüğü ile Türkiye'nin güney sınırı boyunca yer alan “Mayınlı Alanların Alt Gelişim Projesi'nin” final raporu hazırlanmıştır.

2014 Yılında Yapılan Çalışmalar;

- ✓ Harran üniversitesi Ziraat Fakültesi ile “Urfa İsot Biberinin Özelliklerinin Belirlenerek Pazar Potansiyelinin Artırılması Projesi”,

2015 Yılında Yapılan Çalışmalar;

- ✓ Harran Üniversitesi Rektörlüğü işbirliği ile 28 Nisan - 01 Mayıs 2015 tarihlerinde, düzenlenen “GAP VII. Tarım Kongresi” masrafları (Kongre Kitabı, Katılım Belgesi, Afiş, Duyuru, Davetiye vb.) desteklendi.
- ✓ Dicle Üniversitesi işbirliği ile 29-30 Nisan 2015 tarihlerinde düzenlenen 11. Ulusal Zootekni Kongresi ‘Kongre Bildirim Kitabı’ masrafları karşılanmıştır.
- ✓ Harran Üniversitesi Rektörlüğü işbirliği ile 8-10 Ekim 2015 tarihlerinde düzenlenen “8. Ulusal Hidroloji Kongresi” faaliyetleri desteklendi.
- ✓ Harran Üniversitesi Rektörlüğü işbirliği ile yürütülecek olan “GAP Bölgesine Uygun Yerel Zeytin Çeşitlerinin Çoğaltma Olanaklarının Geliştirilmesi Projesi” uygulama faaliyetlerine başlandı.

2016 Yılında Yapılacak Faaliyetler;

- ✓ 2015 yılında desteklenen proje faaliyetlerinin izleme değerlendirme çalışmaları yapılacak.
- ✓ Üniversitelerden, Araştırma Enstitülerden ve ilgili Kamu ve Kuruluşlardan gelecek muhtemel projelerin değerlendirmeleri yapılacak.

Hedef 2.1. Proje 2.2.7. GAP Bölgesi Sulama Sistemlerinin İşletme Bakım ve Yönetim Projesi

Gerekeç; Genişleyen sulama alanlarının Devlete getirdiği ek yük, su kayıpları, tuzlanma riski gibi teknik sorunlar ile proje nihai hedefi olan örgütlenme çalışmasının tamamlanamaması.

Amaç; GAP Bölgesi'nde hayata geçirilecek sulama projelerinin işletme-bakım ve yönetimi için uygun modelleri belirlemek ve Bölge'ye uygun olanını seçmek, seçilen modeli uygulamak, model ile ilgili sonuçları izlemek, gerekli düzeltme ve önerilerde bulunarak yaygınlaştırmak, ihtiyaç duyulan teknik ve idari alt yapıyı geliştirmektir.

Hedef; GAP Bölgesinde sulu tarım sektöründe geliri artırmak ve bunun sürekliliğini sağlamaktır.

Yapılan Çalışmalar; Şanlıurfa'da Atatürk Barajı, Ceylan, Cullap ve Tatarhöyük Sulama Birliği alanları, Gaziantep'te Kayacık Barajı Sulama Birlik alanı, Diyarbakır'da Gözegöl Sulama Birlik alanı ile Batman'da Sol Sahil Sulama Birlik alanları pilot alanlar olarak belirlenmiştir. Sulamaya yeni açılmış ve açılacak pilot sahalardaki çiftçileri, sulama birliği personeli ve yönetimini sulu tarıma hazırlamak üzere işletme, bakım, yönetim ve sulu tarım agronomisi gibi faaliyetler yürütülmüştür.

Ayrıca proje çerçevesinde;

- ✓ Sulamaya açılmış alanlarda kurulan demonstrasyonların izleme ve değerlendirmesi,
- ✓ Modern tarım teknik ve teknolojilerinin yaygınlaştırılması amacıyla demonstrasyon alanları oluşturulması,
- ✓ Pilot alanlardaki çiftçilerin teknik deneyim ve becerilerinin paylaşılması amacıyla; ülkenin daha gelişmiş bölgelerine teknik gezi düzenlenmesi,
- ✓ Pilot alanlardaki sulama birliklerinin kurumsal kapasitelerinin güçlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılmaktadır.
- ✓ İBY Projesi kapsamında 2013-2014-2015 yıllarında GAP İdaresi tarafından uygulanan GAP Tarımsal Eğitim Yayım Projesi ve Entegre Kırsal Kalkınma Projeleri başta olmak üzere uygulanmakta olunan projeler ile ilgili izleme değerlendirme çalışmaları yapılmıştır.

2016 Yılında Yapılacak Faaliyetler; İBY Projesi kapsamında, İdaremizce uygulanan “GAP Tarımsal Eğitim Yayım Projesi” ve “Entegre Kırsal Kalkınma Projeleri” başta olmak üzere uygulanmakta olunan projelerin izleme değerlendirme çalışmalarına devam edecektir.

Hedef 2.1. Proje 2.2.8. Sulama Yatırımları Etki Değerlendirmesi Projesi

Gerekeç; GAP Projesinin tamamlanmasıyla ortaya çıkacak yüksek tarım ve sanayi potansiyeli ile bölgede ekonomik hasılanın 4,5 kat artması ve yaklaşık 3,8 milyon kişiye istihdam olanağı sağlanacağı öngörülmesine rağmen, bölgede yaşanan aşırı sulama, öngörülen ürün deseninin gerçekleştirilememesi, etkin pazarlama kanallarının oluşmaması, pompaj sulamaların aşırı maliyetleri vb. problemler nedeniyle tarım sektörü bu beklentileri karşılayamamaktadır.

Amaç;

1. Sulamaların gelişme projeksiyonuna uygun destekleme araçları ve politikalarını geliştirmek,
2. Yatırımcı ve destekleyici kuruluşlar tarafından da kullanılabilir sulamaların kısa (3 yıl), orta (7 yıl) ve uzun (10 yıl) vadeli gelişme projeksiyonunda kullanılacak pazar odaklı metodolojinin geliştirilmesi ve ikisi yeni sulamaya açılacak alan olmak üzere en az 4 pilot sulama alanında projeksiyonun yapılması ve projeksiyonda önde çıkan ürünlerin değer zincirinin belirlenmesi,
3. Sulama performansını belirlemek için izlenme kriterlerinin belirlemek, sulama suyunun fiyatlandırılması ve katılımcı hızlı değerlendirme prosedürlerinin geliştirilmesi,
4. Bölgedeki tarım sistemi (bitkisel ve hayvansal üretim) kamu ve halk sulama alanları özelinde su kaynağı, tesis, arazi kullanımı, ürün deseni, ürün işleme ve pazarlamanın

mevcut ve GAP yatırımları sonrası su kaynağı ve tesislerinin gelecek durumlarının belirlenmek.

5. Ayrıca; yüksek pompaj maliyeti nedeniyle GAP EP'ında tekrar fizibilite etüdü istenen sulamalar için farklı metodolojik yaklaşımla örnek çalışma yapılacaktır.

Hedef; Her bir sulama projesinin üniteleri ve toplu bireysel sulama alanlarının özelinde yönetim bilgi sistemini kurmak; ekolojik, ekonomik, sosyal ve teknik kısıtları dikkate alınarak tarım sisteminin (bitkisel ve hayvansal üretim ile girdi temini, ürün işleme, pazarlama vb) işletme büyüklük gruplarına göre optimizasyonu yapmak ve sonuçlarını gerçekleştirebilecek teknik, ekonomik ve politik araçları geliştirerek karar vericilerine sunmak.

2016 Yılında Yapılacak Faaliyetler;

Proje; bir etüt projesi olup, tahmini başlama zamanı Ekim 2015'tir. Projenin nasıl uygulanması gerektiği konusunda yapılan toplantılar neticesinde, yüklenici üniversite olmasına karar verilmiştir. Projenin içeriği ve hedefleri doğrultusunda Akdeniz, Ankara, Atatürk, Çukurova, Dicle, Ege, Harran, Kahramanmaraş Sütçü İmam ve Namık Kemal Üniversiteleri'nin yapabileceğine kanaat getirilerek, **5 Mayıs 2015 tarih ve 720 sayılı yazıyla** teklif vermeleri için çağırıda bulunuldu. Teklifler, GAP İdaresi Başkanlığı'nın oluşturacağı komisyon tarafından değerlendirilerek, yüklenici üniversite belirlenecektir. Üniversite veya ilgili kurum ile yapılacak teknik ve idari şartname protokole bağlanarak projeye başlanılacaktır.

- ✓ Ekip oluşturma, detaylı iş planı hazırlama ve ön etütler,
- ✓ Sulamaların gelişme projeksiyonuna uygun destekleme araçları ve politikalarını geliştirmek,
- ✓ Yatırımcı ve destekleyici kuruluşlar tarafından da kullanılabilir sulamaların kısa (3 yıl), orta (7 yıl) ve uzun (10 yıl) vadeli gelişme projeksiyonunda kullanılacak pazar odaklı metodolojinin geliştirilmesi ve ikisi yeni sulamaya açılacak alan olmak üzere en az 4 pilot sulama alanında projeksiyonun yapılması ve projeksiyonda önde çıkan ürünlerin değer zincirinin belirlenmesi,
- ✓ Sulama performansını belirlemek için izlenme kriterlerinin belirlemek, sulama suyunun fiyatlandırılması ve katılımcı hızlı değerlendirme prosedürlerinin geliştirilmesi,
- ✓ Bölgedeki tarım sistemi (bitkisel ve hayvansal üretim) kamu ve halk sulama alanları özelinde su kaynağı, tesis, arazi kullanımı, ürün deseni, ürün işleme ve pazarlamanın mevcut ve GAP yatırımları sonrası su kaynağı ve tesislerinin gelecek durumlarının belirlemek.
- ✓ Ayrıca; yüksek pompaj maliyeti nedeniyle GAP EP'ında tekrar fizibilite etüdü istenen sulamalar için farklı metodolojik yaklaşımla örnek çalışma yapılacaktır.

Hedef 2.1. Proje 2.2.9. Entegre Kırsal Kalkınma Projesi

Gerekeç; Toplum tarafından kabul edilebilir ve sürdürülebilir insani gelişmeyi sağlayacak yüksek nitelikli hizmetlere ulaşabilmesi, dağınık yerleşimin yaygın olduğu GAP'ta finansman kaynaklarındaki kısıtlar nedeniyle gecikmektedir. Kaynakların optimum kullanılabilmesi için hizmetlerin birleştirilmesi zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Yukarıdaki gerçeklerden hareketle GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, hedef kitlenin katılımcılığını aradığı ve paydaşlarla güç birliğini sağlayacak **“Entegre Katılımcı Kırsal Kalkınma Projesi”**ni (KKP) yürütecektir. Yerel ortaklarla birlikte GAP İllerinde İllerin de belirlenen pilot alanlarda katılımcı kırsal kalkınma (KKK) projeleri planlanıp, uygulamaya konulacaktır.

Amaç; Bölgede kırsal alanda yaşayan ve işlemeli tarıma uygun arazilerin az olduğu nüfusun sosyo-ekonomik yaşam koşullarının sürdürülebilir ve katılımcılık ilkesi doğrultusunda geliştirilmesi ve iyileştirilmesi projenin amacını oluşturmaktadır.

Hedef; GAP bölgesinde kırsal yoksulların gelirini, yaşam standardını artırmak ve geçimini iyileştirmektir. Bu hedefe;

- Çağdaş yaşamın gereği olan yüksek kaliteli temel eğitim, mesleki eğitim, tarımsal yayım, sağlık vb. hizmetlerin ve hizmet alt yapılarının belirlenen pilot alanlarda yoğunlaştırılarak, hem dağınık kırsal yerleşim birimlerinde yaşayan toplulukların nitelikli hizmetlere ulaşılabilirliğini artırmak, hem de yatırımlarda her türlü kaynak tasarrufu sağlamak,
- Kırsal sanayinin ve diğer gelir getirici aktivitelerin belirlenip geliştirmesi yoluyla kırsal toplulukların gelir düzeyini artırmak,
- Dağınık yerleşim birimlerinde yaşayan kırsal topluluklar arasında işbirliğini ve entegrasyonu artırmak.

Yapılan Çalışmalar; Başkanlığımız Türkiye FAO Temsilciliği Orta Asya Alt Bölge Ofisi (FAO/SEC)'den, GAP 2008-2012 Eylem Planı'nda öngörülen, GAP Bölgesi Entegre Kırsal Kalkınma Programı'nın tasarımına yardım sağlamalarını talep etmiştir. Bu talebe cevaben, FAO/SEC, tasarım ve formülasyon çalışmasını finanse etmek için bir Teknik İşbirliği Programı oluşturmuştur. Başlangıçta belirlenen dört ilde (Batman, Mardin, Siirt ve Şırnak) yeni/süregele tarımsal/kırsal kalkınma faaliyetlerinin sonuçlarının ön değerlendirmesinin yapılması, tarımsal ve tarım dışı faaliyetlerin çeşitlendirilmesi amaçlı olarak ortak hazırlık ziyaretlerinin ardından, GAP BKİ ve FAO Programını formüle etmek için ortak bir misyon (Şubat-Mart-Haziran 2009) düzenlemişlerdir.

Bu programın fizibilite raporunu hazırlamak için GAP BKİ ve FAO uzmanları tarafından saha çalışmaları yapılmış ve bu çalışmalar sonucunda GAP Entegre Kırsal Kalkınma Programı taslak raporu hazırlanarak Kasım 2009 tarihinde DPT'ye sunulmuş, kabul edilmiştir.

Programın uygulamaya geçmesi için öncelikle ana faaliyetlerinden biri olan Alt Bölge Belirleme çalışması yapılmıştır. Bu çalışma; GAP İdaresi uzmanları ve Danışmanlar tarafından birincil ve ikincil veriler kullanılarak, 9 İlde toplantılar ve saha ziyaretleri yapılarak tamamlanmıştır. Çalışma sonucunda aşağıda yer alan Alt Bölgeler belirlenmiş olup “Alt Bölge Belirleme Stratejik Plan” Raporu hazırlanmıştır.

İller	Pilot İlçeler(2011-2012)		Pilot İlçeler (2013-2014)	
Adıyaman	Besni	Kahta	Gölbaşı	
Batman	Sason	Gercüş	Hasankeyf	
Diyarbakır	Eğil	Çermik	Çınar	Dicle
Gaziantep	Yavuzeli	Nurdağı	Oğuzeli	
Kilis	Musabeyli	Elbeyli		
Mardin	Savur	Midyat	Derik	
Siirt	Şirvan	Baykan	Kurtalan	
Şanlıurfa	Siverek	Halfeti	Bozova	Viranşehir
Şırnak	Güçlükonak	İdil	Cizre	

Bu çalışma ile tüm GAP illerinde belirlenen alt bölgelerin kalkınmasına yönelik çok sektörlü proje uygulamaları yapılacaktır. Programının uygulamaya geçmesi için tüm illerin valilikleri ile protokol yapılmasına ve kaymakamlıklar ile birlikte çalışmanın yürütülmesine karar verilmiştir.

Alt bölge kırsal kalkınma planları hazırlanan ve protokolleri yapılan 9 ilin pilot ilçelerinde proje uygulamalarına başlanılmıştır.

2014 Yılında Yapılan Çalışmalar; Yukarıda yer alan 10 (Gölbaşı-Adıyaman, Hasankeyf - Batman, Kurtalan-Siirt Cizre-Şırnak, Bozova, Viranşehir-Şanlıurfa, Oğuzeli-Gaziantep, Derik-Mardin ve Çınar, Dicle-Diyarbakır İlçeleri) yeni “pilot ilçe”nin proje kapsamına alınmasıyla toplam ilçe sayısı 28 olmuştur. Proje kapsamında ilgili valilikler ile GAP İdaresi arasında gerçekleştirilen protokoller kapsamında ödenekler aktarılmış olup izleme çalışmaları devam etmektedir.

2012-2014 Yıllarında Yapılan Çalışmalar; Uygulanan altprojeler ilçeler bazında aşağıda verilmiştir:

ADİYAMAN

Besni

1. Köylerde Taziye Evi (Konuk Evi) Yapılması,
2. Besni Kurutmalık Üzümüne Organik Patentin Alınması Pilot Uygulama Projesi,
3. Besni Biberinde İyi Tarım Uygulamaları Patentinin Alınması Pilot Uygulama Projesi,
4. Demonstrasyon Amaçlı Modern Fıstık Bahçelerinin Tesis Edilmesi Projesi,
5. İyi Tarım Uygulamaları Kapsamında Alternatif Ürün Olarak Çilek Yetiştiriciliğinin Desteklenmesi,
6. Kanalizasyon Sisteminin Kurulması,
7. Organik Kuru Üzüm Kurutma Alanının Yapılması Projesi,
8. Güneş Enerjisi İle Sulama Sistemlerinin Yaygınlaştırılması Projesi,
9. Güneş Enerjisi İle Göçebe Yayla Hayatı İyileşiyor Projesi,
10. Meyveciliği Geliştirme Projesi,
11. Araç Kiralama ve PUB Ofisi Oluşturma Projesi,
12. Köylerde Altyapı Geliştirme Projesi
13. Köylerde Çok Amaçlı Salon Yapılması Projesi

Kâhta

1. İlköğretilere Kalorifer Sistemlerin Kurulması Projesi,
2. Menzil Köyü Köy İyileştirme Projesi,
3. Süt Toplama Merkezi Projeleri,
4. Arıcılığı Geliştirme Projesi,
5. Güneş Enerjisi İle Sulama Sistemlerinin Yaygınlaştırılması Projesi,
6. 10 Köyümüze Semt Sahası Yapılması Projesi,
7. PUB Ofisi ve Araç Kiralama-Yakıt Giderleri,
8. Seracılığın Geliştirilmesi Projesi.

BATMAN

Sason

1. Meyveciliği Geliştirme Projesi,
2. Turizmi Geliştirme Projesi,
3. Mesleki Beceri Kazandırma Projeleri,
4. Sason Çayı Çevre Düzenlemesi Projesi,
5. Sason Alt Bölge Kalkınma Planı Raporu Hazırlanması,
6. Arıcılığı ve Bal Üretimini Geliştirme,
7. Meyve Kasası İmalathanesi Oluşturma Projesi,
8. Kilimli Köyü sulama Kanalı Projesi.

Gercüş

1. Gercüş Kırkat Gölet Alanı,
2. Temel Sağlık Yaygın Eğitimi,
3. Gercüş İlçe Merkezinde bir Pazar Yeri Kurulması Projesi,
4. Gercüş Alt Bölge Kalkınma Planı,
5. Raporu Hazırlanması,
6. Kapama Telli Terbiye Bağ Yetiştiriciliği Projesi,
7. Proje Uygulama Ofisinin Kurulması,
8. Meyveciliği Geliştirme Projesi.

DİYARBAKIR

Çermik

1. Çermik Gençliği Spor ve Sanatla Yaşam Buluyor,
2. Bahçe, Bintaş, Bulundu ve Keklik SST Projeleri,
3. Çermik Alt Bölge Kalkınma Planı Raporu Hazırlanması,
4. Proje Destek Ofisi Oluşturma Projesi,
5. Girişimcilerin/ Yatırımcıların Karaali Termal Bölgesine Teknik Gezisi,
6. Çermik İlçesi Turizm Tanıtım Projesi,
7. Her Köye 1 Su Yalağı (Svat) Projesi,
8. Hayvan Sulama Göleti Onarımı,
9. Örtü Altı Seracılıkla Sebzeçiliğın Geliştirilmesi,
10. Korudağ Köyü Sulama Suyu Tesis Projesi.

Eğil

1. Organik Tarımın Geliştirilmesi ve Yaygınlaştırılması,
2. Turizmin Geliştirilmesi Ve Tanıtımı İncir yetiştiriciliğinin geliştirilmesi,
3. Eğil Alt Bölge Kalkınma Planı Raporu Hazırlanması,
4. Ziyaret Tepesinde Regreasyon Alanları Oluşturulması Projesi,
5. Badem Yetiştiriciliğinin Yaygınlaştırılması.

GAZİANTEP

Nurdağı

1. Naimler Köyü Kanalizasyon,
2. Kuzoluk Köyü Kanalizasyon,
3. Bademli Zorkunlu Mesire Alanı,
4. Sakçagözü Şelalesi ve Çevre Düzenlemesi,
5. Küçük ve Büyükbaş Hayvancılığın Yoğun Olduğu Dağlık Köylerimize Süt Sağım Makinesi ve Süt Soğutma Tankı Alımı,
6. Meyveciliği Geliştirme Projesi,
7. Güneş Enerjisi İle Basınçlı Sulama Sistemlerinin Yaygınlaştırılması Projesi,
8. Çok Amaçlı Prefabrik Sosyal Tesis Yapılması Projesi,
9. Çok Yıllık Yem Bitkilerinin Geliştirilmesi Projesi,
10. KırışkalKoop. Sulama Altyapısının Geliştirilmesi Projesi,
11. Araç kiralama,
12. Bademli Köyü Zorkunlu Mesire Alanının Düzenlenmesi
13. Bademli Köyü Zorkunlu Mesire Alanının Düzenlenmesi Ek Proje

Yavuzeli

1. Rum Kale Otoparkı ve Yüzer İskele,
2. Yavuzeli Konukevi,
3. Kooperatif Kurma Eğitimi,
4. K.Karakuyu Köyü Meyve Bahçesi,
5. Rumkale Karşı Kıyısının İskele ve Restoran Düzenlenmesi Projesi (Devam),
6. Güneş Enerjisi İle Sulama Sistemlerinin Yaygınlaştırılması Projesi,
7. Yüzer Duba Üzerine Yüzer Restoran,
8. Foseptik Tankı Projesi,
9. Engelliler İçin Asansör Yapılması Projesi,
10. 20 Yataklı Konukevi Çevre Düzenlemesi Projesi.

KİLİS

Elbeyli

1. Elbeyli Biber Üretimi Geliştirme Programı,
2. Elbeyli İlçesi Sosyal Ve Kültürel Aktivite Projesi,
3. Tarımsal Meteoroloji İstasyonları Ve Erken Uyarı Sistemi Projesi,
4. Elbeyli Alt Bölge Kalkınma Planı Raporu Hazırlanması,
5. Elbeyli Biber Üretimini Geliştirme Projesi,
6. Sosyal ve Kültürel Aktivite Projesi.

Musabeyli

1. Organik Zeytinyağı Dolum ve Ambalajlama Tesisi Projesi,
2. Siyah Üzüm Kurutma Tesisi Projesi,
3. Musabeyli Alt Bölge Kalkınma Planı Raporu Hazırlanması,
4. Çevre ve Altyapının İyileştirilmesi,
5. Sosyal ve Kültürel Aktivite Projesi.

MARDİN

Midyat

1. Midyat Alt Bölge Kalkınma Planı Raporu Hazırlanması,
2. Midyat Turizm Danışma Merkezi ve Turizm Altyapısının Oluşturulması,
3. Telkari Ustalarının Geliştirilmesi ve Tasarım Geliştirme ve Markalaşma,

4. Köylerde Kanalizasyon Altyapısının Oluşturulması,
5. Köylerde Oyun Parkı Alanlarının Oluşturulması,
6. Köylere Çok Amaçlı Salon Yapılması.

Savur

1. Savur Alt Bölge Kalkınma Planı Raporu Hazırlanması,
2. Kültürel Mirasın Değerlendirilmesi ve Turizm Altyapısının Geliştirilmesi,
3. Kiraz Üretiminin Geliştirilmesi,
4. Arıcılığı Geliştirme Projesi,
5. Pazar Yeri Kurulması,
6. Park Alanlarının Yapılması,
7. Araç Kiralama,
8. Badem Bahçelerinin Tesisi,
9. Ceviz Bahçelerinin Tesisi ve Yetiştiriciliğinin Desteklenmesi,
10. Bağlarda Verimin Arttırılması ve Bağcılığın Geliştirilmesi,
11. Köylerde Çocuk Parkı ve Oyun Alanlarının İyileştirilmesi ve Gençlere Yönelik Spor Sahalarının Oluşturulması,
12. Bir Köyde Örnek Sosyal Yaşam Merkezinin Oluşturulması,
13. Yerel Nüfus ve Turistlere Yönelik Rekreasyon/piknik Alanlarının Düzenlenmesi.

SİİRT

Şirvan

1. Yüksek Terbiye Bağcılık Projesi,
2. Ceviz Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi Projesi,
3. Yarı Bodur Elma Projesi,
4. Kültürel Mirasın Korunması ve İnanç Turizminin Geliştirilmesi Projesi,
5. Köylerde Sosyal Merkezlerin Oluşturulması,
6. Mesire Alanı Oluşturulması,
7. Şirvan Alt Bölge Kalkınma Planı Raporu Hazırlanması.

Baykan

1. Fıstık Aşılama ve Budama Eğitimi,
2. Baykan Gençlik Akademisi,
3. Arıcılığı Geliştirme Projesi,
4. Fıstık geliştirme Projesi,
5. Baykan Alt Bölge Kalkınma Planı Raporu Hazırlanması,
6. Araç Kiralama ve PUB Oluşturulması,
7. Zivzik Narı Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi,
8. Fıstık Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi,
9. Sumak Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi,
10. Arıcılığı Geliştirme Projesi,
11. Seracılığı Geliştirme Projesi.

ŞANLIURFA

Halfeti

1. Turistik Altyapının Yenilenmesi Projesi,
2. Turizm Destinasyonu Halfeti,
3. Kadın Kültür Merkezi,
4. Turizm Alt Yapısının Geliştirilmesi ve Yüzer İskele.

Siverek

1. Siverek Alt Bölge Kalkınma Planı 2. Raporu Hazırlanması,
2. Taşlı Arazilerin Temizlenmesi Projesi,
3. Takoran Vadisi Turizm Projesi,
4. Karacadağ Süt İşleme Tesisi Projesi.

ŞIRNAK

İdil

1. İdil Alt Bölge Kalkınma Planı Raporu Hazırlanması,
2. Dirsekli Göleti Çevresi Peyzaj Düzenlenmesi ve Rekreasyon Alanı Oluşturulması,
3. Antep fıstığı ve Zeytinciliği Geliştirme Projesi,
4. Köy Okullarında Bahçe düzenlenmesi Projesi,
5. Narcılığı geliştirme Projesi,
6. Fıstık bahçeleri geliştirme projesi,
7. Dirsekli göleti regreasyon alanı alt yapısının oluşturulması,
8. Köy Okullarında çocuk oyun Parkları oluşturma Projesi,
9. PUB Oluşturulması ve Araç Kiralaması.

Güçlükonak

1. Güçlükonak Alt Bölge Kalkınma Planı Raporu Hazırlanması,
2. Fıstık Üretimini Geliştirme Projesi,
3. Çok Amaçlı Sosyal Merkez Oluşturulması Projesi,
4. Kapama zeytin ve badem bahçesi projesi,
5. Semt pazarı projesi.

2015 Yılında Yapılan Çalışmalar; 2011-2012-2013 ve 2014 yıllarında desteklenmiş olan projelerin izleme çalışmaları devam etmektedir.

2016 Yılında Yapılacak Faaliyetler; Uygulanmakta olunan projelerin izleme değerlendirme çalışmalarına devam edecektir.

Hedef 2.1. Proje 2.2.10. Girişimcilik ve Yenilik İhtiyaç Analizi Projesi

Gerekeç; Girişimcilik kültürünün eğitimin her kademesinde girişimciliğe yönelik örgün ve yaygın eğitim programları, girişimcilik eğitimlerinin niteliğinin artırılması, girişimci rol modellerinin tanıtılması ve ödüllendirilmesine yönelik uygulamalar yoluyla geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Amaç; Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018)'nda girişimcilik yeteneklerinin ve girişimci sayısının artırılması ihtiyacının devam ettiği, finansman imkânlarının ise arz ve talep yönlü geliştirilmesi gerektiği, Organize Sanayi Bölgesi (OSB) uygulamalarında üretime geçme oranlarının artırılması ve OSB'lerin kapasitelerinin geliştirilerek girişimcilere daha iyi hizmetler verilmesi, Teknoloji Geliştirme Merkezlerinin (TGB) ve araştırma merkezleri ile ilişkilerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Hedef; GAP Bölgesi'nin ulusal ve uluslararası rekabet edebilirliğine katkı sağlamak üzere girişimcilik ve yenilikçilik ekosisteminin farklı boyutlardan analiz edilerek Bölge'nin

kalkınma gündemine nasıl katkı vereceğinin net bir şekilde tespit edilmesi ve bu katkının kurumsallaştırılabilmesine yönelik modellerin ve politikaların geliştirilmesidir.

2016 Yılında Yapılacak Faaliyetler; Proje, Kalkınma Bakanlığı uzmanlarınca değerlendirildikten sonra revize edilmesi istenmiştir. Gerekli değişiklik ve eklemeler yapılarak önümüzdeki dönemde uygulanmasına başlanacaktır.

Hedef 2.1. Proje 2.2.11. Hasankeyf Tarihi ve Arkeolojik Sit Alanı Araştırma, Kazı ve Kurtarma Projesi

Gerekeç; Eski bir tarihi geçmişe sahip olan Hasankeyf, günümüze kadar bir çok uygarlığın kesintisiz iskan ettiği ve bu uygarlıkların geride bıraktıkları sanat eserleriyle önemli bir kültür merkezi konumundadır. GAP kapsamında yapımı öngörülen Ilısu Baraj Gölü altında bir kısmı kalacak olan Hasankeyf, insan eliyle yaratılmış kültür ve sanat değeri, tarihi belge niteliği olan varlıklardan meydana gelen önemli bir kültür merkezi konumunda olup, ayrıca binlerce yılda oluşan doğal kaynaklı özellikleri, mağaralara oyulmuş yerleşim yerleri ile kültür tarihi açısından eşine az rastlanır bir özelliktedir. Bu kapsamda; Hasankeyf sit alanındaki toprak üstünde görülebilen mimari veya küçük buluntu türündeki bütün kültür varlıklarının tespiti, rolöve, topografik, jeolojik ve jeoteknik çalışma, haritalama projelerinin gerçekleştirilmesi, yeraltında kalan ve farklı devirlere ait kültür tabakalarındaki kültür varlıklarının arkeolojik kazılarla yer üstüne çıkarılması, korumaya yönelik çalışmalarının gerçekleştirilmesi, taşınabilir olan kültür varlıklarının taşınması, belgelenmesi ve yayınlanması öngörülmektedir.

Hedef; Ilısu Baraj Göl Aynası altında kalacak olan Hasankeyf tarihi ve arkeolojik sit alanı içerisinde yer alan kültür varlıklarının arkeolojik kazılarla yer üstüne çıkarılması, belgelenmesi, taşınabilecek özellikte olan eserlerin taşınması, yeni yerleşim yerinde arkeolojik müze oluşturulması ve korunması hedeflenmiştir.

Amaç; GAP kapsamında yapılması öngörülen Ilısu Baraj Göl Aynası altında kalacak olan Hasankeyf tarihi ve arkeolojik sit alanının araştırılması, kurtarılması ve gelecek nesillere aktarılmasıdır.

GAP İdaresi'nin ilgili taraflar arasında imzalanan protokol kapsamında ödenek yardımıyla bulunduğu çalışmalar, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın izni ve denetiminde, kazı başkanı tarafından sunulan "kazı programı" çerçevesinde uygulanmaktadır.

Yapılan Çalışmalar;

2012 Yılında Yapılan Çalışmalar; Hasankeyf kazı ve kurtarma çalışmaları; "Çevre Düzenlemesi ve Basit Onarım Çalışmaları", "Kazı Çalışmaları" "Restorasyon ve Konservasyon Çalışmaları" "Laboratuar Çalışmaları" ile "Çizimle Belgeleme Çalışmaları" olmak üzere beş ana başlık altında gerçekleştirilmiştir. Kazı çalışmaları kapsamında yedi alanda sondaj çalışmaları gerçekleştirilmiş olup, İmam Abdullah Türbesinin de restorasyon çalışmalarına devam edilmiştir.

2013 Yılında Yapılan Çalışmalar; Hasankeyf ören yeri sit alanında kültür varlığı niteliği bulunan kamu arazisi kalmadığından, bu alanda kazı çalışmaları yapılamamış olup, araştırma, belgeleme, restorasyon ve konservasyon programı çerçevesinde faaliyetler yürütülmüştür.

2014 Yılında Yapılan Çalışmalar; Hasankeyf Arkeolojik Kazı ve Belgeleme Çalışmaları kapsamında, çevre düzenlemesi ve basit onarım çalışmaları, daha önceki yıllarda kazısına başlanan alanlarda kazı çalışmaları, laboratuvar ve belgeleme çalışmalarına yönelik faaliyetler yürütülmüştür.

2015 Yılında Yapılan Çalışmalar; Kamulaştırma çalışmalarının tamamlanmamış olması nedeniyle, 2015 yılında Hasankeyf ören yerinde kazı ve kurtarma çalışmaları yapılamamıştır. Hasankeyf Arkeolojik Kazı Başkanlığı'nın 04/08/2015 tarih ve HKFK-2015/020 sayılı yazısı ile İlisu Barajı altında kalacak mevcut kazı evi yerine, yeni Hasankeyf'te yapılacak kazı evi projesine yönelik 2015 yılı için 100.000.-TL talep edilmiştir. Kültür ve Turizm Bakanlığının uygun görüş ve onayı ile söz konusu ödenek, Başkanlığımızca kazı evinin projelendirilmesinde kullanılmak üzere Batman İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne aktarılmıştır.

2016 Yılında Yapılacak Faaliyetler; Proje kapsamında kazı ve kurtarma çalışmalarına devam edilecektir.

Hedef 2.1. Proje 2.2.12. Siverek -Hilvan Sulama Alt Bölge Geliştirme Planlama

Gerekeç; 1/25.000 ölçekli alt bölge gelişme planının kapsadığı sulama alanlarındaki kentsel ve kırsal yerleşimlerde sulu tarıma geçişle birlikte yaşanacak sosyo-ekonomik gelişmeye paralel olarak gereksinim duyulacak konut, ticaret, sanayi, turizm ve ulaşım altyapı ihtiyaçlarına yönelik mekansal planlama kararları ile alanın ana kaynak değerlerine yönelik yatırım konularının belirlenmesidir.

Amaç; Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) ile hedeflenen kalkınmaya yönelik çalışmaların hayata geçmeye başlamasıyla, Şanlıurfa İli'ne bağlı Siverek ve Hilvan ilçelerinde, GAP Eylem Planı kapsamında sulamaya açılmış ve açılacak alanlarda sulu tarıma geçişle birlikte yaşanacak sosyal, ekonomik ve mekansal değişim süreçlerinin yönlendirilmesi, alanın ana kaynak değeri olan verimli tarım arazilerinin ve sulama alanlarının korunmasıdır.

Hedef; Siverek-Hilvan Sulama Alanları 1/25.000 ölçekli Alt Bölge Gelişme Planı'nı tamamlamak.

İdaremizce 21.11.2013 tarihinde ihale edilen ve 02.01.2014 tarihinde imzalanan sözleşme gereği 15.01.2014 tarihinde işe başlanmıştır.

Plan;

- ✓ Jeolojik ve Jeoteknik Etüt Raporu Onayı (I. Etap),
- ✓ Mevcut Durum ve Sentez (II. Etap),
- ✓ Projeksiyon, Hedefler ve Taslak Planın Hazırlanması (III. Etap) ile
- ✓ Kesin Plan ve Onay (IV. Etap) olmak üzere 4 etaptan oluşmaktadır.

Yapılan Çalışmalar;

2014 Yılında Yapılan Çalışmalar;

- ✓ Jeolojik ve Jeolojik Etüd Raporu (I. Etap) çalışması 15.05.2014,
- ✓ Mevcut Durum ve Sentez (II. Etap) çalışması ise 12.12.2014 tarihinde tamamlanmıştır.

2015 Yılında Yapılan Çalışmalar;

- ✓ Plan'ın III. 15.12.2014 tarihinde başlamış olup, planın III. etap çalışmaları müellifince tamamlanarak, 15.04.2015 tarihinde İdaremize teslim edilmiştir.
- ✓ 20.05.2015 tarihinde konu ile ilgili kurum ve kuruluşlar, belediyeler, Harran Üniversitesi ve meslek odalarından temsilcilerin katılımıyla gerçekleştirilen bir toplantıyla taslak planın sunumu yapılmıştır.
- ✓ İdaremize teslim edilmiş olan Plan'ın III. etap çıktılarının İdaremiz uzmanlarınca incelenmesi tamamlanmış ve tespit edilen eksikliklerin giderilmesi ile yapılması gereken değişiklik ve düzeltmelerin tamamlanması için tekrar işe başlama verilmiştir.
- ✓ Plan müellifinin Plan'ın III. etap çıktılarını, gerekli düzeltmeleri tamamlayarak İdaremize teslim etmesinden ve İdaremizce uygun görülmesinden sonra IV. etap (Kesin Plan ve Onay) çalışmaları başlatılacaktır.
- ✓ Proje'nin 2015 yılı sonunda tamamlanması hedeflenmektedir.

Hedef 2.1. Proje 2.2.13. Yerel Yönetim Personelinin Kapasitesinin Geliştirilmesi

Gerekçe; Yerel düzeydeki teknik ve beşeri kapasite eksikliği, yerel hizmetlerin kalite ve verimliliğini olumsuz etkilemektedir. Son düzenlemelerle yerel yönetimlerin görev ve sorumluluklarının genişlemesi ve özellikle büyükşehir belediyesi sayısının artması ve görev alanlarının kırsal alanları da içerecek şekilde genişlemesi, başta yeni kurulan büyükşehir belediyelerinde olmak üzere yerel kurumsal kapasitenin geliştirilmesi ihtiyacını artırmaktadır.

Amaç; GAP Bölgesi'nde bulunan Büyükşehir Belediyeleri, Belediyeler ve İl Özel İdare'lerinin kendi belirlediği öncelikler ve ihtiyaçlar çerçevesinde eğitim ihtiyaç analizinin yapılması ve eğitimlerin verilmesini amaçlamaktadır.

Hedef; GAP Bölgesi'nde hizmet veren yerel yönetim personelinin etkin hizmetler sunumunu artırmak, politika geliştirmek ve yönetimlerini düzenlemek için çalışanların kapasitesinin artırılması hedeflenmiştir.

Yapılan Çalışmalar: Proje'nin ilk aşaması olan eğitim ihtiyaç analizi çalışmasının yönteminin belirlenmesi amacıyla Türkiye ile Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü (TODAİE) yetkilileri ve farklı kurumlardan oluşan çalıştay neticesinde çalışma yaklaşımı ile ilgili görüşmeler yapılmıştır.

2016 Yılında Yapılacak Faaliyetler; Bölge'de uygun şartlar oluştuğunda eğitimler verilecektir.

Hedef 2.1. Proje 2.2.14. GAP Bölgesi Kurumsal Sosyal Sorumluluk Uygulamalarının Yaygınlaştırılması Projesi

Gerekçe; Küresel Isınma, Gıda Krizi, Yoksulluk, Eğitim gibi kitlesel sorunların yaşandığı günümüzde şirketler, sivil toplum ve kamunun ortaklığı ile daha çok Kurumsal Sosyal Sorumluluk uygulamalarına ve projelerine ihtiyaç olduğu bilmek ve bu küresel mücadeleye hep beraber ortak olmak en önemli bireysel ve kurumsal sorumluluktur.

Bu kapsamda Kurumsal Sosyal Sorumluluk (KSS) kapsamında şirketlerin faaliyet gösterdikleri ülkelerde, kentlerde ve yörelerde etkileşim oldukları toplumların sorunlarına kamu-özel sektör ve sivil toplum ortaklığı ile kalkınma odaklı çözümler üretmeleri KSS çalışmalarının odağında yer almaktadır.

Değişen dünya, ekonomi ve şirket kültürlerinde artık Kurumsal Sosyal Sorumluluk Kültürü'nün Türkiye'de de önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir.

Bu bağlamda GAP Bölgesinde kurumsal sosyal sorumluluk projelerinin uygulanması ile Bölgenin yoğun rekabet ortamında kurumların rakiplerinden bir adım öne geçecektir.

Amaç; Kurumsal Sosyal Sorumluluk (KSS) uygulaması gerçekleştiren yerel, ulusal ve çok uluslu şirketlerin Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ne yönelik KSS projelerini arttırmaları ve bu konuda sosyal kalkınma uygulamaları gerçekleştiren GAP Bölge Kalkınma İdaresi çalışmalarını ile stratejik bir bilinç oluşmasını sağlayacaktır.

Hedef;

- ✓ Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde bulunan özel sektör kuruluşlarında KSS bilinci oluşturulması;
- ✓ Ulusal ölçekte faaliyet yürüten ulusal ve çok uluslu firmaların Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yapılacak KSS çalışmaları konusunda bilgilenmelerinin sağlanması;
- ✓ Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde uygulanan KSS projelerinin artmasının sağlanması;

Yapılan Çalışmalar: Proje, Kadir Has Üniversitesi ve Türkiye Kurumsal Sosyal Sorumluluk Derneği işbirliği ile yürütülmektedir.

2014 Yılında Yapılan Çalışmalar;

- ✓ Mayıs ayında KSS Durum Analizi Çalıştayı yapılmıştır. Çalıştaya dokuz ilin Valilikleri, Büyükşehir Belediyeleri, Kalkınma Ajansları, Ticaret ve Sanayi Odaları'ndan ilgililer katılmıştır.
- ✓ GAP Bölgesi KSS Durum Analizi Raporu hazırlanmış ve ilgili taraflarla paylaşılmıştır.
- ✓ Dünya Bankası'nın Türkiye tarafından desteklenen Kaçak Elektrik Kullanımı ile ilgili çalışma kapsamında Dicle Elektrik yetkilileri ile sosyal sorumluluk projeleri kapsamında görüşülmüştür.
- ✓ 10 Aralık 2014 tarihinde Kadir Has Üniversitesi'nde yapılan KSS pazaryeri etkinliğine katılım sağlanmıştır. GAP KSS Raporu hakkında sunuş yapılmış ve şirketlerle işbirlikleri için temas kurulmuştur. Pazaryerine GAP Bölgesi'nde iyi uygulamalardan GAP Natura tanıtım standı açılmıştır.

2015 Yılında Yapılan Çalışmalar;

- ✓ Kurumsal Sosyal Sorumluluk projeleri yapmak isteyen şirketler ile yüzyüze görüşmeler yapılmıştır. Mart ayında yapılan bu çalışmada, AVEA, IBM, Boyner, Dicle Elektrik, CarrefourSA, GlaxoSmithKline (GSK) şirketleri ziyaret edilmiştir.
- ✓ AVEA desteğiyle Şanlıurfa'da Barcelona Futbol Kampı yapılması konusunda işbirliğine varılmış ve Eylül ayında yapılması planlanan bu çalışma, Bölgedeki toplumsal hassasiyetler göz önüne alınarak ileri bir tarihe ertelenmiştir.

- ✓ Dicle Elektrik ve GAP İdaresi tarafından yapılan toplantı neticesinde hedef kitlesi kadınlar, çocuklar ve çiftçilerin olacağı, örnek tarım ve enerji uygulamalarının hayata geçirileceği bir proje hazırlanmıştır.
- ✓ Dünya Ticaret Forumu, Türkiye Kurumsal Sosyal Sorumluluk Derneği ve UPS Türkiye tarafından yürütülen “Sağlam KOBİ Projesi'nin” GAP Bölgesi'nde de uygulanması konusunda işbirliğine varılmıştır. Bu çerçevede 03 Haziran tarihinde Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası işbirliğiyle Şanlıurfa'daki KOBİ'lere eğitim verilmiştir.

2016 Yılında Yapılması Planlanan Çalışmalar;

- ✓ Gaziantep'te sosyal içerikli proje önerileri ve bu projeleri finanse etme olasılığı olan özel sektör kuruluşlarını bir araya getirmek amacıyla Sosyal Sorumluluk Pazaryeri etkinliği düzenlenecek.
- ✓ Sosyal sorumluluk projelerine destek vermek isteyen özel sektör kuruluşlarına yönelik, GAP Bölgesi'ne çalışma ziyareti düzenlenecektir.
- ✓ AVEA ilse Barcelona Futbol Kampı ve Dicle Elektrik ile tarım ve enerji projeleri hayata geçirilecek.

Hedef 2.1. Proje 2.2.15. Muhtelif işler (Çok Amaçlı Toplum Merkezleri)

Gerekeç; GAP Bölgesi'ndeki göstergelere bakıldığında, genel olarak sosyal gelişmişlik göstergeleri çok yetersiz olmakla birlikte, kadınlara ilişkin göstergeler daha da geri durumdadır. GAP Bölgesi; yıllık ortalama nüfus artış hızı, doğurganlık hızı ve ortalama hane halkı büyüklüğü itibarıyla Türkiye ortalamasının üzerindedir. GAP Bölgesi, 2007-2009 döneminde yıllık ortalama nüfus artış hızı % 2.4 iken Türkiye ortalaması % 1.4'tür. Bölge, aynı zamanda en büyük doğurganlık hızına (3,47) ve ortalama hane halkı büyüklüğüne (4.8 kişi) sahiptir. 2008 yılı verilerine göre doğurganlık hızı Türkiye ortalamasının (2.16 adet), hane halkı büyüklüğü ise (3,9 kişi)'dur. Okur-yazar oranının oldukça düşük olduğu bölgede, okur-yazar kadın nüfus oranı daha da düşük düzeydedir. Okur yazar kadın nüfus oranı Türkiye için % 81.6, GAP Bölgesi için ise % 68'dir (2008 yılı verileri). Okuma-yazma düzeyinin düşüklüğü, çok çocukluluk ve temel becerilerden yoksun olma, kadınların toplumsal ve ekonomik yaşama katılımını engellemekte, üretkenliğini düşürmekte, gelecek kuşakların sağlıklı bir şekilde yetişmesini önlemektedir. Tüm bunların sonucu olarak kadınlar toplumsal yaşamın eşit bir katılımcısı olamamakta ve istihdam imkanlarından yararlanamamaktadır. Özellikle kırsal alanlarda ekonomik üretim sürecinin içinde olduğu durumlarda bile bunun karşılığını alamamaktadır. Bu durum geleneksel toplumsal değerlerin olduğu kadar, kalkınma yöntem ve pratiklerinin de bir sonucudur. Bu durumda kalkınma çabalarında toplumun yarısı sürece katılabilmekte, diğer yarısı ihmal edilmektedir. Bölge'de son yıllarda yaşanan kırdan kente göç sorunları daha da artırmış bulunmaktadır. Yeni göçen nüfus; kentlerin gecekondu kesimlerinde sağlıksız koşullarda yaşamak zorunda kalmakta, kentte varlığını sürdürmek için gerekli becerilerden yoksun olmasından dolayı iş bulamamakta, işsiz, verimsiz ve üretime katkıda bulunmayan bir konumda bulunmakta, kente uyumda sorunlar yaşamaktadır. Bu sorunlar kadınları daha da olumsuz etkilemekte, kadınlar dört duvar arasına kapanarak toplumsal yaşamdan ve üretimden kopmaktadır. Kalkınmayı bir refah artışı olarak tanımladığımızda, yapılan araştırmalar kadına yapılan yatırımın, erkeklere oranla, çocukların ve hane refahına doğrudan yansıdığını göstermektedir. Dolayısı ile kadınların eğitilmesi, ufuklarının genişletilmesi, gelir imkanlarına kavuşturulması ve toplumsal süreçlerin aktif katılımcısı haline getirilmesi, kalkınma çabalarının etkinliğini

artıracak ve bu süreci hızlandıracaktır. Yine bugüne kadarki deneyimler göstermektedir ki, kadınların eğitim düzeyi yükseldikçe ve istihdama katılımı arttıkça erken evlilikler azalmakta, doğurganlık ve sonuç olarak nüfus artış hızı düşmekte, çocukların eğitime devamlılığı ve başarı oranı yükselmekte ve genel olarak hane refahı iyileşmektedir. ÇATOM'lar toplum temelli, bütüncül, esnek ve katılımcı yaklaşımıyla Bölge'de kadınların içinde bulunduğu olumsuz koşulların ortadan kaldırılması yönünde atılmış önemli bir adım, yenilikçi ve hedef kitle açısından çekim merkezi olan bir model oluşturmaktadır.

Amaç; Kadınların sorunlarının farkına varmalarına, tanımlamalarına ve çözümü için inisiyatif kullanabilmelerine fırsat yaratmak; kadınların kamusal alana daha fazla katılımını ve kamusal hizmetlerden daha fazla yararlanmasını sağlamak; kadın istihdamını ve kadın girişimciliğini artırmak; kadını güçlendirerek fırsat eşitliğinin sağlanmasına katkıda bulunmak, cinsiyet dengeli kalkınma sürecini başlatmak ve bu yolla yerel koşullara uygun, katılımcı toplum kalkınması temelli tekrarlanabilir model veya modeller geliştirmektir.

Hedef; Kadını güçlendirerek fırsat eşitliğinin sağlanmasına katkıda bulunmak, kadınların kamusal alana katılım ve kamusal hizmetlerden yararlanma düzeyini arttırmak ve cinsiyet dengeli kalkınma sürecini başlatmak ve bu yolla yerel koşullara uygun, katılımcı toplum kalkınması temelli tekrarlanabilir model/modeller geliştirmektir.

Bölge'nin 9 ilindeki ÇATOM sayısı 44'e ulaşmıştır. ÇATOM'larda her yıl ortalama 200'e yakın genç kız ve kadın iş bularak çalışmaya başlamaktadır. 8-10 kadın da işyeri açarak kendi işini kurmaktadır. Her yıl 10 binden fazla kişi ÇATOM programlarına katılmakta; 50-60 bin kişi ÇATOM'lar aracılığıyla düzenlenen etkinlik ve hizmetlerden yararlanmaktadır.

Kasım 1995-Eylül 2015 döneminde ÇATOM programları ile toplamda **297.114 kişiye** ulaşılmıştır.

Tablo: ÇATOM'ların İl Bazında Dağılımı (Eylül 2015)

İller	Kuruluş Yeri	Adet
Adıyaman	Fatih Mahallesi, Gerger İlçesi	2
Batman	Petrolkent, Yavuzselim ve Yeşiltepe Mahalleleri	3
Diyarbakır	Huzurevleri, 5 Nisan, Ziya Gökalp ve Fatihpaşa Mahalleleri ile Silvan, Çermik ve Ergani İlçeleri	7
Gaziantep	Şahinbey İlçesi (Merkez) ve Nurdağı İlçesi	2
Kilis	İslambey ve Ekrem Çetin Mahalleleri	2
Mardin	Meydanbaşı, Medrese-Gül, İstasyon mahalleleri; Dargeçit, Kızıltepe, Midyat, Nusaybin, Mazıdağı ve Ömerli İlçeleri	9
Siirt	Merkez, Şirvan ve Kurtalan İlçeleri, Kurtalan-Kayabağlar Beldesi	4
Şanlıurfa	Bağlarbaşı Mahallesi, Parmaksızlar Konutu, Bozova, Siverek, Suruç, Birecik, Hilvan, Ceylanınar ve Viranşehir İlçeleri	9
Şırnak	Merkez, Cizre, Beytüşşebap, İdil, Silopi ve Uludere İlçeleri	6
Toplam		44

ÇATOM PROGRAMLARI

ÇATOM'larda aşağıda belirtilen yedi ana başlık altında programlar uygulanmaktadır:

1.Eğitim Programları: Okuma-yazma, medeni hukuk ve yasal haklar, ev ekonomisi ve beslenme, anne eğitimi, bilgisayar, öğrenci destek programları vb. programlar uygulanmaktadır.

2.Sağlık Programları: Hijyen, çevre temizliği, anne-çocuk sağlığı, genel sağlık vb. eğitim programları; kısmi poliklinik ve gezici sağlık hizmetleri; kırsal alan ve mahalle çalışmaları, sağlık taraması, aşı kampanyaları vb. programlar uygulanmaktadır.

3.Gelir Getirici ve Kadın İstihdamını/Girişimciliğini Destekleyici Programlar: i) Meslek kazandırıcı ve gelir getirici alanlarda bilgi ve beceri geliştirmeye yönelik eğitim programları (el sanatları, trikotaj, biçki-dikiş, nakış, mefruşat, keçe işleme, taş işleme, gümüş işleme, tekstil, yöresel bebek, hediyelik eşya, sabun, kumaş boyama, kuaförlük, güzellik uzmanlığı, hamur işleri vb.); ii) kadın girişimciliğinin desteklemesine yönelik olarak girişimcilik eğitimi, mikro finansman/kredi desteği sağlanmasına aracı olunması, bireysel danışmanlık hizmetleri; iii) pazarlama-satışa yönelik etkinlikler: (sergi, fuar vb.) ÇATOM'da üretilen ürünlerin elektronik ortamda tanıtımı ve pazarlanmasına yönelik bir ürün katalogu hazırlanmakta olup,www.gapcatom.org da sunuma açılacaktır.

4.Okul Öncesi Eğitim Programları: Annelerin ÇATOM faaliyetlerine katılımını arttırmak amacıyla, 04-06 yaş grubu çocuklara yönelik, Çocuk Oyun Odaları oluşturulmuş olup, okul öncesi eğitimcileri tarafından çocuklara yönelik etkinlikler düzenlenmektedir.

5.Çocuk Okuma Odaları: 07-14 yaş grubu çocuklara yönelik olarak ders destek çalışmaları yapılmaktadır.

6.Sosyal Destek Programları: Nüfusa kayıt, resmi nikah, yeşil kart vb. konularda destek sağlanması, temel eğitim, YİBO ve açık öğretime özellikle kız çocuklarının yönlendirilmesi, çoğunluğu kız olmak üzere yoksul öğrencilere eğitim bursu verilmesine aracılık edilmesi, ihtiyacı olanlara aynı/nakdi sosyal yardım sağlanması, tekerlekli sandalye temini vb. konularda aracılık işlevi üstlenilmektedir.

7.Sosyal Sorumluluk Programları: Eğitime destek kampanyaları, mahalle ve köy çalışmaları, çevre koruma ve ağaçlandırma, sağlık taraması, aşı kampanyası vb. toplum yararına yapılan çalışmalara gönüllülük esasında destekler verilmektedir.

8.Kültürel-Sosyal Etkinlikler: Seminer, sergi, etkileşim toplantıları, sinema ve tiyatro, önemli gün kutlama, tiyatro gösterisi, gezi ve piknik vb.düzenlenmektedir.

2014 Yılında Yapılan Çalışmalar;

- ✓ Bölge'deki 44 ÇATOM'un kurumsal alt yapılarının güçlendirilmesine yönelik çalışmalara devam edilmiştir.
- ✓ ÇATOM'lar arasında ortak çalışma, bilgi ve deneyim paylaşımı çalışmaları çerçevesinde il bazında koordinasyon toplantıları iki ayda bir gerçekleştirilmiştir.
- ✓ ÇATOM projesi için "Sosyal Etki Değerlendirme ve Stratejik Amaç" çalışması bağımsız bir firma tarafından yapılmıştır.

- ✓ Birim ÇATOM'ların ve çalışanlarının performansının değerlendirilmesi amacıyla bir çalışma yaptırılmıştır.
- ✓ Faaliyet raporlarının elektronik ortamda toplanmasını ve buradan izleme raporlarının oluşturulması için "İzleme Bilgi Sistemi" kurulmuştur.
- ✓ 2014 yılı içerisinde 480 program yürütülmüş olup, bu programlardan 34.422 kişi kayıtlı sayısına ulaşıldığı, 30.398 kişinin programları tamamlamıştır. Tamamlayan kişi sayısının kayıtlı kişi sayısına oranı % 88.30'dur.
- ✓ Dönem içerisinde kadınlar tarafında üretilen ürünlerin satışından toplam 524.096 TL gelir elde edilmiştir.
- ✓ 40 ÇATOM'da aldığı kurslar doğrultusunda meslek edinimi sağlanarak toplamda 440 katılımcının iş bulmasına, 69 katılımcının iş kurmasına zemin oluşturulmuştur. İş kuran ve iş bulan katılımcılar kuaförlük, tekstil sektörü ara elaman yetiştirme, çocuk bakıcılığı, otomasyon, sekreterlik hizmetleri gibi branşlarda istihdam edilmektedirler.
- ✓ 2014 yılında yaklaşık 880 kişinin burs alması sağlanmıştır.
- ✓ ÇATOM'lar aracılığıyla 2.518 kişi eğitime yönlendirilmiştir.
- ✓ Yıl içerisinde 13.432 kişiye ayni yardım, 2.708 kişiye nakdi yardımın ulaştırılması sağlanmıştır.
- ✓ Sosyal etkinlikler (gezi, piknik, konser, tiyatro vb.), özel gün kutlamaları (8 Mart kadınlar Günü, Anneler Günü, Öğretmenler Günü, vs.), Eğitimler (sağlık, kadın insan hakları, ürün tasarımı, hukuk eğitimi, aile danışmanlığı) kampanyalar (mavi kapak, sağlık, okula yönlendirme, ürünlerin tanıtımı ve satışı vb.) düzenlenmiştir. Bu çalışmalarla katılımcıların kaynaşması, bilinçlenmesi, ÇATOM 'un tanıtılması ve benimsenmesi amaçlanmıştır.
- ✓ ÇATOM'u tanıtmak, faaliyetler hakkında bilgilendirmek, kurslara katılımlarını sağlamak, katılımcıların maddi ve manevi ihtiyaçlarını belirlemek için hane ziyaretleri yapılmaktadır. Yıl içinde 6522 hane ziyareti yapılmıştır. Hane ziyaretlerini gönüllü eğiticiler, katılımcılar ve saha elemanları birlikte yapmışlardır.
- ✓ ÇATOM yönetimini etkin hale getirmek ve kadına yönetim becerisi kazandırmak amacıyla her yıl gerçekleştirilen kurul seçimleri yapılmıştır.
- ✓ Tüm ÇATOM'larda 8 Mart Dünya Kadınlar Günü etkinliği kutlanmıştır. Bazı illerde kamu ve yerel yönetimlerle işbirliği halinde kutlamalar yapılmıştır.
- ✓ Türkiye Aile Planlaması Vakfı ile işbirliği içinde Kadın Sağlığı Eğitim Programı kapsamında eğitici eğitimi verilmiştir. Eğitime Mardin ve Diyarbakır ÇATOM'lardan saha elemanları ve ustaöğreticiler katılım sağlamıştır.
- ✓ Kilis İslambey ÇATOM'un "Yaşayan Çınarlara Uzanan Eller" ve Batman Yeşiltepe ÇATOM'un "Girişimci Kadınlar-3" adlı SODES projeleri uygulanmıştır.
- ✓ Midyat ve Dargeçit ÇATOM tarafından Birleşmiş Milletler Kadın Dostu Kentler Hibe Programı kapsamında hibe almaya hak kazanan "Yerel Yönetimlerde Kadın Temsili İçin Kadın Adaylarının Güçlendirilmesi" projesi 21 Şubat tarihinde başarılı bir şekilde sona ermiştir.
- ✓ Mardin ÇATOM'lar tarafından "GAP'tan Türkiye'ye Mezopotamya ve Kadın" kampanyası Mart ayında köy çalışmalarıyla başlatılmıştır. Bu kampanya, çeşitli etkinliklerle Haziran ayına kadar devam edecektir.
- ✓ Türkiye Sağlıklı Beslenme ve Hareketli Hayat Programı uygulamaları kapsamında 2014 yılı "Sağlıklı Yaşam ve Hareket Yılı" etkinliği yürüyüş programı birçok il ve ilçede düzenlenmiş olup Diyarbakır ve Şanlıurfa'dan bazı ÇATOM'lar katılım sağlamıştır. Program sonrasında Ziya Gökalp ve Fatihpaşa ÇATOM'da Step ve Aerobik kursu açılmıştır.
- ✓ Diyarbakır Fatihpaşa, Şanlıurfa Ahmet Yesevi, Şanlıurfa Parmaksız, Siverek, Suruç, Viranşehir ÇATOM'lar "Mavi Kapak" kampanyası yürütmüşlerdir.

- ✓ Şırnak Gençlik ve Kültür Evi gönüllüleri tarafından İdil, Cizre ve Şırnak Merkez ÇATOM'larda katılımcılara "Liderlik ve Aile İçi iletişim" eğitimi verilmiştir.
- ✓ Batman ÇATOM'lar, "Lise Diploması Olmayan Kadın Kalmasın" kampanyasını Valilik ve Milli Eğitim Müdürlüğü işbirliğiyle başlatmış ve 62 kişinin kayıt yapması sağlanmıştır. Ömerli ÇATOM ise "Eğitime Destek" kampanyası başlatmıştır. Bu kapsamda köy okullarına bilgisayar ve projeksiyon desteği verilmiş, giyim yardımları yapılmıştır. 298 çocuğa destek verilmiştir.
- ✓ TAP Vakfı ile yürütülen Kadın Sağlığı Eğitim Programı (KSEP) kapsamında Diyarbakır, Batman, Mardin, Siirt, Şırnak illeri eğitimcileri için bölgesel eğitim toplantısı 16.04.2014 tarihinde düzenlenmiştir. Toplantıya ÇATOM'lardan 17 ustaöğretici/KSEP eğitimcisi katılım sağlamıştır.
- ✓ Mardin'de bulunan 9 ÇATOM'un işbirliği ile Medrese Gül ÇATOM'un organizasyonunda "GAP'tan Türkiye'ye Mezopotamya ve Kadın" adlı bir kampanya düzenlenmiştir. Kampanya kapsamında Mardin'e bağlı 9 köyde eğitim çalışmaları yapılmış, 9 ÇATOM'dan 900 katılımcının katıldığı "kadın" konulu bir panel düzenlenmiş, açılış kokteyli yapılmış ve yürüyüş düzenlenmiştir.
- ✓ ÇATOM Koordinasyon toplantısı 25-27 Haziran tarihleri arasında Şanlıurfa'da yapılmıştır.
- ✓ ÇATOM'larda çalışan sorumlu ve eğitimciler "iş güvenliği ve sağlığı" konusunda eğitim verilmiştir. ÇATOM projesi kapsamında yapılan iş sağlığı ve güvenliğinin eğitim, risk analizi ve acil eylem planı çalışması tamamlanmıştır.
- ✓ Uçan Süpürge ile işbirliği içinde yapılan erken yaşta evliliklerin önlenmesi konulu çalışma kapsamında 35 kişi (ÇATOM sorumluları ve Şanlıurfa Kadın Kültür Merkezi sorumluları) eğitici eğitimi almıştır. Bahse konu eğitim, eğitimci aracılığıyla Bölgede 2650 kişiye ulaştırılarak yaygınlaştırılmıştır.
- ✓ 12-21 Haziran 2014 tarihlerinde GAP İdaresi Başkanlığı ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi ortaklığında Doğu'dan İstanbul'a Kadın Eli Sergisi Sultanahmet Meydanı'nda düzenlenmiştir. Sergiye 44 ÇATOM'dan katılım sağlandı. Etkinlik boyunca ÇATOM katılımcıları tarafından üretilen ürünlerin satışından 137.000 TL gelir elde edilmiştir.
- ✓ 15-16 Mayıs tarihlerinde Diyarbakır Dedeman Otel'de yapılan, Kadir Has Üniversitesi, Google ve İnovasyon, Google Türkiye, Türkiye Kurumsal Sosyal Sorumluluk Derneği işbirliği ile düzenlenen Google STK Akademi web tasarımı Eğitimine 6 ÇATOM Sorumlusu katılım sağlamıştır.
- ✓ Yeşiltepe, Suruç, Mazıdağı, Ahmet Yesevi ve Ekrem Çetin ÇATOM'larda Sevgi Battaniyesi isimli Sosyal Sorumluluk Projesi gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında 24 ihtiyaç sahibi ailenin bebek ve çocuklarının battaniye ihtiyacı karşılanmıştır.
- ✓ Medrese-Gül ÇATOM'da etüt merkezinden faydalanan ve evlerinde ders çalışma alanı bulunmayan çocuklar için ödev takip ve ders çalışma ortamı oluşturulması açısından "Ödev Anneliği Projesi" gerçekleştirilmiştir.
- ✓ Sınır il ve ilçelerinde faaliyet gösteren ÇATOM'lar, mültecilere yönelik insani yardım (gıda, giyim, bebek bezi gibi malzemeler) çalışmaları gerçekleştirmiştir. Kilis İslambey ÇATOM, Öncüpınar Mülteci kampında yaşayan kadınları, Valilikle yapılan işbirliği kapsamında misafir katılımcı olarak kabul etmiş, kadınlara yönelik psiko-destek çalışması yapılmıştır.
- ✓ Uludere, Viranşehir ve Şirvan ÇATOM'lar, yeni hizmet binalarına taşınmıştır.
- ✓ ÇATOM Projesinin resmi web sayfası hazırlanmış www.gap.catom.org ve Eylül ayı içinde sunuma açılmıştır.
- ✓ Sosyal medyada (facebook, twiter) ÇATOM Projesi resmi hesapları açılmıştır.

- ✓ ÇATOM Projesi kapsamında kamp içi ve kamp dışında yaşayan mülteci kadın ve çocuklara yönelik yapılan eğitim, sosyal destek, kamusal hizmetlere erişim ve insani yardım kampanyaları aracılığıyla 7.853 kişiye ulaşılmıştır.
- ✓ Proje kapsamında kırsal alanda yaşayan kadınlara ve çocuklara yönelik eğitim faaliyetleri, saç kesimi, bit taraması, Kanseri Erken Teşhis Tarama ve Eğitim Merkezi (KETEM)'ne yönlendirme gibi hizmet destekleri, okula yönlendirme, kitap toplama kampanyası gibi kampanyalar aracılığıyla 6.785 kişiye ulaşılmıştır.

2015 Yılında Yapılan Çalışmalar;

- ✓ Bölgedeki 44 ÇATOM'un kurumsal alt yapılarının güçlendirilmesine yönelik çalışmalara devam edilmiştir.
- ✓ ÇATOM'lar arasında ortak çalışma, bilgi ve deneyim paylaşımı çalışmaları çerçevesinde il bazında koordinasyon toplantıları iki ayda bir gerçekleştirilmiştir.
- ✓ GAP İdaresi ÇATOM çalışmalarını yerinde izlemiş, kurum ve kuruluş ziyaretleri yapmıştır.
- ✓ Türkiye Aile Planlaması Vakfı işbirliğiyle ÇATOM'larda "Kadın Sağlığı Eğitim Programı"na devam ettirilmiştir.
- ✓ ÇATOM'ların tamamında özel gün kutlamaları yapılmış, sinema, sıra gecesi ve çay partisi gibi çeşitli etkinlikler düzenlenmiştir.
- ✓ ÇATOM'larda rahim ağzı ve meme kanseri konusunda eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları yapılmış, Kanserde Erken Teşhis Merkezi (KETEM) ile işbirliği içinde taramalar yapılmıştır.
- ✓ Kırsal alanda kadınlara yönelik "köy ve mahalle çalışmaları" düzenlenmiştir.
- ✓ ÇATOM'larda, Habitat Yönetişim ve Kalkınma Derneği işbirliğiyle "Paramı Yönetebiliyorum" ve "İnternet ile Hayat Kolay" eğitimleri yapılmıştır.
- ✓ GAP İdaresi Başkanlığı ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi işbirliğiyle 15-31 Mayıs 2015 tarihleri arasında "Doğudan İstanbul'a 9. Kadın Eli Sergisi" gerçekleştirilmiştir. Sergi süresince GAP Bölgesi kapsamında bulunan illere ilişkin "il tanıtım" günleri düzenlenmiş ve sergi süresince yapılan satışlardan 205.281.00 TL gelir elde edilmiştir.
- ✓ ÇATOM'larda 2014-2015 faaliyet yılı 15 Haziran'da dönem sonu etkinlikleri ile tamamlanmıştır ve 2015-2016 faaliyet yılı için hazırlık çalışmalarına başlanmıştır.
- ✓ ÇATOM'lar, 2015-2016 faaliyet yılı Proje/Program önerilerini hazırlamış ve GAP İdaresine sunmuştur. Bahse konu öneriler İdare tarafından değerlendirilmiş ve 500'ü aşkın Proje/Program ÇATOM'larda uygulanmak üzere onaylanmıştır.

Gençlik Kültür Evleri Projesi; Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde sürdürülebilir sosyo-ekonomik gelişmenin sağlanabilmesine yönelik gençlik platformlarının kurulması için destek sağlanması; sosyal ve kültürel mekanların yaratılması; sosyal, kültürel, sportif ve gelir getirici eğitim programlarının düzenlenmesi ve gençliğin kapasitesinin güçlendirilmesidir. Proje temelde gençlerin yerel yönetim ve karar alma süreçlerine katılımını sağlamayı hedeflemektedir.

Bölge'de 9 ilde bulunan Gençlik ve Kültür Evinde; kapasite artırıcı faaliyetler, sosyal-kültürel faaliyetler, toplumsal kalkınma faaliyetleri, istihdama yönelik faaliyetler, değişim programları uygulanmaktadır. Uluslararası GAPGENÇ Festivali, YASED Koza Staj Projesi ile Bilişim Akademileri etkinlikleri yapılmıştır. **Mayıs 2001 - Haziran 2015** döneminde toplamda **238.302** gence ulaşılmıştır.

2014 Yılında Yapılan Çalışmalar;

- ✓ Gençlik Evleri genelinde 3.359 kadın ve 3.163 erkek katılımcı ile 47 program neticelenmiştir.
- ✓ GAPGenç Festival 09-11 Eylül tarihlerinde Şırnak'ta yapılması için hazırlıklar yapılmıştır. Ancak festival uygulama döneminde Irak'tan çok yoğun mülteci akını nedeniyle festivalin gerçekleştirilmesi imkansız kılmiştir. Festival iptal edilmiştir.
- ✓ Yürütme Kurulları eğitimi ve Koodinasyon toplantısı 4-7 Nisan 2014 tarihlerinde Şanlıurfa'da yapılmıştır. Yürütme kurullarından toplam 45 kişi katılmıştır. Proje yönetimi, sosyal inivasyon, sosyal medya eğitimleri verilmiş, ayrıca gençlik çalışmaları deneyimleri konulu panel yapılmıştır.
- ✓ Ankara İçkale Otel'de 9-12 Mayıs 2014 tarihleri arasında gerçekleşen Ulusal Gençlik Parlamentosu X. Olağan Genel Kurul Toplantısına Gençlik ve Kültür Evleri il asistanları katılmıştır.
- ✓ GAP İdaresi ile Habitat Yönetişim ve Kalkınma Derneği arasında işbirliği protokolü imzalanmıştır.
- ✓ Paramı Yönetebiliyorum, Gençbank Kaynak Geliştirme Eğitimi, Finasal Bilinç ve Gençler Parasını Nasıl Değerlendirmeli Eğitimi, İnternetle Hayat Kolay Eğitimi, Active European Citizenship - Aktif Avrupa Vatandaşlığı, GAP için Girişimcilik ve Yaratıcılık Projesi Eğitimi, Eylem-1.1 Gençlik Değişim Projesi, Proje Yönetimi, Kampanya Yönetimi gibi eğitim ve değişim programları Habitat Yönetişim ve Kalkınma Derneği, Türk Ulusal Ajansı, Letonya Ulusal Ajansı, AB Ulusal Ajans, TOG gibi kuruluşların desteği ile düzenlenmiştir.
- ✓ Sosyal kültürel aktiviteleri kapsamında 2014 yılı içerisinde 8 Mart kadınlar günü etkinliği (Fotoğraf sergisi ve Film Gösterileri), Eğlence – müzik dinletisi, Fotoğraf çekimi (açık alan etkinlikleri), uçurtma şenliği, oyun hamuru, yüz boyama, sinema etkinlikleri, tenis turnuvası, gezi, Şehir içi tarihi gezi, masa tenisi turnuvası, monopoly oyun turnuvası, karakoe günleri, şiir günleri, Let's Do It çevre etkinliği, yeşilçam günleri, sevgi evlerinde kalan çocuklarla piknik, peçiç turnuvası, halkoyunları yarışması, sirk gösterisi, turizm haftası gibi etkinlikler yapılmıştır.
- ✓ Toplumsal duyarlılık etkinlikleri kapsamında kütüphane projesi, kuş yuvası etkinliği, okul duvarı formül çalışması, zihinsel engelli çocuklarla atölye çalışması, girişimcilik seminerleri, sağlıklı gençlik hareketi, temiz çevre için el ele kampanyası, köy okullarını çocuklarla boyama etkinliği, kıyafet-gıda yardımı, kitap toplama kampanyası, köy çocukları kalem toplama kampanyası, mültecilere yardım kampanyası, konteynir kent gençliği etkinliği, ilaç toplama, köy anaokulları için oyuncak kampanyası, ağız ve diş sağlığı eğitimi ve diş fırçası, diş macunu dağıtımı, okul boyama, saç bakım ve kesimi faaliyetleri yapılmıştır.
- ✓ Gençlik Evleri Yürütme Kurullarına yönelik "Gençlik Çalışmalarında Video Kullanımı" eğitimi 09-12 Haziran tarihleri arasında Mardin'de yapılmıştır. Eğitime toplam 38 kişi katılmıştır.
- ✓ 2014 yılı sonu itibariyle yurtiçi ve yurtdışında yapılan 128 eğitim ve değişim programlarından 2.917 genç yararlanmıştır. İllere göre yapılan eğitim programları ve yararlanan sayısı aşağıda tabloda verilmiştir.

Tablo: İllere Göre Eğitim/Toplantı ve Yararlanıcı Sayısı

İller	Eğitim/Toplantı Sayısı	Yararlanıcı Sayısı (Kişi)
Adıyaman	19	1 146
Batman	16	155
Gaziantep	13	47
Kilis	15	250
Mardin	7	49
Sirt	15	148
Şanlıurfa	16	340
Şırnak	27	782
Toplam	128	2 917

- ✓ Mardin Gençlik Evi tarafında 1-30 Temmuz tarihleri arasında Sirk ve Sokak Sanatları Festivali yapılmıştır. Sirk Festivali kapsamında çocuklar ile sirk atöylesi, Gökçe Köyü'nde, Hocalı Köyü'nde, Sürekli Köyü'nde, Şenyurt Köyü'nde, Günlüce Köyü'nde, Saraçoğlu Mahallesi'nde, Midyat Mülteci Kampı'nda, Ömerli Kaynakkaya Köyü'nde, Derik'te, Mazıdağı'nda, Nusaybin Mülteci Kampı'nda, Dargeçit'te Savur Pınardere Köyü'nde sirk gösterileri düzenlenmiştir.

Tablo: Gençlik Evleri Tarafından 2014 Yılı İçinde Uygulanan Projeler

Gençlik Evi	Proje Adı	Yararlanıcı Sayısı (Kişi)
Adıyaman	Avrupa Gönüllü Hizmeti Projesi	4
Adıyaman	SODES "Kültür Sanat Etkinlikleri"	500
Batman	Batman Gençlik ve Kültür Evi Kapasitesini Artırıyor Projesi-2	1 000
Gaziantep	Kadın İçin Teknoloji	150
Mardin	Mardin GO 2 Projesi-(Değişim)	9
Mardin	AGH Projesi	12
Sirt	AGH Projesi	12
Toplam		1 687

2015 Yılında Yapılan Çalışmalar;

- ✓ Düzenli olarak kurs ve faaliyetlerden faydalanan üye genç sayısı 1701 kadın ve 2007 erkek olmak üzere toplam 3708'dir. Faaliyetlerin gerçekleşmesinde düzenli olarak görev alan gönüllü sayısı ise 291'i genç kadın ve 395'i genç erkek olmak üzere toplam 686'dır.
- ✓ 20 adet tanıtım etkinliği ile toplam 2510 kişiye ulaşılmıştır. Bu tanıtım etkinlikleri kapsamında odak grup görüşmeleri yapılmış, lise ve üniversitelerde tanıtım etkinlikleri gerçekleştirilmiştir.
- ✓ Kapasite artırma programları kapsamında 61 etkinlik gerçekleştirilmiştir. Bu etkinliklerle 834 kadın ve 875 erkek olmak üzere toplam 1709 kişiye ulaşılmıştır.
- ✓ Sosyal ve kültürel programlar kapsamında düzenlenen 40 etkinlik ile 955 kadın ve 1478 erkek olmak üzere 2433 kişiye ulaşılmıştır.
- ✓ Toplumsal kalkınma etkinlikleri kapsamında 7 faaliyet yürütülmüş ve 112 kişiye ulaşılmıştır. Toplumsal kalkınma etkinliklerinin düzenlenmesinde 39 kadın ve 66 erkek olmak üzere toplam 105 kişi görev almıştır.

- ✓ Yurtiçi ve yurtdışı değişim ve eğitim programları kapsamında gerçekleştirilen 30 etkinlikten 62 kadın ve 68 erkek olmak üzere toplam 130 kişi faydalandırılmıştır.
- ✓ İstihdam programları kapsamında 3 gence iş bulunmuştur.

Çocuk Okuma Odaları/Çocuk Oyun Odaları ve Gap-Cheetos Çocuk Gelişim Merkezleri Projesi; Çocukların beklentilerine uygun, enerjilerini olumlu yönde kullanabilecekleri, zihinsel, duygusal, sportif, kişisel ve sosyal gelişimlerini destekleyen eğitimlerin planlandığı ve etkinliklerin düzenlendiği Çocuk Oyun Odaları ile 4-6, Çocuk Gelişim Merkezleri ile 4-6 ve 7-14, Çocuk Okuma Odaları ile ise 7-14 yaş grubu çocuklara yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

Merkezlerde uygulanan programlar;

i)Eğitim faaliyetleri; 7-14 yaş grubu çocuklarına yönelik olarak etüt çalışması, İngilizce, matematik, Türkçe, sosyal bilgiler, fen bilgisi ve teknoloji dersleri gibi okul derslerine takviye, SBS hazırlık kursu, bilgisayar eğitimi, kütüphane hizmeti sunulmakta, kitap okuma-anlatma gibi faaliyetler, müzik, el sanatları (takı tasarımı, ahşap boyama, kırma, örgü, ebru çalışması vb) kurslar ile sağlık eğitimi, çocuk hakları ve yurttaşlık vb. eğitimler düzenlenmektedir. 4-6 yaş çocuklara yönelik okulöncesi programları olarak, sosyal, zihinsel, dil ve psiko-motor gelişimin desteklenmesi yönünde faaliyetler yapılmaktadır. Milli Eğitim Müdürlükleri tarafından desteklenen bu programlara katılan öğrencilere anasınıfı sertifikası verilmektedir.

ii)Sosyal faaliyetler: çocuklar sinemaya, tiyatroya, müzeye götürülmekte, çocukların skeç, dans, ritm, gitar, folklor vb. faaliyetlerini sergiledikleri eğlence geceleri, yılsonu sergileri ve etkinlikleri düzenlenmekte, duvar gazeteleri çıkarılmakta, İstiklal Marşı Okuma Yarışması, piknik vb. faaliyetler uygulanmaktadır.

iii)Sportif faaliyetler: merkezlere devam eden çocukların fiziksel ve psikososyal gelişimlerini destekleyebilmek için masa tenisi, futbol, basketbol, badminton, yüzme, satranç, voleybol gibi spor eğitimleri gerçekleştirilmektedir. Oluşturulan takımlarla merkezler arası yarışmalar düzenlendiği gibi bölgesel yada ülke çapında gerçekleştirilen turnuvalara katılımlar teşvik edilmektedir.

iv)Ailelere yönelik faaliyetler; çocuklara yönelik faaliyetlere annelerde dahil edilmektedir. Merkezlere gelen çocukların ailelerine hane ziyaretleri yapılmakta ve çocuklarının gelişimi hakkında bilgi verilmektedir. Sorunlu çocukların ailelerini gerekli durumlarda (ekonomik yetersizlik, davranış problemi, özürlülük vb.) ilgili kurumlara (Valilik, Hastane, Sağlık Ocağı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı, Sosyal Hizmetler vb.) yönlendirilmektedir. Ailelere yönelik eğitimler çeşitli kurum ve kuruluşlarla işbirliğinde yürütülmektedir. Çocukların annelerine ÇATOM bünyesinde okuma-yazma, ana-çocuk sağlığı gibi eğitimler verilerek bilgilenmeleri sağlanmaktadır.

Bölge illerinde 18 Çocuk Okuma Odası, 11 GAP-Cheetos Çocuk Gelişim Merkezi (PepsiCO Türkiye resmi sponsorluğunda) ve 30 Çocuk Oyun Odası (okul öncesi) faaliyet göstermektedir.

PepsiCo Türkiye'nin finansman desteği ile Gaziantep İli Şahinbey İlçesinde 2015 yılı sonunda "Çocuk Gelişim Merkezi" açılması planlanmış olup, çalışmalar devam etmektedir.

2014 yılında Manisa'nın Soma İlçesinde GAP İdaresi Başkanlığı'nın teknik, Pepsico Türkiye'nin finansman desteğiyle "Çocuk Gelişim Merkezi" açılmıştır. Bu merkezde Kasım 2014-Haziran 2015 tarihleri arasında yaklaşık 3.200 çocuğa ulaşılmıştır.

Çocuklara yönelik yapılan çalışmalar kapsamında **Mart 2003-Haziran 2015 döneminde ulaşılan çocuk sayısı ise toplamda 51.250'dir.**

2014 Yılında Yapılan Çalışmalar;

- ✓ Eğitim, sanatsal/kültürel, sportif, açıkkağı, ailelere yönelik programlarla toplam 8.784 çocuğa ulaşılmıştır. Proje aracılığıyla ulaşılan çocuk sayısı 38.784'e ulaşmıştır
- ✓ Çocuk Gelişim Merkezleri 10. Yıl Kitabı çıkarılmış, ilgili kurum ve kuruluşlarla paylaşılmıştır.
- ✓ Nisan 2014'te Çocuk Gelişim Merkezi 10. Kuruluş Yıl Etkinlikleri kapsamında Ankara'da Kalkınma Bakan Müsteşarı, GAP İdaresi Başkanı ve PepsiCo Türkiye Genel Müdürünün katılımıyla 10. Yıl Kokteyli düzenlenmiştir.
- ✓ Haziran 2014'te İstanbul'da Çocuk Gelişim Merkezleri sorumlularının katılımıyla yıl içi koordinasyon toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- ✓ Cizre ÇGM Eylül ayı içinde faaliyetlere başlamıştır.
- ✓ Eylül 2014'te Adıyaman'ın Gölbaşı İlçesinde GAP-Cheetos Çocuk Şenliği düzenlenmiştir. 11 Çocuk Gelişim Merkezinden toplamda 200 Çocuk Gelişim Merkezi katılımcısı, Merkez sorumluları ve öğretmenler Şenliğe katılmıştır.
- ✓ GAP İdaresi Başkanlığının teknik, Pepsico'nun finansal desteği, Soma Kaymakamlığı ve Belediyesinin evsahipliğinde madenci çocuklarına hizmet vermek amacıyla Kasım 2014'te Soma'da bir Çocuk Gelişim Merkezi açılmıştır.
- ✓ Kasım 2014'te Şanlıurfa'da Çocuk Gelişim Merkezleri sorumlularının katılımıyla yıl sonu koordinasyon toplantısı yapılmıştır.
- ✓ Aile Danışma Merkezi projesiyle 500 adet kitap alımı gerçekleştirilmiştir. Bu kitaplar "Kitap Hayattır" kampanyası kapsamında kitap okuma çalışmalarında kullanıma sunulmuştur.
- ✓ Batman GAP-Cheetos Çocuk Gelişim Merkezi öğrencileri, Batman'da okullar arası Minikler, Küçükler, Yıldızlar, Gençler satranç turnuvasında miniklerden Mervan Deniz YILDIRIM yaş kategorisinde il 1. si olmuştur. Batman Masa Tenisi Kız Takımı 1. Lig İkinci yarı programında Ankara'da başarı elde etmiştir.

2015 Yılında Yapılan Çalışmalar;

- ✓ Çocuk Gelişim Merkezlerinin çalışmalarını yerinde izlemek üzere Proje ortağı PepsiCO Türkiye ve TKV yetkilileri ile saha ziyaretleri gerçekleştirilmiştir.
- ✓ Çocukların kişisel gelişimine katkıda bulunmak ve gelişim süreçlerine destek olmak üzere Rehberlik faaliyetleri devam etmiştir.
- ✓ ÇGM'lere aileler de davet edilerek, çocuklarının gelişimi hakkında bilgi aktarımı gerçekleştirilmiştir.
- ✓ Çocukların sosyal gelişimine katkıda bulunmak, öz güvenlerinin gelişmesini sağlamak, empati kurmalarını öğretmek amacıyla Tiyatro, Drama, Oku-Düşün-Paylaş çalışmaları yapılmıştır,
- ✓ Çocukları sanatsal aktivitelere teşvik etmek, yetenekli olanları keşfedip gerekli çalışma ortamları oluşturmak üzere resim, müzik ve folklor olmak üzere çeşitli kurslar düzenlenmiştir.
- ✓ Gaziantep'te açılacak Merkez ile ilgili açılış çalışmaları devam etmiştir.
- ✓ PepsiCO Türkiye ve TKV yetkilileri ile birlikte Soma ÇGM ziyaret edilmiş, yapılan çalışmalar yerinde görülmüştür.

- ✓ ÇGM'lerin yaz dönemi faaliyet planı çıkarılmış ve uygulanmıştır.
- ✓ ÇGM Faaliyet Yılı Sonu Etkinlikleri kapsamında Merkezlerin tamamında çeşitli etkinlikler gerçekleştirilmiştir.
- ✓ Eylül ayı içinde Siirt'te yapılması planlanan "Çocuk Şenliği" Bölgenin hassas durumu nedeniyle ertelenmiştir.

GAP-Çatom Burs Projesi; Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaşayan yoksul ve başarılı kız öğrencilerin burs desteği almasına aracılık edilerek;

- ✓ Eğitimde cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına katkı yapmak,
- ✓ Kız çocuklarını eğitim sürecine dahil etmek ve eğitime devamlarını sağlamak,
- ✓ Okur-yazar kadın oranının yükseltilmesine katkı yapmak,
- ✓ Kadınların yaşam düzeyinin iyileşmesine katkıda bulunmak amacıyla GAP Bölgesi'ndeki 9 il ve bu illere bağlı ilçelerde faaliyet gösteren ÇATOM'ların bulunduğu yerleşim alanlarında GAP-ÇATOM Burs Projesi yürütülmektedir.

2002 yılında bu yana uygulanmakta olan Proje kapsamında 2014-2015 Eğitim Yılı aylık burs miktarları ilköğretim öğrencileri için **120 TL**, lise öğrencileri için **130 TL**, üniversite öğrencileri için ise **250 TL'dir**. Haziran 2015 yılı itibariyle burs projesi aracılığıyla Bölge'ye gelen para miktarı **13 Milyon TL (kaynağın tamamı şahıslar ve özel sektör kuruluşları tarafından sağlanmıştır)**'ye, proje kapsamında burs desteği alan öğrenci sayısı ise **1.500'e** ulaşmıştır. 2015-2016 Eğitim Yılı aylık burs miktarları ilkokul/ortaokul öğrencileri için **120 TL**, Lise öğrencileri için **130 TL**, üniversite öğrenciler için **260 TL** olarak belirlenmiştir.

2015 Yılında Yapılan Çalışmalar;

Proje çerçevesinde 2015 yılında gerçekleştirilen önemli faaliyetler aşağıda yer almaktadır.

- ✓ E-posta yoluyla proje tanıtım çalışmaları gerçekleştirilmiştir.
- ✓ Öğrenci takipleri yapılmıştır.
- ✓ Projeyi destekleyen sponsorlar, burs desteği verdikleri öğrencilere ve öğrencilerin devam ettikleri okullara aynı yardımlarda bulunmuştur.
- ✓ Burs verenlerin desteği ile mülteci kadın ve çocuklara yönelik insani yardım çalışmaları gerçekleştirilmiştir.
- ✓ TRT İstanbul Televizyonu tarafından Projenin belgeseli çekilmiştir. Bahse konu belgesel, 2015 yılı içinde Uluslararası bir etkinlikte Türkiye adına gösterime sunulacaktır.

2016 Yılında Yapılması Planlanan Çalışmalar;

- ✓ Burslu öğrenci sayısını artırmak amacıyla Proje tanıtım çalışmaları yapılacaktır.
- ✓ Öğrenci takipleri yapılacaktır.
- ✓ Burs desteğine ihtiyacı olan öğrenciler tespit edilecek.

Türkiye'nin Az Gelişmiş Bölgelerinde Kadınların ve Kadın Sivil Toplum Kuruluşlarının Güçlendirilmesi Projesi Aşama II; IPA 2015 Programı "Yargı ve Temel Haklar Sektörü" kapsamına sunulmak üzere "Türkiye'nin Az Gelişmiş Bölgelerindeki Kadın ve Kadın Sivil Toplum Kuruluşlarının Güçlendirilmesi Projesi Aşama II" hazırlanmıştır. AB Bakanlığı, taslak proje önerisini IPA 2015 programlaması kapsamında değerlendirmek üzere GAP İdaresi ile iletişime geçmiştir. Talep edilen Proje bütçesi 8 Milyon Avro (4 Milyon hibe + 4 Milyon teknik destek) olup, Proje uygulama alanı 42 il, 4 Bölge ve uygulama süresi 36 aydır.

AB Bakanlığı ve Delegasyonu'nun yorumları doğrultusunda Proje fişinde revize çalışmaları devam etmektedir.

Sağlıklı Göz ve Eğitimde Başarı Projesi; Çocukların görme kusurlarının en aza inmesini sağlamak, göz kusuru nedeni ile eğitimden yeterince yararlanamayan öğrencilerin başarı seviyesini artırmak amaçlanmıştır.

GAP İdaresi ve McDonalds Çocuk Vakfı işbirliğinde yürütülen projede, Şanlıurfa, Diyarbakır, Mardin, Gaziantep, Adıyaman ve Batman'da 120 bine yakın ilköğretim öğrencisi göz taramasından geçirilmiş ve kalıcı kusurlara yol açacak göz hastalıklarının tedavileri gerçekleştirilmiştir.

2015 Yılında Yapılan Çalışmalar;

- ✓ 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Şırnak'ın Cizre İlçesi'nde 2.233 öğrenciye göz taraması yapılmıştır.

2016 Yılında Yapılması Planlanan Çalışmalar;

- ✓ 2015-2016 yılında ise Şanlıurfa İlinde öğrencilere göz taraması yapılması planlanmaktadır.

Hedef 2.1. Proje 2.2.16. Sosyal Yapı Analizi

Hedef; Bölge'de sürdürülebilir insani gelişmeyi sağlamaya yönelik il bazında insan sermayesi, sosyal dokudaki kırılmalıklar, sosyal alanda öncelikli müdahale gerektiren alanları da kapsayacak şekilde sosyal yapı analizleri tamamlanacaktır

Amaç;

- ✓ Ekonomik büyüme sürecini sosyal gelişme ile destekleyerek kalkınma sürecini hızlandırmak ve dengeli bir kalkınmayı temin etmek,
- ✓ GAP Bölgesi'ne yönelik sosyal hizmetlerin etkinliğini ve yayınlığını artırarak, bu bölge ile diğer bölgeler arasındaki sosyal gelişmişlik farkını orta vadede en aza indirmek, uzun vadede ise ortadan kaldırmak,
- ✓ Teknolojik gelişmelerin toplumsal olarak benimsenebilirliğini sağlayacak yol ve yöntemleri tanımlamak,
- ✓ Bölge içindeki farklı sosyal grup ve katmanların kalkınma süreci ile bütünleşmelerini sağlamak,
- ✓ Kalkınma sürecinde ortaya çıkabilecek olumsuz etkileri en aza indirmek,
- ✓ Kalkınma çabalarında, planlama aşamasından uygulama ve uygulamaların izleme ve değerlendirme aşamalarına kadar halkın etkin katkı ve katılımını sağlama yolunda uygun yöntemleri belirlemek ve hayata geçirerek sürdürülebilir bir kalkınmanın koşullarını yaratmak,
- ✓ Plancı ve uygulayıcılara ışık tutacak strateji ve politika seçenekleri üretmektir.

2015 Yılında Yapılan Çalışmalar;

2015-2018 döneminde uygulanacak Proje kapsamında,

- ✓ Bölge'de faaliyet gösteren Kalkınma Ajans'larının ilgili uzmanlarıyla toplantı düzenlenmiştir ve bu toplantıda Kalkınma Bakanlığı'nın da katkısıyla Çalıştay düzenlenmesi kararlaştırılmıştır.

2016 Yılında Yapılması Planlanan Çalışmalar;

- ✓ Analiz çalışması yapılacaktır.

Hedef 2.1. Proje 2.2.17. Belediyelerin İnternet Sitelerinin Geliştirilmesi Projesi

Gerekeç; İçinde bulunduğumuz yüzyılda bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişmesi ile meydana gelen dijital devrim sadece insanların günlük hayatlarını değiştirmekle kalmadı, ayrıca devlet ile vatandaşlar arasındaki etkileşim özelliklerini de değiştirdi. Kamu hizmetlerinin görülme biçimini değiştiren bilgi ve iletişim teknolojileri, ilişkiler ve süreçler sistemi aynı zamanda yönetim-vatandaş ilişkilerini de değiştirmiştir. Toplum içerisinde internet kullanımı ve internet üzerinden verilen hizmetlerin sayısı ve çeşidi her geçen gün artarken, vatandaşların kamu bilgi ve hizmetlerinin internet üzerinden verilmesi yönündeki beklentileri de gittikçe yükselmektedir. Bu gelişmeler sonucunda devletin sanal dünyadaki hizmet kapısı olarak kabul edilen e-devlet uygulamaları ortaya çıkmıştır. Bilgi ve iletişim teknolojilerine bağlı olarak gelişen bilgi toplumu ve özellikle internet aracılığıyla oluşturulan küresel iletişim ortamı, kamu yönetimini etkin, verimli, kaliteli kılacak ve katılımcı demokrasiyi işler bir yapıya dönüştürmeyi kolaylaştıracak e-devlet modelini ortaya çıkarmıştır. Kamu hizmetlerinin internet üzerinden e-hizmet şeklinde verilebilmesi sayesinde kamusal hizmet sunumunda vatandaşların tercih ve isteklerinin mümkün olduğunca daha çok dikkate alınabilme olanağı elde edilebilmesinin yanında, devletin hizmet sağlarken interneti kullanması, vatandaşın istek ve şikâyetlerini sanal ortamda devlet yetkililerine iletebilmesi, toplumsal katkı ve tepkisini internet sayesinde hızlı bir şekilde ortaya koyabilmesi demokrasinin gelişimine de katkı sağlayacaktır. E-devlet sadece bir yönetim seçeneği değil daha iyi bir yönetim isteyen ülkeler için bir gerekliliktir.

Geleneksel devlet uygulamalarında vatandaş ile vatandaşın talep ettiği bilginin sağlandığı bilgi sisteminin arasında kamu kurumu bulunmaktayken, e-devlette ise bilgi sistemi kamu kurumu ile vatandaş arasında yerleştirilmiştir. Geleneksel devlette bilgi talep eden vatandaşın kamu kurumuna bizzat başvurması, bürokratik işlemlerin ortaya çıkmasına ve bunların hem vatandaş hem de devlet için zaman ve maliyet doğurmasına yol açıyorken; e-devlette vatandaşın bilgiye dolaysız bir şekilde ulaşması, kurumlar arasında iletişim ve bilgi paylaşımının dijital olması bürokratik işlemlerin azalmasına, işlemlerde hız ve tasarrufa sağlamaktadır. Bu da Belediye altyapı hizmetlerini daha işlevsel hale getirilmesini gerekli kılmaktadır.

Amaç; Kamu hizmetlerinin bilgi ve iletişim teknolojilerinin yardımıyla, kullanımı yoğun ve getirisi yüksek hizmetlerden başlamak üzere elektronik ortama taşınması ve aynı zamanda iş süreçlerinin kullanıcı ihtiyaçları doğrultusunda yeniden yapılandırılarak hizmet sunumunda etkinliğin sağlanması amaçlanmıştır.

Hedef; Proje ile;

- ✓ GAP Bölgesi kapsamında bulunan belediyelerin hizmet altyapı yelpazesinin genişletilmesi, sunulan hizmetlerin kalitesinin artırılması, hizmetlerin etkin bir şekilde yürütülmesi ve insan kaynağının geliştirilmesine katkı sağlamak,
- ✓ Kamu Yönetiminde; Bilgi ve iletişim teknolojilerinin yardımıyla, verimliliği ve vatandaş memnuniyetini öncelikli olarak gözeten, ülke koşullarına uygun örgüt ve süreç yapılanmalarına sahip etkin bir e-devlet oluşumunun hayata geçirilmesi,
- ✓ İletişim altyapı ve hizmetlerinin geliştirilebilmesi ve yaygın kullanımının sağlanması için telekomünikasyon sektöründe hizmet ve altyapılarda etkin rekabet ortamının tesis edilmesi, bu yolla hızlı, güvenli, sürekli ve kaliteli iletişim hizmetlerinin uygun

maliyetlerle sunulmasının yanı sıra yeni teknolojilere dayalı telekomünikasyon altyapılarının kurulması amacıyla uygun ortam yaratılması hedeflenmiştir.

Yapılan Çalışmalar; 2015 yılında projenin etüd çalışmaları bitirilmiştir. Ancak Bölge'deki mevcut şartlar nedeniyle faaliyet gerçekleştirilememiştir.

2016 Yılında Yapılacak Faaliyetler;2016 yılında yapılacak işler Bölge'nin durumuna bağlı olarak tekrar değerlendirilecektir.

Hedef 2.1. Proje 2.2.18. Bina Onarımı

Gerekçe; Kamu Binalarının Güçlendirilmesi.

Amaç; Bakım onarım ve ıslahı yapılamamış hizmet alımlarının yenilenmesi çalışan ve hizmet alan insanların sağlıklarının korunması.

Hedef; Enerji verimliliği, binalarda yaşam standardı ve hizmet kalitesinin, düşüşüne yol açmadan enerji tüketiminin azaltılması ergonomik çalışma ortamının oluşturulmasıdır.

Yapılan Çalışmalar: 28.09.2015 Tarihinde ihalesi yapılmıştır. İhale sürecinde Herhangi bir problem olmadığı takdirde 12.10.2015 Tarihinde sözleşme imzalanacak ve 45 takvim günü içerisinde bitirilecektir.

HEDEF 3.1. 2015 yılında plan dönemi sonunda kurulacak olan “Eğitim Platformu”nun kurumsal altyapısı oluşturulacaktır.

Hedef 3.1. Faaliyet 3.1.1: “Eğitim Platformunun” altyapısını oluşturmaya yönelik faaliyetlerin gerçekleştirilmesi

Altyapının oluşturulmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

HEDEF 3.2. 2015 yılında GAP’tan elde edilen bilgi ve deneyimlerin ulusal ve uluslar arası platformlarda paylaşılmasına yönelik etkinlikler düzenlenecektir.

Uluslararası kurum ve kuruluşlarla işbirliklerinin geliştirilmesi için çalışmalar sürdürülmektedir. Bu kapsamda GAP İdaresi tarafından gerçekleştirilen faaliyetlere ilişkin özet bilgi aşağıda yer almaktadır.

- ✓ 10-15 Şubat 2014 tarihleri arasında Almanya’nın Nürnberg kentinde düzenlenen Biofach Fuarı’nda, Güneydoğu Anadolu Projesi ile GAP Organik Tarım Küme Projesi’nin tanıtımı yapılmış, GAP İdaresi ile fuara katılan uluslararası kurum ve kuruluşlar arasında işbirliği sağlanması için görüşmelerde bulunulmuştur.
- ✓ 20-27 Şubat 2014 tarihleri arasında Entegre Kırsal Kalkınma Projesi kapsamında uygulanacak alt projelerden olan ‘Yavaş Turizmin Geliştirilmesi Projesi’ ile ilgili olarak, Citta Slow (Sakin Şehir) faaliyetlerini ve söz konusu proje örneklerini yerinde incelemek amacıyla Güney Kore’ye teknik gezi düzenlenmiştir.
- ✓ 4-12 Mart 2014 tarihleri arasında Almanya’nın Berlin kentinde düzenlenen Uluslararası Turizm Fuarı (ITB)’na, Şanlıurfa Valiliği koordinasyonunda katılım sağlanmıştır. Fuarda Şanlıurfa İli’nin ve Göbeklitepe’nin tanıtımı yapılarak, turizm potansiyeli görsel materyallerle katılımcılara anlatılmıştır.
- ✓ 26 Mart 2014 tarihinde İngiltere Kraliyet Savunma Etütleri Koleji Ön Heyeti tarafından gerçekleştirilen GAP Bölgesi ziyaretinde, Güneydoğu Anadolu Bölgesi ve GAP ile ilgili gerekli bilgiler verilmiştir.
- ✓ 16-17 Mayıs 2014 tarihleri arasında Çin özel sektör temsilcilerinden oluşan bir heyet, GAP Bölgesi’nde yenilenebilir enerji ve tarımsal üretim alanlarında yatırım fırsatları ve işbirliği olanaklarını görüşmek üzere GAP İdaresi koordinasyonunda GAP Bölgesi’nde ziyaret ve toplantılar gerçekleştirmiştir.
- ✓ 4-6 Haziran 2014 tarihleri arasında Almanya’da düzenlenen Intersolar Europe 2014 Fuarı’nda, GÜNDER tarafından organize edilen "Solar Day for Turkey" konferansında Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Projesi tanıtılmıştır.
- ✓ 24 Haziran 2014 tarihinde Wageningen Üniversitesi ile GAP İdaresi arasında GAP Bölgesi’nde Tarımsal Sanayinin Geliştirilmesi, Organik Tarım ve Yenilenebilir Enerji konularında işbirliğinin geliştirilmesi konularını içeren mutabakat zaptı, Hollanda’da imzalanmıştır.

- ✓ 5-13 Temmuz 2014 tarihleri arasında Kolombiya Cumhurbaşkanlığı İşbirliği Ajansı (APC) yetkililerinin Türkiye'nin deneyimlerinden faydalanma talebine istinaden, potansiyel işbirliği ve ortak projelerin yerinde değerlendirilmesi amacıyla, TİKA koordinasyonunda Kolombiya'ya çalışma ziyareti düzenlenmiştir.
- ✓ 15 Ağustos 2014 tarihinde Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı (JICA) yetkililerinin GAP İdaresi'ne gerçekleştirdiği ziyarette, JICA ve GAP İdaresi'nin ortaklaşa yürütebileceği faaliyetler hakkında görüşülmüş, Japon yatırımcıların GAP Bölgesi'nde yatırım yapmalarını teşvik etmek amacıyla bir proje yürütülmesi kararlaştırılmıştır.
- ✓ 25 Eylül 2014 tarihinde Myanmar Heyeti, bölgesel ve ekonomik kalkınma konularında GAP İdaresi'nin deneyimlerinden faydalanmak amacıyla UNDP koordinasyonunda Şanlıurfa'ya bir çalışma ziyaretinde bulunmuştur.
- ✓ 2-7 Ekim 2014 tarihleri arasında İngiltere'nin Londra kentinde düzenlenen World Travel Market (WTM) Turizm Fuarı'na, Şanlıurfa Valiliği koordinasyonunda katılım sağlanarak GAP Bölgesi'nin ve Şanlıurfa ilinin turizm potansiyeli katılımcılara tanıtılmıştır.
- ✓ Teknoloji transferini sağlamak ve iki ülke arasında uzun süreli işbirliği tesis etmek amacıyla ülkemize bir çalışma ziyaretinde bulunan Cezayir heyeti, kırsal alanların yönetimi, bu alanlarda yapılan kalkınma çalışmaları ve yerel aktörlerin rolleri konusunda deneyimlerinden faydalanmak amacıyla, 22 Ekim 2014 tarihinde GAP İdaresi'ni ziyaret etmiştir.
- ✓ 26-29 Ekim 2014 tarihleri arasında Fransa'nın Marsilya kentinde düzenlenen Dünya Su Konseyi (WWC) Yöneticiler Toplantısı'na katılım sağlanmıştır. 1997 tarihinden itibaren üyeliğimizin aktif olarak devam ettiği Dünya Su Konseyi toplantıları ve üç yılda bir düzenlenen Dünya Su Forumları, kurumumuz adına bilgi paylaşımı, katılan üye kuruluşlarla yeni işbirliği fırsatları ve kurumumuzun uluslararası alanda tanıtımı açısından fırsat olarak değerlendirilmiştir. Bu kapsamda, Güney Kore'de 12-17 Nisan 2015 tarihleri arasında düzenlenecek 7. Dünya Su Forumu'nda GAP İdaresi tarafından yürütülen proje ve faaliyetleri tanıtmak üzere gerekli hazırlıklar yapılmıştır.
- ✓ 11-16 Kasım 2014 tarihleri arasında, Entegre Kırsal Kalkınma Projesi kapsamında uygulanacak alt projelerden olan 'Yavaş Turizmin Geliştirilmesi Projesi' ile ilgili olarak İtalya'da uygulanan Citta Slow (Sakin Şehir) faaliyetleri yerinde incelenmiştir. Söz konusu projenin Halfeti Kaymakamlığı ve Halfeti Belediyesi işbirliğinde Halfeti'de uygulanmasına karar verilmiştir.
- ✓ 18-21 Kasım 2014 tarihleri arasında Azerbaycan'ın Hızı Bölgesi'nde Master Plan Hazırlanması konusunda Danışmanlık Desteği vermek üzere bir çalışma ziyaretinde bulunulmuş, kırsal kalkınma alanında GAP İdaresi'nin tecrübelerinin ve deneyimlerinin Hızı Bölgesi'nin kalkınmasında önemli rol oynayacağı kanaatine varılmıştır. TİKA koordinasyonunda gerçekleştirilen çalışmalarda, GAP İdaresi uzmanlarının Hızı Bölgesi'nde yapacağı saha çalışmaları neticesinde Bölge'ye en uygun planın hazırlanarak Azeri yetkililere sunulması planlanmaktadır.
- ✓ 24-29 Kasım 2014 tarihleri arasında İspanya'da düzenlenen II. Akdeniz Su Forumu'na katılım sağlanarak Akdeniz'de su konusunda bilgi paylaşımı, teknoloji ve teknolojinin su yönetimindeki uygulamaları, gelecek senaryoları ve alınabilecek önlemler konusunda bilgi alışverişinde bulunulmuştur. Ayrıca Nisan 2015'te Güney Kore'de düzenlenecek olan 7. Dünya Su Forumu için yapılması gereken hazırlıklar görüşülmüştür.
- ✓ 9 Aralık 2014 tarihinde Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı (JICA) yetkilileri GAP İdaresi'ne ziyarette bulunmuştur. Söz konusu ziyarette Japon heyete GAP ile ilgili

genel brifing verilmiş olup, akabinde JICA ile GAP İdaresi arasında yürütülecek projenin detayları hakkında görüşülmüştür.

- ✓ 7 Ekim 2015 tarihinde TÜBİTAK TÜSSİDE ve TİKA'nın beraber yürüttüğü Liderlik Akademisi Projesi kapsamında Azerbaycan orta ve üst düzey yöneticilerine "Bölgesel Kalkınmada Bir Başarı Hikayesi GAP" konulu bir sunuş gerçekleştirilmiştir.

D. İdarenin Toplam Kaynak İhtiyacı

GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığının 2015 yılı Performans Programında 10 adet performans hedefi, bu hedeflere ilişkin 25 adet performans göstergesi ve bu hedeflere ulaşmak için 42 adet faaliyet yer almaktadır.

Bu çerçevede; GAP İdaresi Başkanlığı 2015 yılı bütçe teklifi toplam 72.974.000 TL'dir. Teklif edilen bu ödeneğin 59.170.000 TL'si performans programında yer alan 42 adet faaliyet için, 13.804.000 TL'si ise genel yönetim giderleri için kullanılması planlanmaktadır. Performans programı kapsamında kullanılması planlanan toplam bütçe dışı kaynak ise 1.231.000 TL'dir.

III. EKLER

EK 1: İDARENİN TOPLAM KAYNAK İHTİYACI TABLOSU

İdarenin Adı		GAP İDARESİ BAŞKANLIĞI				
Bütçe Kaynak İhtiyacı	Ekonomik Kodlar (I.Düzey)		Faaliyet Toplamı	Genel Yönetim Giderleri Toplamı	Diğer İdarelere Transfer Edilecek Kaynaklar Toplamı	Genel Toplam
	1	Personel Giderleri	2.222.000	7.505.000	0	9.727.000
2	SGK Devlet Primi Giderleri	437.000	1.188.000	0	1.625.000	
3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	8.927.000	4.628.000	0	13.555.000	
4	Faiz Giderleri	0	0	0	0	
5	Cari Transferler	7.000	483.000	0	490.000	
6	Sermaye Giderleri	36.777.000	0	0	36.777.000	
7	Sermaye Transferleri	10.800.000	0	0	10.800.000	
8	Borç verme	0	0	0	0	
Bütçe Ödeneği Toplamı		59.170.000	13.804.000	0	72.974.000	
Bütçe Dışı Kaynak	Döner Sermaye	0	0	0	0	
	Diğer Yurt İçi Kaynaklar	0	0	0	0	
	Yurt Dışı Kaynaklar	1.231.000	0	0	0	
	Toplam Bütçe Dışı Kaynak İhtiyacı	1.231.000	0	0	0	
Toplam Kaynak İhtiyacı		59.170.000	13.804.000	0	72.974.000	

Harcama birimleri düzeyinde plan dönemindeki kaynak ihtiyacı aşağıdaki tabloda gösterilmektedir. Plan döneminde 2013 yılında toplam 96.511.000 TL, 2014 yılında, 68.029.000TL ve 2015 yılında 72.974.000TL kaynak ihtiyacı belirlenmiştir.

EK 2: İDARENİN PERFORMANS TABLOSU

İdarenin Adı	GAP İDARESİ BAŞKANLIĞI
---------------------	-------------------------------

Performans Hedefi	Faaliyet	Açıklama	2015					
			Bütçe İçi		Bütçe Dışı		Toplam	
			TL	Pay (%)	TL	Pay (%)	TL	Pay (%)
1		2015 Yılında GAP Bölgesi'nde turizm odaklı tanıtım ve markalaşma projeleri geliştirilecek ve uygulanacaktır.	3.963.720	24,00			3.963.720	24,00
	1	Genel değerlendirme raporunun (1. Etap) hazırlanması						
	2	Taslak yönetim planı raporunun (2. Etap) hazırlanması						
	3	Teknik destek ekibi tarafından "Eylem Planı"nın hazırlanması						
	4	Eylem Planı doğrultusunda uygulama çalışmalarının başlatılması						
2		2015 yılında "Sözleşmeli Kilis Keçisi Damızlık İşletmeleri Projesi" çerçevesinde elde edilen sütün mamul, yarımamul ürünlerin markalaşması için çalışmalara destek verilecektir.(1)		100,00				100,00
	5	Damızlık "Kilis Keçisi" yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılması						
	6	Süt işleme tesisinin kurulması						
	7	İşlenen süt ve süt ürünlerinin markalaştırılması						
3		2015 yılında "Organik Tarım Küme Geliştirme Projesi" çerçevesinde Bölge'nin uluslararası pazarda zeytinyağında rekabet edilebilirliği ve markalaşması sağlanacaktır. (2)		100,00				100,00
	8	Organik zeytin işleme, paketleme ve depolama tesisinin kurulması						
	9	Tesisin üretime geçmesi						
4		2015 yılında "Tarımsal Eğitim Yayım Modeli" oluşturmaya yönelik çalışmalar yapılacak ve modelin markalaşması sağlanacaktır.	5.933.720	62,47			5.933.720	62,47
	10	Ön çalışmaların yapılması ve modelin oluşturulması						
	11	Modelin uygulaması						
5		2015 yılında "Hassas Tarım (Precision Farming) Projesi" çerçevesinde Bölge'deki tarımsal üretim işletmelerinin rekabet gücünü ve verimliliğini arttırmaya yönelik çalışmalar yapılacaktır.	2.248.720	95,18			2.248.720	95,18
	12	Yol haritasının belirlenmesi						
	13	Merkezin kurulması						
6		2015 yılında "Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının ve Enerji Verimliliğinin Artırılması" projesi çerçevesinde çalışmalar yapılacaktır (II Faz).	4.963.720	0,03			4.963.720	0,03
	14	Projelerin belirlenmesi						
	15	Projelerin uygulanması						
7		2015 yılında "Kadının Güçlendirilmesinde Yenilikler" projesi II. Faz (UNDP) çerçevesinde çalışmalar yapılacaktır.(3)	465.720	0,00	1.231.000	0,00	465.720	0,00
	16	İş geliştirme desteği verilmesi						
	17	Gelir elde etme olanaklarının artırılması						
	18	Üretimin yapılması ve "Argande" markasının güçlendirilmesi						
8		2015 yılında "Birecik Baraj Gölü Nehir Turizmi" projesinin planlama çalışması yapılacaktır.	1.363.720	0,00			1.363.720	0,00
	19	Bütünsel planlama çalışmalarına başlanılması						
	20	Diğer planlama çalışmalarının hazırlanması						
	21	Uygulama çalışmalarına geçilmesi						
9		2015 yılında "Birecik Baraj Gölü Aşağı Çardak Rekreasyon Alanının Oluşturulması" için alanın projesi hazırlanacaktır.	563.720	0,00			563.720	0,00
	22	Alanın uygulama projesinin hazırlanması						
	23	Diğer planlama çalışmalarının yapılması						
	24	Uygulama çalışmalarına başlanılması						
10		2015 yılında mevcut projelerin yürütülmesi						
	25	Sulama dışı Alanlarda Halkın Gelir Düzeyinin Artırılması Projesi	1.548.720	0,00			1.548.720	0,00
	26	Tarım ve Tarım Dışı Faaliyetlerin Çeşitlendirilmesi Projesi	1.648.720	0,00			1.648.720	0,00
	27	Hayvancılık Altyapısının Geliştirilmesi Projesi	1.208.720	0,00			1.208.720	0,00
	28	Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Projesi	518.720	0,00			518.720	0,00
	29	GAP Organik Tarım Küme Projesi	5.393.720	100,00			5.393.720	100,00
	30	Tarımsal Araştırma Projesi	1.593.720	2,00			1.593.720	2,00
31	GAP Bölgesi Sulama Sistemlerinin İşletme Bakım ve Yönetim Projesi	2.018.720	0,00			2.018.720	0,00	

32	Sulama Yatırımları Etki Değerlendirmesi Projesi	1.123.720	0,00			1.123.720	0,00
33	Entegre Kırsal Kalkınma Projesi	11.535.720	0,71			11.535.720	0,71
34	Girişimcilik ve Yenilik Analiz İhtiyaç Projesi	1.463.720	0,00			1.463.720	0,00
35	Hasankeyf Tarihi ve Arkeolojik Sit Alanı Araştırma, Kazı ve Kurtarma Projesi	963.720	20,00			963.720	20,00
36	Siverek-Hilvan Sulama Alt Bölge Geliştirme Planlama	631.720	0,00			631.720	0,00
37	Yerel Yönetim Personelinin Kapasitesinin Geliştirilmesi	1.463.720	0,00			1.463.720	0,00
38	GAP Bölgesi Kurumsal Sosyal Sorumluluk Uygulamalarının Yaygınlaştırılması Projesi	465.720	0,00			465.720	0,00
39	Muhtelif İşler (Çok Amaçlı Toplum Merkezleri)	5.463.720	100,00			5.463.720	100,00
40	Sosyal Yapı Analizi	959.720	7,26			959.720	7,26
41	Belediyelerin İnternet Sitelerinin Geliştirilmesi Projesi	963.720	0,00			963.720	0,00
42	Bina Onarımı	700.720	0,00			700.720	0,00
Performans Hedefleri Maliyetleri Toplamı		59.170.000	34,75	1.231.000	0,00	59.170.000	34,75
Genel Yönetim Giderleri		13.804.000	65,25			13.804.000	65,25
GENEL TOPLAM		72.974.000	100,00			72.974.000	100,00

(1):2015 yılı için gereken bütçe "Hayvancılık Altyapısının Geliştirilmesi" projesinden karşılanacaktır.

(2):2015 yılı için gerekli olan bütçe "Organik Tarım Küme Geliştirme" projesinden karşılanacaktır.

(3):Projenin 1 231 000 TL'si UNDP tarafından karşılanmaktadır.

EK 3: HARCAMA BİRİMLERİNİN 2013-2014-2015 YILI GERÇEKLEŞMELERİ

Harcama Birimleri	2013 YILI			2014 YILI			2015		
	Bütçe	Harcama	Gerçekleşme %	Bütçe	Harcama	Gerçekleşme %	Bütçe	Harcama	Gerçekleşme %
ÖZEL KALEM	1.381.000	961.270	70	1.427.000	1.270.372	89	1.461.000	1.129.073	77
BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER GENEL KOORDİNATÖRLÜĞÜ	1.209.000	1.086.773	90	1.331.000	1.233.859	93	1.103.000	850.468	77
ÇEVRE FİZİKSEL GELİŞME VE YEREL YÖNETİMLER GENEL KOORDİNATÖRLÜĞÜ	16.579.000	10.771.919	65	6.059.000	2.231.763	37	5.986.000	1.502.394	25
EKONOMİK KALKINMA VE GİRİŞİMCİLİK GENEL KOORDİNATÖRLÜĞÜ	31.432.500	24.181.887	77	32.518.000	29.433.016	91	37.840.000	16.322.418	43
İNSAN KAYNAKLARI VE KALİTE SİSTEMLERİ GENEL KOORDİNATÖRLÜĞÜ	560.500	469.962	84	592.000	471.196	80	524.000	453.731	87
İDARİ VE MALİ İŞLER GENEL KOORDİNATÖRLÜĞÜ	29.460.000	7.669.334	26	7.984.500	7.337.788	92	8.153.000	5.419.861	66
İNSANİ VE SOSYAL GELİŞME GENEL KOORDİNATÖRLÜĞÜ	9.810.500	9.502.017	97	10.696.000	10.626.003	99	10.437.000	8.412.599	81
STRATEJİK PLANLAMA KOORDİNASYON GENEL KOORDİNATÖRLÜĞÜ	478.000	481.357	100	636.000	509.367	80	506.000	409.964	81
ULUSLARARASI İLİŞKİLER GENEL KOORDİNATÖRLÜĞÜ	289.000	200.802	69	242.500	185.570	77	255.000	230.818	91
GAP BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	5.311.500	4.885.891	92	6.543.000	5.621.325	86	6.709.000	4.499.131	67
TOPLAM	96.511.000	60.211.21	62	68.029.000	58.920.25	87	72.974.000	39.230.45	54

**EK 4: FAALİYETLERDEN SORUMLU HARCAMA BİRİMLERİNE İLİŞKİN
TABLO**

GAP İDARESİ BAŞKANLIĞI		
İdare Adı		
PERFORMANS HEDEFİ	FAALİYETLER	SORUMLU BİRİMLER
1.1.Plan döneminde GAP Bölgesi'nde beş ilin turizm değerini artıracak en az bir proje gerçekleştirilecektir.	1)GAP Bölgesi Turizm Odaklı Tanıtım ve Markalaşma Projesi.	-Çevre, Fiziksel Gelişme ve Yerel Yönetimler Genel Koordinatörlüğü
1.2.GAP Bölgesi'nde markalaşma gücüne sahip ürünlerin desteklenmesine yönelik en az üç proje uygulanacaktır.	1)Sözleşmeli Kilis Keçisi Damızlık İşletmeleri kurulması Projesi. 2)Organik Tarım Küme Geliştirme Projesi. 3)GAP Tarımsal Eğitim ve Yayım Modeli	-Kalkınma ve Girişimcilik Genel Genel Koordinatörlüğü
2.1.Plan döneminde GAP Bölgesi'nde çevrenin korunması ve doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı, yoksulluğun önlenmesi ve insani gelişmenin sağlanmasına yönelik olarak üç adet yenilikçi pilot proje geliştirilecektir.	1)Hasas Tarım (Precision Farming) Projesi 2)Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının ve Enerji Verimliliğinin Kullanımının ve Enerji Verimliliğinin Artırılması Projesi 3)Kadının Güçlendirilmesinde Yenilikler Projesi Faz II. (UNDP) 4)Birecik Baraj Gölü Nehir Turizmi Projesi 5)Birecik Baraj Gölü Aşağı Çardak Rekreasyon Alanının Oluşturulması Projesi	-Çevre, Fiziksel Gelişme ve Yerel Yönetimler, -Ekonomik Kalkınma ve Girişimcilik, -İnsani ve Sosyal Gelişme Genel Koordinatörlükleri
2.2.Bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılarak dengeli bir kalkınma sağlamak amacıyla doğal, ekonomik ve beşeri kaynakların geliştirilmesine yönelik projeler etkinleştirilecektir.	1)Sulama dışı Alanlarda Halkın Gelir Düzeyinin Artırılması Projesi 2)Tarım ve Tarım Dışı Faaliyetlerin Çeşitlendirilmesi Projesi 3)Hayvancılık Altyapısının Geliştirilmesi Projesi 4)Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Projesi 5)GAP Organik Tarım Küme Projesi 6)Tarımsal Araştırma Projesi 7)GAP Bölgesi Sulama Sistemlerinin İşletme Bakım ve Yönetim Projesi 8)Sulama Yatırımları Etki Değerlendirmesi Projesi 9)Entegre Kırsal Kalkınma Projesi 10)Girişimcilik ve Yenilik Analiz İhtiyaç Projesi 11)Hasankeyf Tarihi ve Arkeolojik Sit Alanı Araştırma, Kazı ve Kurtarma Projesi 12)Siverek -Hilvan Sulama Alt Bölge Geliştirme Planlama 13)Yerel Yönetim Personelinin Kapasitesinin Geliştirilmesi 14)GAP Bölgesi Kurumsal Sosyal Sorumluluk Uygulamalarının Yaygınlaştırılması Projesi 15)Muhtelif işler (Çok Amaçlı Toplum Merkezleri) 16)Sosyal Yapı Analizi 17)Belediyelerin İnternet Sitelerinin Geliştirilmesi Projesi 18)Bina Onarımı	-Çevre, Fiziksel Gelişme ve Yerel Yönetimler, -Ekonomik Kalkınma ve Girişimcilik, -İnsani ve Sosyal Gelişme, -İnsan Kaynakları ve Kalite Sistemleri, -İdari ve Mali İşler Genel Koordinatörlükleri

<p>3.1. Plan dönemi sonunda kurulacak olan “Eğitim Platformu”nun kurumsal altyapısı oluşturulacaktır.</p>	<p>-Kalkınma Bakanlığı ile görüşmelerin yapılması -İlgili kurum ve kuruluşlarla altyapı hazırlıklarının yapılması</p>	<p>-Ekonomik Kalkınma ve Girişimcilik, Çevre, -Fiziksel Gelişme ve Yerel Yönetimler, İnsani ve Sosyal Gelişme -Uluslararası İlişkiler, Genel Koordinatörlükleri</p>
<p>3.2. Plan dönemi boyunca GAP’tan elde edilen bilgi ve deneyimlerin ulusal ve uluslararası platformlarda paylaşılmasına yönelik etkinlikler düzenlenecektir.</p>	<p>-Dışişleri Bakanlığı ve TİKA ile işbirliği içinde GAP’a ilişkin uluslararası eğitim programları düzenlenmesi. -Türk Kalkınma ve İşbirliği İdaresi’nin (TİKA) çalıştığı 2 ülkede GAP’ta edinilen proje deneyimlerinin aktarılmasına yönelik çalışmaların yapılması. -GAP İdaresi’nin dünyadaki önemli su kuruluşları ile ilişkilerini geliştirmesi</p>	<p>-Ekonomik Kalkınma ve Girişimcilik, Çevre, -Fiziksel Gelişme ve Yerel Yönetimler, -İnsani ve Sosyal Gelişme -Stratejik Planlama, İzleme-Değerlendirme ve Koordinasyon, -Uluslararası İlişkiler, -Basın ve Halkla İlişkiler Genel Koordinatörlükleri</p>

**EK 5:STRATEJİK PLAN VE BUNA BAĞLI STRATEJİK PERFORMANS
PROGRAMI ÇERÇEVESİNDE YATIRIM PROGRAMINDA YILI İTİBARIYLA
BİTEN PROJELER İLE
ARTAN ÖDENEKLER ÇERÇEVESİNDE DEVAM EDEN PROJELER**

1)İmar Planı Yapımı (Yat.Prog. Başlama-Bitiş: 1993-2013)

GAP Bölgesi'ndeki belediyelerde, sağlıklı kentleşme ve düzenli gelişmeyi sağlayabilmek ve gelecekte yapılacak altyapı çalışmaları ve diğer projeler için altlık teşkil etmek amacıyla 1993 yılında Başkanlığımız tarafından başlatılan imar planı çalışmaları 2010 yılında İdaremiz ve İller Bankası A.Ş. arasında imzalanmış olan (08.07.2010 tarihli) Teknik İşbirliği Protokolü kapsamında devam edilmiştir.

2013 yılında yatırım programında yılı itibariyle bitmiştir. Ancak yapılan ihalelerden artan miktarlar doğrultusunda kent bütünü imar planı çalışmalarına 2014-2015 yılında da devam edilmiş olup, 2015 sonuna kadar yapılan işler aşağıda özetlenmiştir.

- ✓ 1993-2014 yılı sonuna kadar 70 yerleşim yerinin İmar Planı tamamlanmıştır.
- ✓ 13 yerleşim yerinin İmar Planı yapım aşamasındadır.
- ✓ 4 adet yerleşim yerinin kent bütünü imar planı ihale hazırlıkları devam etmektedir.
- ✓ Birecik Barajı'ndan etkilenen nüfusun yeniden yerleşimi için 1/25 000 ölçekli *"Birecik Baraj Gölü Çevresi Alt Bölge Gelişme Planı"* yaptırılmıştır.

2)GAP Bölgesi Hali Hazır Harita Yapımı (Yat.Prog. Başlama-Bitiş: 1993-2013)

GAP Bölgesi içerisindeki il, ilçe ve belde belediyeleri gibi yerleşim yerleri için gerekli olan imar planı, içme suyu, kanalizasyon, yağmur suyu, elektrik hatları, tele iletişim, doğal gaz, bayındırlık projeleri, kamulaştırma, yol ve arazi düzenlemesi gibi her türlü altyapı projelerine altlık olması için, halihazır haritası olmayan veya haritası olup güncelliğini kaybetmiş olan yerleşim yerlerinin halihazır haritalarının (1/1000 ve 1/5000 ölçekli) yaptırılmasına 1993 yılında başlanmış olup 2010 yılında İdaremiz ve İllerBankası A.Ş. arasında imzalanmış olan (08.07.2010 tarihli) Teknik İşbirliği Protokolü kapsamında devam edilmiştir.

2013 yılında yatırım programında yılı itibariyle bitmiştir. Ancak yapılan ihalelerden artan miktarlar ile harita yapım çalışmalarına 2014-2015 yılında da devam edilmiştir. 2015 sonunakadar toplam 138 yerin halihazır haritasını İdaremiz yaptırmıştır.

2016 yılında İmar ve Harita işlerinde yapılacak çalışmalar;

08.07.2010 tarihli Teknik İşbirliği Protokolü kapsamında İdaremizce İller Bankası A.Ş.'ye aktarılmış ödenekten, ihale hazırlıkları devam eden imar planlarının ve hali hazır harita ihalelerinden sonra para artması durumunda talep edecek olan yerleşim yerleri için imar planı ve halihazır harita ihale çalışmalarına devam edilecektir.

3) Türkiye'nin Az Gel.Böl.Kad.ve Kadın STK'larının Güçlendirilmesi 1.Faz (AB) (IPA) (Yat.Prog. Başlama-Bitiş: 2009-2013)

IPA kapsamında kabul edilen ve 5 milyon avroluk bir bütçeyle yürütülen proje ile az gelişmiş üç bölgede (GAP Bölgesi, Doğu Anadolu Bölgesi ve Doğu Karadeniz Bölgesi) kadınların ve kadın sivil toplum örgütlerinin kapasitesini geliştirerek ve farkındalık yaratarak kamu hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması ve artırılması amaçlanmaktadır.

Projenin birinci fazı Mayıs 2010 - Aralık 2013 döneminde uygulanmış ve tamamlanmıştır.

4) Nusaybin-Cizre-İdil-Silopi Sulama Alanları Alt Bölge Gelişme Planı (Yat.Prog. Başlama-Bitiş: 2011-2014)

Sulamaya açılmış ve açılacak alanlarda sulu tarıma geçişle birlikte yaşanacak sosyal ve ekonomik değişim süreçlerini yönlendirmek üzere yaptırılan; 1/25 000 ölçekli “Nusaybin-Cizre-İdil-Silopi Sulama Alanları Alt Bölge Gelişme Planı” 2011 yılında yatırım programından aldığı ödenek ile yapılmış olup, 2014 yılında tamamlanmıştır.

5) Adıyaman Düzenli Depolama Alanı Yapımı (Yat.Prog. Başlama-Bitiş: 2011-2013)

Adıyaman Belediyeler Birliği bünyesinde bulunan yerleşimlerin Atatürk Baraj Gölü çevresinde yer alması ve barajın aynı zamanda içmesuyu amaçlı kullanılması nedeniyle “Adıyaman Düzenli Depolama Alanı Yapım Projesi” 2011 yılında yatırım programından aldığı ödenek ile Adıyaman Belediyesine yaptırılmış ve 2014 yılında tamamlanmıştır.

6) Mardin Düzenli Depolama Alanı Yapımı (Yat.Prog. Başlama-Bitiş: 2011-2013)

Mardin Belediyeler Birliği bünyesinde yer alan yerleşimlerde vahşi olarak depolanan katı atıkların olumsuzluklarını gidermek ve çevreye olan olumsuzluklarını bertaraf etmek için “Mardin Düzenli Depolama Alanı Yapım Projesi” 2011 yılında yatırım programından aldığı ödenek ile Mardin Belediyesine yaptırılmış ve 2014 yılında tamamlanmıştır.

7) Midyat Misafir Karşılama Merkezi Mimari Projesi (Yat.Prog. Başlama-Bitiş: 2013-2014)

Kültür varlıkları, inanç turizmi ve el sanatları açısından zengin olan Midyat İlçesi'ne gelen turistlere yönelik, standartlara uygun karşılama merkezi yapmak, turizm hareketlerini geliştirerek kent ekonomisine katkı sağlamak projenin amacını oluşturmaktadır.

Midyat Belediyesi ve GAP İdaresi arasında 21.03.2013 tarihinde imzalanan Protokol kapsamında, Midyat Belediyesi tarafından Proje ihale edilmiş, ancak yeterli katılım sağlanamadığı için iptal edilmiştir. 2014 yılında Mardin İli'nin Büyükşehir Belediyesi olması ve bürokratik ve hukuksal etkenler nedeniyle Belediye tarafından tekrar ihale yapılmayarak, söz konusu Proje faaliyete geçirilememiştir. Belediyeye aktarılan ve kullanılmayan ödeneğin geri iadesine yönelik hukuksal süreç GAP İdaresince başlatılmıştır.

8) GAP Tarımda Çalışanların Sağlığı Araştırma Projesi (Yat.Prog. Başlama-Bitiş: 2013-2014)

Proje ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde hastalıkların ve erken ölümlerin nedenlerini ortadan kaldırmak için basit önlemlerin ele alındığı, yazılı ve görsel bir okuma-yazma modülü geliştirmektedir.

Bu çerçevede; GAP İdaresi ve Harran Üniversitesi Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı Başkanlığı işbirliğiyle 2013 yılında yatırım programından aldığı ödenek ile yapılmış olup, 2014 yılında tamamlanmıştır.

2013 yılında uygulanmaya başlayan proje kapsamında, okuma-yazma modülünün metinleri yazılmış modülün test çalışmaları 2015 yılında tamamlanmıştır.

9) Merkez Köy ve Köye Dönüş Kırsal Kalkınma Projesi (Yat.Prog. Başlama-Bitiş: 1999-2014)

Kamu tarafından sunulan sosyal hizmetlerin ve fiziksel ve sosyal altyapının gelişme potansiyeli bulunan köylerde yoğunlaştırılması yoluyla kırsal alanda cazibe merkezleri oluşturmak ve kırsal nüfusa yönelik hizmetlerin bu cazibe merkezleri üzerinden sunumunu sağlamaktır. Bu yolla nüfus hareketleri de yönlendirilebilecek, kırsal alanda kent nüveleri oluşturulabilmek amacıyla 1999 yılından itibaren Bölge'de "Merkez Köy ve Köye Dönüş Kırsal Kalkınma Projesi" yürütülmüştür.

Proje, ilgili valilikler, kaymakamlıklar, tarım il ve ilçe müdürlüklerinden gelen projeler değerlendirilerek, uygulamaya konulmuş ve 9 ilde pek çok alt proje yürütülmüştür.

1999 yılında yatırım programından aldığı ödenek ile uygulanan proje, 2014 yılında tamamlanmıştır.

10) GAP İleri Jeotermal Kaynakları Araştırma Projesi (Yat.Prog. Başlama-Bitiş: 2014-2014)

Jeotermal su kaynaklarından maksimum düzeyde yararlanmak, kullanım alanlarını genişletmek ve bölgede yaygınlaştırılmasını sağlamak, buna bağlı olarak yeni yatırımların önünü açmak, Sağlık turizmini geliştirmek, termal turizm haritalarını oluşturmak, şehir ısıtmalarında kullanımını yaygınlaştırmak, istihdam oluşturmak ve göçü önlemektir.

Proje ile bölgenin jeotermal ve hidrojeoloji araştırmaları ve bunlara ait üretim aşamaları için vazgeçilmez bir kaynak teşkil etmiş ve Bölge için önemli bir veri tabanı oluşturan etüt proje 2014 yılında tamamlanmıştır.